

ANALÝZA

INTEGRÁCIA DETÍ A ŽIAKOV Z UKRAJINY DO
SLOVENSKEHO VZDELÁVACIEHO SYSTÉMU
2025

Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR
Černyševského 50, Bratislava
www.minedu.sk
December 2025

Tento projekt je spolufinancovaný Európskou úniou v rámci Programu Slovensko.

Spolufinancovaný
Európskou úniou

PROGRAM
SLOVENSKO

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VÝSKUMU,
VÝVOJA A MLÁDEŽE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Obsah

Obsah.....	2
Zoznam skratiek.....	4
Úvod	5
1. Strategické dokumenty a medzinárodná spolupráca	7
1.1 Medzinárodná spolupráca	7
1.2 Strategické dokumenty	9
2. Legislatívny rámec.....	10
2.1 Zanechanie vzdelávania.....	11
2.2 Povinnosť obce viesť evidenciu odídencov vo veku PPV a PŠD.....	12
2.3 Povinné vzdelávanie	13
2.3.1 Povinnosť vzdelávania vo vybraných krajinách EÚ	15
2.4 Adaptačné triedy	17
2.5 Zamestnávanie pedagogických a odborných zamestnancov	18
3. Systémová podpora a implementačný mechanizmus.....	19
3.1 Implementácia adaptačných tried.....	20
3.2 Implementácia povinného vzdelávania	20
3.3 Metodická podpora v oblasti jazykového vzdelávania	21
3.4 Podpora v oblasti duševného zdravia.....	22
3.5 Metodické školenia pre učiteľov.....	23
3.6 Podporné opatrenia pre odídencov (cudzincov).....	24
4. Analytická časť.....	28
4.1 Deti a žiaci z Ukrajiny v slovenských školách	28
4.1.1 Zdroje údajov a spracovanie	28
4.1.2 Základné údaje o odídencoch v školách	29
4.1.3 Náklady na vzdelávanie odídencov	41
4.2 Integrácia odídencov z Ukrajiny v školách - dotazníkový prieskum.....	43
5. Zistenia a návrhy opatrení	58
5.1 Podpora pedagogických zamestnancov	59
5.2 Ľudské zdroje.....	59
5.3 Jazykové vzdelávanie	61
6. Záver.....	64

Použitá literatúra.....	66
Prílohy	69
Príloha 1 – Miera odpovede podľa kraja a druhu školy.....	70
Príloha 2 – Priemerné čerpanie príspevkov podľa druhu školy, počtu odídených a kraja	71
Príloha 3 – Klasifikácia opatrení na podporu integrácie odídených	72
Príloha 4 – Opatrenia na podporu integrácie odídených podľa druhu školy, počtu odídených a kraja	74
Podiel škôl v kategórii, ktoré realizovali opatrenia	74
Priemerné hodnotenie opatrení podľa kategórií	77
Sentiment riaditeľov ohľadom celkovej účinnosti opatrení podľa počtu odídených a kraja	80
Príloha 5 – Realizácia jazykových kurzov podľa druhu školy, počtu odídených a kraja	81
Príloha 6 – Prijaté opatrenia na základe kontrolných zistení NKÚ SR	83
Príloha 7 - Dotazník – znenie	87

Zoznam skratiek

EŠIF	– Európske štrukturálne fondy
DEUS	– DataCentra elektronizácie územnej správy
DONŠ	– Dávka o návšteve školy
MIRRI	– Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR
MŠVVaM SR	– Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a mládeže Slovenskej republiky
MŠ	– materská škola
MVO	– mimovládne organizácie
NIVaM	– Národný inštitút vzdelávania a mládeže
PONŠ	– Potvrdenie o návšteve školy
PŠD	– povinná školská dochádzka
PPV	– povinné predprimárne vzdelávanie
PV	– povinné vzdelávanie
RFO	– Register fyzických osôb
RÚŠS	– Regionálny úrad štátnej správy
ŠŠI	– Štátna školská inšpekcia
SR	– Slovenská republika
ŠVVP	– špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby
ŠZŠ	– špeciálna základná škola
UNESCO	– United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Organizácia Spojených národov pre výchovu, vedu a kultúru)
ZŠ	– základná škola

Úvod

Predložená analýza hodnotí proces integrácie detí a žiakov z Ukrajiny do slovenského vzdelávacieho systému po ich hromadnom príchode v dôsledku vojnového konfliktu. Vypracovanie analýzy vplýva zo zadania národného projektu „Podpora začlenenia detí a žiakov v súvislosti s vojnovým konfliktom na Ukrajine v roku 2024“, ktorý je spolufinancovaný Európskou úniou v rámci Programu Slovensko.¹

Príchod detí z Ukrajiny po začiatku ozbrojeného konfliktu v roku 2022 predstavoval po období pandémie ochorenia COVID-19 zvýšené nároky na fungovanie vzdelávacieho systému Slovenskej republiky. Vzdelávací systém nebol v danom období v plnom rozsahu nastavený na vzdelávanie vyššieho počtu detí a žiakov – cudzincov. Súčasne bolo potrebné zabezpečiť prístup k vzdelávaniu pre deti prichádzajúce z Ukrajiny spôsobom, ktorý by zohľadňoval ich špecifické vzdelávacie potreby, najmä potreby súvisiace s jazykovou bariérou, rozdielmi medzi vzdelávacími systémami Slovenskej republiky a Ukrajiny, kapacitné možnosti škôl, ako aj obmedzené skúsenosti škôl so vzdelávaním vyššieho počtu detí a žiakov – cudzincov.

Predložená analýza hodnotí proces integrácie detí a žiakov z Ukrajiny do slovenského vzdelávacieho systému v tomto kontexte. Jej cieľom je poskytnúť ucelený obraz o tom, ako vzdelávací systém na Slovensku dokázal reagovať na potreby tejto skupiny žiakov; aké právne, organizačné a finančné podmienky boli vytvorené na vzdelávanie detí odídencov, aké podporné mechanizmy boli zavedené a v akej miere boli efektívne. Na základe zistení analýza formuluje konkrétne a realizovateľné odporúčania pre zlepšenie integrácie odídencov do vzdelávacieho systému, pričom osobitný dôraz je kladený na vytváranie inkluzívneho a podporujúceho prostredia na školách.

Dokument je členený nasledovne:

Kapitola 1 – Strategické dokumenty a medzinárodná spolupráca – tému vzdelávanie odídencov približuje v kontexte strategických materiálov, ktoré vytvárajú rámec pre prístup Slovenskej republiky k vzdelávaniu cudzincov a k integrácii detí a žiakov z Ukrajiny do vzdelávacieho systému. Kapitola zároveň

¹ Realizácia projektu vyplýva z uznesenia vlády SR č. 166/2024, k návrhu systémového riešenia poskytovania a financovania dodatočných výdavkov súvisiacich s odídencami z Ukrajiny. Tento projekt nadväzoval na národný projekt „Podpora začlenenia detí a žiakov v súvislosti s vojnovým konfliktom na Ukrajine“, ktorý bol realizovaný v roku 2023, a realizoval ho ako prijímateľ MŠVVaM SR v programovom období 2014 – 2020.

medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou, vrátane uzatvorených dohôd a memoranda o porozumení v oblasti vzdelávania. Zároveň sa venuje otázke zahraničných škôl pôsobiacich na území Slovenskej republiky, ich evidencii a postaveniu v systéme, ako aj spolupráci s príslušnými orgánmi domovského štátu a zastupiteľskými úradmi.

Kapitola 2 – Legislatívny rámec – predstavuje legislatívne opatrenia zamerané na uľahčenie prístupu k vzdelávaniu na školách v Slovenskej republike pre deti a žiakov z Ukrajiny – odíedencov vo veku povinnej školskej dochádzky a povinného predprimárneho vzdelávania.

Kapitole 3 – Systémová podpora a implementačný mechanizmus – sú v nej odprezentované postupy, praxe a iné vstupy, ktorými boli predmetné legislatívne zmeny implementované do praxe. Zároveň obsahuje aj súbor podporných nástrojov, mechanizmov a poskytnutej metodologickej podpory zameranej na podporu vzdelávania detí a žiakov z Ukrajiny.

Kapitola 4 – Analytická časť – pozostáva z dvoch základných celkov:

Prvá časť je zameraná na administratívne údaje a obsahuje prehľad demografických charakteristík odíedencov, ich regionálne rozmiestnenie, zastúpenie v jednotlivých druhoch škôl, ako aj vybrané ukazovatele účasti na vzdelávaní a školskej dochádzke. Údaje o počtoch a charakteristikách detí a žiakov z Ukrajiny vzdelávaných v materských, základných a stredných školách pochádzajú z rezortného informačného systému k 15. septembru každého roka od roku 2022. Súčasťou tejto časti sú aj údaje o finančných prostriedkoch vynaložených na vzdelávanie odíedencov z Ukrajiny, ktoré vychádzajú z verejne dostupných zdrojov a zahŕňajú normatívne financovanie z európskych zdrojov, finančné prostriedky určené na jazykové vzdelávanie detí cudzincov a príspevok na školské potreby pre odíedencov.

Druhá časť analýzy obsahuje základné vyhodnotenie údajov získaných prostredníctvom dotazníkového zisťovania, ktorého respondentmi boli riaditelia materských, základných, stredných a špeciálnych škôl. Oslovených bolo 3 145 škôl, u ktorých bolo identifikované, že v období od februára 2022 do konca školského roka 2024/2025 vzdelávali aspoň jedno dieťa alebo žiaka – odíedenca z Ukrajiny, alebo čerpali aspoň jeden z podporných finančných nástrojov určených na podporu vzdelávania odíedencov. Cieľom dotazníkového zisťovania bolo získať informácie o formách podpory poskytovaných školami, o využívaných zdrojoch, o efektívite realizovaných opatrení, ako aj o identifikovaných prekážkach pri ich uplatňovaní.

Kapitola 5 – Zistenia a návrhy opatrení – sumarizuje hlavné zistenia analýzy a formuluje odporúčania na úpravu a zlepšenie existujúceho stavu. Odporúčania boli formulované aj v nadväznosti na kontrolu Najvyššieho kontrolného úradu

Slovenskej republiky realizovanú počas školského roka 2024/2025. Kontrola bola súčasťou medzinárodného auditu zameraného na overenie uplatňovania práva na vzdelanie detí z Ukrajiny vo vybraných hostiteľských krajinách. Kapitola hodnotí prijaté legislatívne a realizačné opatrenia na zabezpečenie prístupu detí a žiakov z Ukrajiny k vzdelávaniu a identifikuje faktory ovplyvňujúce ich uplatňovanie v praxi. Zároveň poukazuje na potrebu ďalšieho systematického rozvoja integračných mechanizmov a ich začlenenia do stabilných politík vzdelávacieho systému.

Kapitola 6 – Záver – sumarizuje hlavné zistenia analýzy založenej na administratívnych údajoch, dotazníkovom zisťovaní a platnom legislatívnom a strategickom rámci, vrátane podporných mechanizmov, ale aj na pretrvávajúce regionálne rozdiely a potrebu systematického posilnenia jazykovej, metodickkej a inštitucionálnej podpory v rámci udržateľných politík vzdelávacieho systému.

1. Strategické dokumenty a medzinárodná spolupráca

Vzdelávanie odídencov približujeme v kontexte strategických materiálov, ktoré vytvárajú rámec pre prístup Slovenskej republiky k vzdelávaniu cudzincov a k integrácii detí a žiakov z Ukrajiny do vzdelávacieho systému. Kapitola zároveň predstavuje základné dokumenty v oblasti medzinárodnej spolupráce, ktoré majú vplyv na vzdelávanie detí a žiakov z Ukrajiny. Zároveň sa venuje otázke zahraničných škôl pôsobiacich na území Slovenskej republiky, ich evidencii a postaveniu v systéme, ako aj spolupráci s príslušnými orgánmi domovského štátu a zastupiteľskými úradmi.

1.1 Medzinárodná spolupráca

Spolupráca v oblasti vzdelávania a vedy medzi Slovenskom a Ukrajinou štandardne prebiehala v súlade s platnými bilaterálnymi dohodami.

- Program spolupráce medzi Ministerstvom Školstva Vedy a Výskumu a Mládeže Slovenskej Republiky (ďalej aj ako „MŠVVaM SR“) a Ministerstvom vzdelávania a vedy Ukrajiny v oblasti vzdelávania na roky 2005 – 2008 (Bratislava, 12. decembra 2005). Platnosť programu bola po vzájomnom súhlase oboch strán predĺžená do podpisu nového zmluvného dokumentu.
- Dodatok č. 1 k Programu spolupráce medzi MŠVVaM SRa Ministerstvom vzdelávania a vedy Ukrajiny v oblasti vzdelávania na roky 2005 – 2008 (Kyjev, 22. septembra 2023).
- Dohoda medzi vládou SR a Kabinetom ministrov Ukrajiny o akademickom vzájomnom uznávaní rovnocennosti dokladov o vzdelaní vydaných v SR a

na Ukrajine zjednodušuje uznávanie dokladov o vzdelaní na pokračovanie štúdiu v (Bratislava, 8. apríla 2014).²

Predmetom *Programu spolupráce* je predovšetkým výmena študentov, doktorandov/ašpirantov a stážistov, podpora letných kurzov slovenského a ukrajinského jazyka, rozvoj priamej spolupráce medzi strednými a vysokými školami, rozvoj slovistiky a ukrajinistiky, poskytovanie štipendií, pomoc krajanom v oblasti vzdelávania a iné. Z povahy bilaterálnej zmluvy vyplýva univerzálnejšia platnosť, nezohľadňovala mimoriadny stav, ktorý nastal po vypuknutí vojnovnej agresie Ruska na Ukrajinu.

Spolupráca MŠVVaM SR s Ministerstvom vzdelávania a vedy Ukrajiny preto dospela v októbri 2024 k podpisu Memoranda o porozumení uzatvoreným medzi MŠVVaM SR a Ministerstvom vzdelávania a vedy Ukrajiny³, v ktorom rezorty školstva deklarovali záujem spolupracovať okrem iného aj v podpore ukrajinských študentov a učiteľov v Slovenskej republike pri štúdiu a výučbe ukrajinského jazyka a literatúry, dejín Ukrajiny a geografie v rámci bežnej výučby a počas víkendového vyučovania .

V rámci podpory ukrajinských zahraničných škôl MŠVVaM SR vzalo na vedomie zriadenie a činnosť nasledovných zahraničných škôl, so súhlasom Veľvyslanectva Ukrajiny v Slovenskej republike:

1. Ukrajinská zahraničná škola „LIFE“

- poskytuje primárne a nižšie stredné vzdelanie
- evidovaná MŠVVaM SR listom zo dňa 19. 11. 2024.

2. Ukrajinská škola v evakuácii

- predpokladaný počet žiakov 100 -120
- poskytuje nižšie stredné vzdelanie a úplné stredné vzdelanie (7. - 11. ročník ukrajinských škôl)
- evidovaná MŠVVaM SR listom zo dňa 14. 2. 2025

3. Green Apple, Moskovská 2663/13, Bratislava

- predpokladaný počet žiakov 180

² Od roku 2022 predstavujú rozhodnutia o uznaní dokladov o vzdelaní vydaných v Ukrajine približne 50 % všetkých žiadostí o uznanie dokladov o vzdelaní na účely výkonu regulovaných povolání.

V uvedenom období bolo každoročne vydaných v priemere viac ako 1 200 rozhodnutí pre doklady o vzdelaní z Ukrajiny.

Medzi najpočetnejšie regulované povolania, ku ktorým boli vydané rozhodnutia o uznaní dokladov o vzdelaní, patria: **lekár, zubný lekár, praktická sestra – asistent, učiteľ strednej školy a pedagogický asistent.**

³<https://www.minedu.sk/data/att/984/31552.9f6a94.pdf>

- poskytuje základné vzdelanie, nižšie stredné vzdelanie a vyššie stredné vzdelanie (1. -11. ročník ukrajinských škôl)
- evidovaná MŠVVaM SR listom zo dňa 31. 03. 2025

V roku 2025 bola na základe spoločného rozhodnutia ministrov školstva SR a Ukrajiny zriadená spoločná pracovná skupina, ktorá bude pôsobiť ako koordinačný a expertný orgán v oblasti zriadenia bilingválnych gymnázií a s tým súvisiacej prípravy medzinárodnej zmluvy. Jej vznik je výsledkom spoločnej politickej dohody o posilnení vzájomnej spolupráce v oblasti vzdelávania, zámeru preveriť možnosti zriadenia bilingválnych gymnázií na území oboch štátov a potreby posilniť kultúrne, jazykové a historické porozumenie medzi krajinami a mladými ľuďmi a zároveň prispieť k rozvoju vzdelania ako kľúčového faktora pre hospodárstvo oboch krajín. Vznik takých škôl by do budúcnosti vedel pozitívne prispieť k integrácii odídencov a zároveň riešeniu problémov s obmedzenou kapacitou škôl v regióne Bratislavy.

1.2 Strategické dokumenty

Vzdelávanie cudzincov je súčasťou Revidovanej stratégie Vzdelané Slovensko 2035 – Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania⁴. Tá zohľadňuje priority, ciele a zásady migračnej politiky Slovenskej republiky, predovšetkým Národnej stratégie Slovenskej republiky k riadeniu azylu a migrácie, schválenej Vládou SR uznesením Vlády Slovenskej republiky uznesením č. 300/2025 z 12. júna 2025.

Inklúzia a znižovanie nerovnosti príležitostí je pomenované ako jedna zo 4 najväčších strategických výziev rezortu školstva. Súčasťou inklúzie a podpory sú v tomto kontexte aj cudzinci vrátane odídencov. Navýšením zdrojov, pozornosti a predovšetkým množstva podpory, ktorej sa v tejto téme dostáva školám, možno priamo ovplyvniť aj kapacitu a schopnosť škôl pracovať s témou migrácie. V čase predkladania analýzy prebieha tvorba Akčného plánu k Národnej stratégii SR k riadeniu azylu a migrácie, ktorý obsahuje jednotlivé kroky rezortu školstva vo forme záväzných opatrení.

Stratégia Vzdelané Slovensko 2035 – Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania adresuje tému podpory cieľových skupín, vrátane explicitného pomenovania cudzincov, aby dosiahli základné gramotnosti a rozvinuli svoj potenciál v rámci systému na maximum.

Strategická oblasť 1, línia 2 spomína aj konkrétny krok: „Inštitucionalizovať a zabezpečiť systémovú, dostupnú a udržateľnú jazykovú podporu pre deti aj

⁴ <https://www.minedu.sk/data/att/379/35028.a06a38.pdf>

a spoločnosti. V regionálnom školstve vytvoriť štátom garantovaný a financovaný systém výučby slovenského jazyka ako cudzieho jazyka pre deti cudzincov, vrátane vytvorenia štandardizovaných učebníc a testov. Realizovať podporu prostredníctvom flexibilných foriem a formátov vzdelávania, ktoré zohľadňujú špecifické životné situácie, sociálne a vzdelanostné zázemie, ako aj prípadné špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby.“

Následne je v tej istej oblasti, v línii 4 pomenovaný krok ohľadom rozvoja zručností dospelých, ktorý znova explicitne zahŕňa aj skupinu cudzincov: „Spustiť cieleňé vzdelávacie programy pre dospelých s nízkou kvalifikáciou, nízkou mierou účasti na vzdelávaní alebo obmedzenou účasťou na trhu práce – vrátane cudzincov a osôb vracajúcich sa na trh práce po rodičovskej dovolenke. Zamerať sa na rozvoj digitálnych a základných zručností potrebných pre trh práce, v súlade s vývojom hospodárstva a prioritami stratégie inteligentnej špecializácie (RIS3) a STEP.“

Národná stratégia SR k riadeniu azylu a migrácie sa tiež stala súčasťou prehľadovej tabuľky stratégií, ktorých ciele sú zahrnuté v stratégii Vzdelané Slovensko. Navyše bude súčasťou informačného systému, ktorý vyvíja Úrad podpredsedu vlády v spolupráci s Úradom vlády na sledovanie plnenia strategických dokumentov, ku ktorým sa rezorty zaviazali. Rezort školstva je prvý, na ktorom sa systém pilotuje.

Tieto strategické materiály sa síce netýkajú sledovaného obdobia, avšak prijaté kroky do budúcnosti budú adresovať niektoré z výziev⁵, s ktorými sa Slovensko stretávalo pri integrácii cudzincov v sledovanom období.

2. Legislatívny rámec

V Slovenskej republike právo vzdelávanie cudzincov upravuje primárne § 146 zákona o výchove a vzdelávaní (školský zákon) č. 245/2008 Z. z, podľa ktorého sa

⁵ Rezortu školstva sa týkajú opatrenia v oblasti vytvorenia podmienok pre úspešnú a včasnú integráciu, a to napríklad: poskytovanie cudzincom individuálnej pomoci a vzdelávania, vrátane jazykových kurzov, kariérneho poradenstva a mentoringu; zabezpečenie prístupu k vzdelaniu pre všetky deti cudzincov (aj prostredníctvom povinného vzdelávania) a zavedenie podporných opatrení a inkluzívnych prístupov vo vzdelávacom prostredí, s cieľnou podporou pre deti so zdravotným znevýhodnením a ich rodiny; podpora detí cudzincov v oblasti predprimárneho a základného vzdelávania, ako aj ich začlenenie do kolektívu a podpora ich účasti na strednom a vysokoškolskom vzdelávaní; posilnenie kvality inkluzívnych prístupov a postupov v školách, školských zariadeniach a iných vzdelávacích zariadeniach, vrátane poskytovania podporných opatrení, podpory multikulturalizmu a diverzity a posilnenia duševného zdravia a psychosociálnej podpory; pokračovanie v inštitucionalizácii jazykového vzdelávania pre dospelých cudzincov; zabezpečenie jazykového vzdelávania prostredníctvom asynchrónneho online jazykového kurzu, ktorý môže byť využitý už pred príchodom do Slovenskej republiky, on-line jazykových kurzov v reálnom čase, ktoré môžu využiť rodiny, ktoré nemajú iný prístup k jazykovému vzdelávaniu, jazykových kurzov pre deti a dospelých; vypracovanie odbornej metodiky jazykovej prípravy pre negramotných cudzincov; podporovanie integrácie cudzincov prostredníctvom športu a pod. Celý materiál je dostupný na <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/30862/1>

deťom cudzincov s povoleným pobytom na území Slovenskej republiky a deťom žiadateľov o udelenie azylu a Slovákov žijúcich v zahraničí poskytuje výchova a vzdelávanie, ubytovanie a stravovanie v školách za tých istých podmienok ako občanom Slovenskej republiky. Právo dieťaťa na vzdelanie je navyše zakotvené v článku 28 Dohovoru o právach dieťaťa, ktorý naša republika ratifikovala v roku 1991.

Oproti deťom s trvalým pobytom v Slovenskej republike však neexistovala povinnosť školskej dochádzky uplatniteľná na deti cudzincov. V dôsledku príchodu množstva detí, žiakov a študentov prichádzajúcich po začatí ruskej agresie na území Ukrajiny bolo preto potrebné upraviť povinnosť vzdelávania, ktorá by im priliehala. Nastávali totiž situácie, kde samotné právo dieťaťa nestačilo.

Bolo preto potrebné prijať mechanizmy, ktoré samosprávam a štátu umožnili dohliadať na dochádzku a v prípade potreby ju vynucovať. Pre tieto prípady – deti s tolerovaným pobytom (odídencov) bolo potrebné zaviesť inštitút povinného vzdelávania počas trvania mimoriadneho stavu.⁶

V rokoch 2024/25 rezort školstva preto nastavoval legislatívu na integráciu cudzincov, ktorej cieľom bolo:

- umožniť vedenie evidencie detí s dočasným útočiskom obcami a zabezpečiť zanechanie vzdelávania pri opustení krajiny – čo so sebou nesie možnosť školy v takomto prípade vyradiť dieťa z evidencie a potenciálne tak uvoľniť miesto pre iné dieťa, žiaka, študenta,
- zaviesť motivačné a sankčné prvky pre povinné vzdelávanie odídencov,
- umožniť prevádzku adaptačných tried,
- umožniť prístup do vzdialenejších škôl cez príspevok na dopravu,
- zohľadniť (ne)ovládanie slovenského jazyka pri prijímaní na stredné školy a pri maturitných skúškach.

2.1 Zanechanie vzdelávania

Školský zákon pre odídencov neupravoval postup vo veci zanechania štúdia. Z dôvodu vyššej mobility odídencov dochádzalo k situáciám, keď deti a žiaci - odídenci opustili územie SR. Nakoľko školský zákon pre odídencov neupravoval postup vo veci zanechania štúdia, na ich miesto v škole nebolo možné prijať iných

⁶ Napíňal sa ním čiastočne bod programového vyhlásenia vlády SR, konkrétne: „Vláda zmenou školského zákona zväži zavedenie povinnej školskej dochádzky pre deti cudzincov a zlepši podmienky na vzdelávanie dospelých cudzincov, ktorí na Slovensku využívajú služby a čerpajú benefity financované z verejných zdrojov. Jeho súčasťou bude možnosť pre cudzincov učiť sa slovenčinu ako druhý jazyk.“

žiacov. Preto bolo potrebné vypracovať zákonnú úpravu, ktorá by umožňovala riaditeľovi školy vyradiť z evidencie dieťa alebo žiaka - odídencu, ktorý požiada o zanechanie štúdia z dôvodu opustenia SR alebo ktorý sa vzdelávania nezúčastňuje a nie je ho možné kontaktovať.

Toto opatrenie bolo zavedené cez prechodné ustanovenie počas trvania mimoriadnej situácie vyhlásenej v súvislosti s hromadným prílevom cudzincov na územie Slovenskej republiky spôsobeným ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny. Od 1. 9. 2024 nadobudlo účinnosť v tomto znení:

“Ak odídenec, ktorý je štátnym občanom Ukrajiny, chce zanechať vzdelávanie z dôvodu trvalého opustenia Slovenskej republiky, oznámi to písomne riaditeľovi školy; ak ide o nepnoletého odídencu, písomné oznámenie podáva jeho zákonný zástupca. Túto zmenu nahlási riaditeľ školy do centrálného registra. Odídenec prestáva byť dieťaťom materskej školy, žiakom základnej školy alebo žiakom strednej školy dňom, ktorý nasleduje po dni, keď riaditeľovi školy bolo doručené oznámenie o zanechaní vzdelávania, alebo dňom uvedeným v oznámení o zanechaní vzdelávania, najskôr však dňom, ktorý nasleduje po dni, keď bolo doručené. Ak plnoletý odídenec alebo zákonný zástupca nepnoletého odídencu neoznámi riaditeľovi školy zanechanie vzdelávania a neospravedlnene sa nezúčastňuje na výchovno-vzdelávacom procese, uplynutím 30. dňa od jeho poslednej účasti na výchovno-vzdelávacom procese prestáva byť dieťaťom materskej školy, žiakom základnej školy alebo žiakom strednej školy” (§ 161r z. č. 245/2008 Z. z ods.2).

2.2 Povinnosť obce viesť evidenciu odídenecov vo veku PPV a PŠD

Na to, aby bolo možné vymáhať povinnosť vzdelávania, bolo potrebné zaviesť povinnosť obcí viesť evidenciu odídenecov, ktorí sú štátnymi občanmi Ukrajiny, vo veku plnenia povinného predprimárneho vzdelávania a vo veku plnenia povinnej školskej dochádzky, ktorí majú v obci adresu dočasného útočiska, a viesť evidenciu, v ktorých školách sa vzdelávajú, a definovať sankčný mechanizmus za nedodržiavanie tejto povinnosti. Táto povinnosť s účinnosťou od 1. 9. 2024 je upravená v § 39hm zákona č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve.

Ak zákonný zástupca dieťaťa, ktorý má podľa § 161r školského zákona povinnosť požiadať o zaradenie dieťaťa na vzdelávanie, nedbá o jeho riadnu účasť na vzdelávaní, **riaditeľ oznámi túto skutočnosť príslušnému orgánu miestnej štátnej správy v školstve a obci**, v ktorej má zákonný zástupca adresu pobytu alebo adresu dočasného útočiska.

Ak zákonný zástupca nedbá o riadnu účasť dieťaťa na vzdelávaní, považuje sa to za priestupok, za ktorý možno uložiť pokutu do 331,50 eura, a to aj opakovane.

Z dôvodu vykonateľnosti opatrení boli pre obce zriadené služby Potvrdenie o návšteve školy (ďalej aj ako „PONŠ“) a Dávka o návšteve školy (ďalej aj ako „DONŠ“). Tieto služby zabezpečujú dostupnosť údajov o žiakoch, ktorí navštevujú školy zaradené v sieti škôl v Slovenskej republike.

Služba PONŠ poskytuje individuálne údaje o jednom žiakovi, zatiaľ čo služba DONŠ umožňuje získanie údajov o viacerých žiakoch súčasne, pričom ich zoznam určuje obec v rámci podanej žiadosti. Uvedené služby majú obce sprístupnené prostredníctvom služby Oversi alebo portálu DataCentra elektronizácie územnej správy Slovenska (ďalej ako „DEUS“).

MŠVVaM SR pripravilo aj súhrnnú službu „PONŠ pre obce“, ktorá je určená na poskytnutie údajov o štúdiu všetkých detí s pobytom (trvalým, tolerovaným alebo prechodným) na území obce vo veku plnenia povinného predprimárneho vzdelávania a povinnej školskej dochádzky. Služba je technicky pripravená, avšak čaká sa na jej zverejnenie zo strany Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (ďalej ako „MIRRI SR“), a to v nadväznosti na rozvoj informačného systému Centrálna platforma dátovej integrácie, v rámci ktorého má byť zverejnená.

MŠVVaM SR neposkytuje obciam priamy prístup do Rezortného informačného systému. Údaje sprístupňované prostredníctvom služieb PONŠ a DONŠ predstavujú spracované dáta, ktoré do systému zadávajú školy na území Slovenskej republiky.

2.3 Povinné vzdelávanie

Dokým na konci marca 2022 chodilo do škôl iba 25 % ukrajinských detí z celkového počtu detí, ktoré požiadali o dočasné útočisko, to bolo ku koncu apríla už 37 %⁷. Aj keď ku koncu mája stále nebola väčšina detí z Ukrajiny zaškolená⁸, trend rastu bol bezpochybne pozitívny. Dva roky neskôr, t. z. v roku 2024, analytická jednotka rezortu školstva odhadovala, že už 74 % odíedencov vo veku 3 – 16 bolo zapísaných v SR školách. V prípade veku 6 – 14 (ZŠ) to bolo 78 %. Zaradenie dieťaťa, žiaka či študenta do školy záviselo len od rozhodnutia zákonného zástupcu. Uvedený stav bolo potrebné riešiť, a tak bola zavedená povinnosť vzdelávania odíedencov, a to prechodným opatrením v §161r v zákone 245/2008 Z.z. a v zákone 596/2003 Z.z.

⁷ <https://dennikn.sk/blog/2842861/vzdelavanie-deti-z-ukrajiny-marec-2022/>

⁸ https://www.vzdelavacieanalyzy.sk/wp-content/uploads/2022/07/Vzdelavanie-deti-z-Ukrajiny-hlavne-zistenia-a-odporucania_CVA.pdf

Od 1. 9. 2025 tak začalo platiť povinné vzdelávanie pre odídencov vo veku plnenia povinnej školskej dochádzky počas trvania mimoriadnej situácie vyhlásenej v súvislosti s hromadným prílevom cudzincov na územie Slovenskej republiky spôsobeným ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny.

Riaditelia základných škôl boli metodicky usmernení, aby deti do škôl prijímali v tomto poradí:

1. Žiaci s trvalým pobytom v príslušnom školskom obvode, ale aj žiaci umiestnení v školskom zariadení alebo v inom zariadení na základe rozhodnutia súdu a azylanti.
2. Deti žiadateľov a žiadatelia o udelenie azylu v azylových zariadeniach v príslušnom školskom obvode.
3. Deti žiadateľov o dočasné útočisko z Ukrajiny v príslušnom školskom obvode.
4. Žiaci s trvalým pobytom v SR mimo školského obvodu, resp. cudzinci, ktorí nie sú uvedení v § 146 ods. 4 školského zákona.

Prednosť prijímania detí s trvalým pobytom vyplýva z § 20 ods. 6 školského zákona. Do tejto skupiny patria **aj azylanti**, na ktorých sa hľadá ako na osoby s trvalým pobytom podľa § 24 ods. 1 zákona 480/2002 Z. z. Na azylanta sa tak vzťahuje povinná školská dochádzka (nie však na žiadateľov o azyl). Z uvedeného vyplýva, že v prvej skupine **nie sú len žiaci s trvalým pobytom v príslušnom obvode, ale aj žiaci umiestnení v školskom zariadení alebo v inom zariadení na základe rozhodnutia súdu a azylanti.**

V rámci druhej a tretej skupiny (okrem azylantov) nie je zákonne určená prioritizácia medzi deťmi – žiadateľmi o azyl a deťmi – odídecami, keďže na obe tieto skupiny sa vzťahuje **postup riaditeľa** podľa § 146 ods. 4: *„Deti žiadateľov o udelenie azylu, deti azylantov, deti cudzincov, ktorým sa poskytla doplnková ochrana, zaraďuje do príslušného ročníka riaditeľ školy po zistení úrovne ich doterajšieho vzdelania a ovládania štátneho jazyka najneskôr do troch mesiacov od začatia konania o udelenie azylu, deti odídecov najneskôr do troch mesiacov od začatia konania o poskytnutie dočasného útočiska.“*

Po prijatí, resp. zaradení vyššie uvedených skupín môže riaditeľ prijať aj žiakov trvalým pobytom v SR mimo školského obvodu, resp. cudzincov, ktorí nie sú uvedení v § 146 ods. 4 školského zákona.⁹

⁹ **Usmernenie k prijímaniu detí na predprimárne vzdelávanie do materskej školy** je dostupný tu na <https://www.minedu.sk/data/att/a2c/32729.c3aeb6.pdf>. Manuál pre predprimárne vzdelávanie je dostupný na <https://www.minedu.sk/manual-predprimarne-vzdelavanie/> tu.

Usmernenie k zápisu detí do 1. ročníka a úvodného ročníka základnej školy a prijímaniu detí na vzdelávanie v základnej škole je dostupný na <https://www.minedu.sk/data/att/a37/33170.80d099.pdf>.

Ako vyplýva z vyššie uvedeného, obmedzená kapacita školy sa najcitlivejšie dotýka cudzincov, keďže v postupnosti prijímania sú posledné. Vytvorením inštitútu povinného vzdelávania sa odídenci v postupnosti prijímania posunuli vyššie.

Prijímanie žiakov na stredné školy

Pre deti so statusom žiadateľov o dočasné útočisko, žiadateľov o azyl, odídencom alebo azylantov, vzdelávajúcich sa v 9. ročníku základnej školy na území SR platí, že ak si podali prihlášku na vzdelávanie v strednej škole v rámci prvého alebo druhého kola, vzťahuje sa na nich štandardný postup pre prijímacie konanie¹. V sledovanom období neboli prijaté žiadne špecifické opatrenia pre zohľadnenie špecifickej situácie odídencom pri prijímaní na SŠ, a to ani v prípade žiakov vo veku plnenia povinnej školskej dochádzky.

2.3.1 Povinnosť vzdelávania vo vybraných krajinách EÚ

Európske krajiny prijímajúce odídencom z Ukrajiny prijali široké spektrum opatrení na ich integráciu. Návrh politik ovplyvnil rozsah príchodov aj predchádzajúce skúsenosti krajín s migráciou a integráciou. Krajiny s predchádzajúcimi skúsenosťami s migráciou a integráciou (napr. Nemecko, Rakúsko, Taliansko, Belgicko) mohli nadviazať na a etablované rámce, a to aj na úrovni povinnej školskej dochádzky.

V tejto časti pre porovnanie uvádzame, ako vybrané Európske krajiny, ktoré tiež prijali odídencom z Ukrajiny, pristúpili k otázke povinnej školskej dochádzky. Vo všetkých sledovaných krajinách sa povinná školská dochádzka týka všetkých cudzincov vrátane odídencom z Ukrajiny.

¹ Ak z rôznych objektívnych dôvodov prihláška na strednú školu nebola podaná alebo žiak nebol prijatý na školu ani v druhom kole, zabezpečenie vzdelávania v strednej škole realizuje Regionálny úrad školskej správy po prerokovaní s riaditeľom strednej školy (v koordinácii s príslušnými samosprávnymi krajinami). Žiakov, ktorí sa vzdelávajú na stredných odborných školách na Ukrajine, je možné zaradiť do príslušného ročníka strednej odbornej školy v Slovenskej republike (ohľad je nutné brať na celkové zameranie učebného alebo študijného odboru a či išlo o vstup z 9. alebo 11. ročníka všeobecnovzdelávacej školy). Žiakov, ktorí sa vzdelávajú v 10. a 11. ročníku všeobecnovzdelávacej školy na Ukrajine, je možné zaradiť do príslušného ročníka gymnázia v Slovenskej republike (riaditeľ môže predpísať rozdielové skúšky).

Krajina	Povinná školská dochádzka pre ukrajinské deti - odídencom
Nemecko	Právne a politické ustanovenia o povinnej školskej dochádzke sú určované na úrovni spolkových krajín. V drvivej väčšine krajín je vzdelávanie povinné pre všetky školopovinné deti, vrátane držiteľov dočasnej ochrany (čiže aj odídencom z Ukrajiny). ^{11,12,13}
Poľsko	Od školského roku 2024/2025 je vzdelávanie pre ukrajinské deti v Poľsku povinné. Od 1. septembra 2024 musia deti vo veku 7–18 rokov, ktoré prišli z Ukrajiny, navštevovať poľské školy, okrem ukrajinských žiakov v poslednom ročníku, ktorí mohli dokončiť posledný rok online vzdelávania podľa ukrajinského systému. Predtým nebola školská dochádzka povinná pre deti študujúce online podľa ukrajinského systému. Od júna 2025 je poskytovanie štátnej finančnej podpory pre deti (benefit 800+) viazané na plnenie povinnej školskej dochádzky. ^{14,15,16}
Česko	Školský zákon č. 561/2004 stanovuje, že povinná školská dochádzka platí aj pre cudzincov s medzinárodnou ochranou alebo dočasným pobytom. Zákon č. 67/2022 (Lex Ukraine) určuje, že: školskí riaditelia môžu prijímať žiakov mimo bežného zápisu; ak je kapacita školy naplnená, dieťa môže byť priradené do inej školy alebo regiónu; deti musia začať povinnú školskú dochádzku do 3 mesiacov od príchodu; pre prijatie na strednú školu možno predložiť čestné prehlásenie, ak chýbajú doklady o predchádzajúcom štúdiu. ¹⁷
Španielsko	Školská dochádzka je povinná za rovnakých podmienok ako pre miestne deti. ¹⁸
Rumunsko	Podľa rumunskej ústavy je všeobecné vzdelanie povinné pre všetkých. Zákon č. 122 umožňuje osobám s dočasnou ochranou prístup do štátneho školského systému za rovnakých podmienok

¹¹ The inclusion of displaced children from Ukraine in EU education systems - Publications Office of the EU

¹² <https://data.europa.eu/doi/10.2766/881892>

¹³ <https://handbookgermany.de/en/ukraine-children?.com>

¹⁴ https://www.unicef.org/eca/media/39116/file/Enrollment-report_10.2024_CEO_UNICEF_ENG.pdf?.com

¹⁵ https://emn.fi/wp-content/uploads/2024_EMN_AMO_2.pdf?.com

¹⁶ https://www.euaa.europa.eu/sites/default/files/2025-02/31_international_rescue_committee.pdf?.com

¹⁷ <https://www.unesco.org/en/ukraine-war/education/czechia-support?.com>

¹⁸ <https://asylumineurope.org/reports/country/spain/reception-conditions/employment-and-education/accesseducation/??.com>

	ako rumunským občanom. Mimoriadne nariadenie č. 20 potvrdzuje, že vysídlené ukrajinské osoby, vrátane tých, ktoré nie sú registrované na ochranu, majú právo na vzdelávanie za rovnakých podmienok ako rumunskí občania. Podľa nariadenia č. 6.127 (2022) musia ukrajinské deti pred zápisom absolvovať úvodný kurz rumunčiny, pričom môžu súčasne navštevovať vyučovanie ako žiaci-pozorovatelia, kým splnia jazykovú požiadavku. Žiaci-pozorovatelia majú právo zúčastňovať sa všetkých vzdelávacích aktivít rovnako ako plnohodnotní žiaci a všetky ukrajinské deti môžu navštevovať aj mimoškolské aktivity, aj keď nemajú štatút žiaka alebo pozorovateľa. ¹⁹
Taliansko	Školská dochádzka je povinná za rovnakých podmienok ako pre miestne deti. ²⁰
Holandsko	Školská dochádzka je povinná za rovnakých podmienok ako pre miestne deti. ²¹
Írsko	Školská dochádzka je povinná za rovnakých podmienok ako pre miestne deti. ²²
Belgicko	Školská dochádzka je povinná za rovnakých podmienok ako pre miestne deti. ²³
Rakúsko	Od júla 2024 sa povinnosť školskej dochádzky do 18 rokov začala vzťahovať aj na ukrajinské deti - odídencov. ²⁴

2.4 Adaptačné triedy

Prekonávanie bariér ukrajinských detí pri vstupe do odlišného vzdelávacieho systému s odlišným vyučovacím jazykom si vyžadovalo niekoľko legislatívnych krokov. Novelou školského zákona (§ 29 ods. 14 – 16 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov) boli špecializované

¹⁹ <https://www.unesco.org/en/ukraine-war/education/romania-support>

²⁰ <https://data.europa.eu/doi/10.2766/881892>

²¹ https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2025/05/AIDA-NL_TEMPORARY-PROTECTION_2024.pdf?com

²² <https://data.europa.eu/doi/10.2766/881892>

²³ <https://data.europa.eu/doi/10.2766/881892>

²⁴ https://emn.fi/wp-content/uploads/2024_EMN_AMO_2.pdf?com

triedy ku dňu 31. 12. 2024 transformované na adaptačné triedy. Adaptačné triedy sú zriaďované za účelom preklenutia nedostatočne zvládnutých vedomostí žiakov, ktorí nemali predpoklad úspešne zvládnuť obsah vzdelávania príslušného ročníka. Ministerstvo tak od januára 2025 umožnilo základným školám zriadiť adaptačné triedy pre žiakov, ktorí ešte dostatočne neovládajú vyučovací jazyk školy, alebo im odborníci na základe diagnostiky odporučili prispôbiť vyučovanie podľa ich individuálnych potrieb.

Adaptačné triedy možno so súhlasom zriaďovateľa zriadiť na účely kompenzácie chýbajúceho obsahu vzdelávania pre žiakov:

- ktorí nedostatočne ovládajú vyučovací jazyk,
- ktorým zariadenie poradenstva a prevencie na základe diagnostiky odporučilo úpravu cieľov, metód, foriem alebo prístupov vo vzdelávaní.

V kontexte vzdelávania odídencov bolo cieľom zriadenia adaptačnej triedy v „bežnej“ základnej škole vytvorenie vhodných podmienok na vzdelávanie žiakov, pre ktorých je vyučovací jazyk školy cudzím jazykom. Z dôvodu nedostatočného ovládania vyučovacieho jazyka majú žiaci nadobudnúť znalosť vyučovacieho jazyka prostredníctvom intenzívnej práce v skupine s nižším počtom žiakov, pokračovať v osvojovaní učiva ostatných predmetov a zároveň ostať aj v kontakte s prostredím školy a rovesníckymi skupinami z majoritnej časti obyvateľstva.

Ostatnou novelou školského zákona sa s účinnosťou od 1. 1. 2026 zavádza možnosť zriadiť adaptačné triedy aj na stredných školách: v strednej škole možno so súhlasom zriaďovateľa zriadiť adaptačnú triedu na účely kompenzácie chýbajúceho obsahu vzdelávania, adaptácie a podpory psychosociálneho vývinu pre žiakov, ktorí nedostatočne ovládajú vyučovací jazyk (§ 33 z. č. 245/2008 Z. z ods. 12).

Od 1. 1. 2026 bude možno adaptačnú triedu zriadiť aj ako zdieľanú triedu so žiakmi z viacerých škôl, ktoré sú členmi klastra (§29 z. č. 245/2008 Z. z ods. 16).

2.5 Zamestnávanie pedagogických a odborných zamestnancov

Zamestnávanie pedagogických a odborných zamestnancov z Ukrajiny bolo obmedzované nedostatočnou znalosťou štátneho jazyka, čo bolo podmienkou na výkon pedagogickej či odbornej činnosti. Prechodným ustanovením počas trvania mimoriadnej situácie vyhlásenej v súvislosti s hromadným prílevom cudzincov na

územie Slovenskej republiky spôsobeným ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny sa v zákone o pedagogických a odborných zamestnancoch č. 138/2019 Z. z. upravili podmienky ovládania štátneho jazyka, a to § 90e, ods. 8, podľa ktorého „odídenc **nemusí** počas mimoriadnej situácie a po uplynutí dvoch mesiacov od odvolania mimoriadnej situácie **spĺňať podmienku ovládania štátneho jazyka** podľa § 17 ods. 1“.

V novele²⁵s účinnosťou od 1. 1. 2026 sa táto požiadavka ďalej upravuje aj mimo trvania mimoriadnej situácie. Podľa tejto ostatnej úpravy sa ovládanie štátneho jazyka a jazyka národnostnej menšiny nevyžaduje:

- a) od učiteľa cudzieho jazyka v jazykovej škole,
- b) učiteľa predmetu, ktorý sa vyučuje v cudzom jazyku,
- c) zahraničného lektora
- d) pedagogického/odborného zamestnanca (PZ/OZ), ktorý poskytuje výchovu a vzdelávanie alebo odborné činnosti deťom cudzincov, ktoré neovládajú štátny jazyk alebo jazyk národnostnej menšiny.

Splnenie predpokladov na výkon pracovnej činnosti sa nebude vyžadovať, ak ide o výkon pracovnej činnosti cudzincom na základe dohody so zastupiteľským úradom iného štátu alebo s orgánom iného štátu a určí tak príslušná dohoda (§ 9, ods. 7 zákona o pedagogických a odborných zamestnancoch 138/2019 Z. z.).

Tieto opatrenia by mali zvýšiť podiel ukrajinsky hovoriacich pedagogických a odborných zamestnancov v školstve.

3. Systémová podpora a implementačný mechanizmus

Táto kapitola sa zameriava na opis systémovej podpory a implementačných mechanizmov, prostredníctvom ktorých MŠVVaM SR v spolupráci s NIVaM a ďalšími relevantnými aktérmi zabezpečuje začleňovanie detí a žiakov – odídenec (cudzincov) do výchovno-vzdelávacieho systému Slovenskej republiky. Text kapitoly opisuje jednotlivé oblasti podpory vrátane zavádzania adaptačných tried, implementácie povinného vzdelávania, jazykovej a psychosociálnej podpory, metodického vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov a uplatňovania podporných opatrení podľa platnej legislatívy.

Jednotlivé podkapitoly mapujú konkrétne kroky implementácie na úrovni riadenia, metodického usmerňovania aj priamej realizácie v školách a školských

²⁵ <https://www.slov-lex.sk/ezbierky-fe/pravne-predpisy/SK/ZZ/2019/138/?ucinnost=01.01.2026>

zariadeniach. Opísané opatrenia reagujú na špecifické jazykové, vzdelávacie, sociálne a emocionálne potreby detí a žiakov s odlišným materinským jazykom, pričom dôraz je kladený na princípy inkluzívneho vzdelávania, rovného prístupu a podpory ich komplexnej adaptácie.

3.1 Implementácia adaptačných tried

Ministerstvo školstva schválilo projekt experimentálneho overovania „Overovanie modelu adaptačných tried s intenzívnou jazykovou a psychosociálnou podporou“ s účinnosťou od 1. decembra 2025. Garantom experimentálneho overovania je NIVaM, realizátorom ZŠ Kataríny Brúderovej na Osloboditeľskej ulici v Bratislave. Cieľom projektu experimentálneho overovania je overiť úspešnosť modelu adaptačných tried s intenzívnou jazykovou a psychosociálnou podporou na zvýšenie úrovne ovládania vyučovacieho jazyka školy, a s ním spojeného osvojovania si učiva ostatných vyučovacích predmetov. Predmetom experimentálneho overovania v súlade s cieľmi jazykovej a psychosociálnej podpory je učebný plán adaptačnej triedy s úpravou využitia voliteľných (disponibilných) hodín a rozsah zmien na úrovni organizácie vyučovania, cieľov, metód, foriem a prístupov vo výchove a vzdelávaní, obsahu výchovy a vzdelávania, metód a foriem hodnotenia žiakov. Predpokladaný termín ukončenia experimentálneho overovania je stanovený na 31. 8. 2026.

Od septembra 2025 navštevujú žiaci vietnamského pôvodu pilotnú adaptačnú triedu v ZŠ na Odborárskej ulici v Bratislave. Projekt vznikol ako reakcia na rastúci počet detí s minimálnou znalosťou slovenského jazyka a jeho cieľom je zabezpečiť im rovnaké štartovacie podmienky a úspešnú integráciu do školského systému. Priebežné hodnotenie ukazuje, že sa výrazne zlepšili v komunikácii v slovenskom jazyku, sú sebavedomejší a prirodzene komunikujú. Pozitívne sa prejavuje aj využívanie materinského jazyka ako podpornej opory. Žiaci sa postupne zapájajú do vyučovania a popoludňajších aktivít v kmeňových triedach, čo podporuje ich inklúziu. Do júna 2026 prebehne ďalšia séria meraní, ktorých výsledky poskytnú odpoveď na otázku, či žiaci potrebujú podporu počas celého školského roka, alebo či môžu byť plnohodnotne zaradení do svojich kmeňových tried aj skôr. Pilotný projekt bol financovaný MŠVVaM SR a vzhľadom na jeho úspešné výsledky bude možné žiadať o podporu adaptačných tried aj v roku 2026.

3.2 Implementácia povinného vzdelávania

MŠVVaM SR podporilo inkluzívne začleňovanie ukrajinských detí financovaním a koordináciou práce regionálnych tímov²⁶ z NIVaM (do konca r. 2025) a posilnilo komunikáciu a koordináciu s regionálnymi tímami NIVaM a regionálnymi úradmi

²⁶ <https://nivam.sk/podpora-cudzincov/>

školskej správy, ktoré ďalej metodicky usmerňovali školské úrady vo svojej pôsobnosti.

V súvislosti so zavedením povinného vzdelávania od 1. septembra 2025 prebehla ďalšia revízia webu ukrajina.minedu.sk²⁷, ktorého obsah sa priebežne mení a dopĺňa o informácie súvisiace s legislatívnymi zmenami, procesom prijímania detí odídencom do škôl a metodickou podporou pri adaptácii žiakov. Obsah webu je sprístupnený aj v ukrajinskom jazyku. MŠVVaM SR vytvorilo aj súbor školskej dokumentácie v ukrajinskom jazyku²⁸. Správny postup pri zaradovaní detí vychádzajúci z platnej legislatívy, bol sprístupnený na webovom sídle ukrajina.minedu.sk, a to v používateľsky zrozumiteľnom prevedení, v slovenskom i v ukrajinskom jazyku. Následne bol distribuovaný do škôl prostredníctvom newslettera MŠVVaM SR ďalšej komunikácie s NIVaM a s na regionálnymi úradmi školskej správy.

Zároveň počas implementácie povinného vzdelávania MŠVVaM SR komunikovalo prostredníctvom pravidelných pracovných stretnutí Education working group (ďalej ako „EDU WG“) s členmi pracovnej skupiny z iných rezortov, s obcami, samosprávami a mimovládnyimi organizáciami, zaoberajúcimi sa integráciou cudzincov, ktoré okrem iného ďalej šíрили informácie medzi ukrajinské komunity. Zodpovednosť za organizáciu pracovných stretnutí EDU WG, ktoré prebiehajú na pravidelnej báze, v júni 2025 od UNICEF prevzalo MŠVVaM SR.

3.3 Metodická podpora v oblasti jazykového vzdelávania

Medzi prvými aktivitami na podporu jazykového vzdelávania bola celoslovenská distribúcia publikácií Aha, slovenčina! v roku 2023. V rámci projektu “Podpora odídencom z Ukrajiny vo vzdelávaní v spolupráci s UNICEF” boli do materských, základných a stredných škôl distribuované bezplatné materiály na jazykové vzdelávanie cudzincov, ktoré sú výsledkom viacročného projektu Erasmus+ Slovenčina pre deti cudzincov v NIVaM a vznikali v spolupráci s hlavným partnerom projektu Súkromnou jazykovou školou iCan. Do škôl, ktoré navštevujú deti a žiaci odídencom z Ukrajiny, bolo distribuovaných viac ako 32 000 vzdelávacích materiálov.

Prekladový slovník základných pojmov, ktorý vyšiel v niekoľkých jazykových mutáciách vrátane ukrajinskej, je dostupný na metodickom portáli Učíme - metodický portál - Slovenský jazyk ako druhý jazyk²⁹. Na tomto portáli sú dostupné odborné publikácie, bohatý sprievodný materiál k podpornému opatreniu

²⁷ <https://ukrajina.minedu.sk/>

²⁸ <https://edicnyportal.iedu.sk/Forms>

²⁹ <https://ucime.vzdelavanie21.sk/slovensky-jazyk-ako-druhy-jazyk/>

zabezpečenie poskytovania kurzu vyučovacieho jazyka školy, diagnostický test na určenie intenzity jazykovej podpory pre žiaka na jeho čo najrýchlejšie začlenenie do výchovno-vzdelávacieho procesu, vzdelávacie štandardy a ďalší metodický materiál na výučbu slovenského jazyka ako cudzieho jazyka. Obsah k výučbe slovenského jazyka ako cudzieho jazyka sa priebežne dopĺňa a aktualizuje.

Prostredníctvom newslettera MŠVVaM SR so školami zdieľalo informácie na rôzne témy, týkajúce sa jazykového vzdelávania cudzincov, napr. ohľadom:

- Ukrajinského komponentu, čo je skrátený vzdelávací program schválený ukrajinským ministerstvom školstva pre deti a žiakov z Ukrajiny, ktorí sa aktuálne nachádzajú a vzdelávajú v zahraničí a ktorý im umožňuje zostať v kontakte s ukrajinským vzdelávacím systémom a zároveň sa prispôbiť podmienkam škôl v hostiteľských krajinách.
- Európskeho jazykového portfólia, ktoré poskytuje rámec pre učiacich sa na hodnotenie vlastných jazykových kompetencií a interkultúrnych skúseností a sledovanie ich rozvoja, rôznych príručiek k jazykovému vzdelávaniu a materiálov k podpore multilingválnych tried

3.4 Podpora v oblasti duševného zdravia

Na webe ukrajina.minedu.sk sú dostupné materiály k adaptácii ukrajinských žiakov ako napr. informácie o ranných kruhoch, materiály od VÚDPaP - Dieťa s odlišným materinským jazykom v poradenskom a edukačnom procese - dieťa cudzincov, Krízová intervencia.

Prostredníctvom newslettera MŠVVaM SR pravidelne so školami zdieľa informácie na rôzne témy, týkajúce sa duševného zdravia a psychosociálnej podpory pre žiakov z Ukrajiny, napr. ohľadom:

- Emocionálneho kompasu pre kolektív s deťmi z Ukrajiny³⁰, čo je 5-týždňová intervenčná metodika, ktorá má za cieľ posilniť prežívanie príjemných emócií a podporiť prosociálne zručnosti.
- Príručky Prevencia predčasného ukončovania školskej dochádzky³¹, ktorú vypracoval UNICEF v spolupráci s pedagógmi zo Slovenska, je určená pre školy, pedagogických a odborných zamestnancov a školské podporné tímy. Zameriava sa najmä na žiakov ohrozených predčasným ukončením školskej dochádzky, vrátane ukrajinských detí.

³⁰ https://emocionalnykompas.sk/pre-skoly/kompas-pre-kolektiv-s-detmi-z-ukrajiny/?_gl=1*1v7zex4*_up*MQ..*_ga*MTg3MjE4NDEzNC4xNzUxNTUwNzAx*_ga_WVHP967WDB*cze3NE1NTM1MDkbbzlkZzEkdDE3NTE1NTM1MTEkajU4JGwwJGgw

³¹ <https://ucime.vzdelavanie21.sk/prevencia-predcasneho-ukoncovania-skolskej-dochadzky-prirucka-pre-skoly-pedagogickych-a-odbornych-zamestnancov-a-skolske-podporne-timy/>

3.5 Metodické školenia pre učiteľov

NIVaM v rámci ranného a predškolského vzdelávania v roku 2023 poskytoval pre zamestnancov materských škôl vzdelávanie v programe inovačného vzdelávania *Podpora dieťaťa predškolského veku s individuálnymi osobitosťami*. Okrem toho, bola realizovaná séria odborných podujatí pre zamestnancov materských škôl, a to napr. Adaptačný pobyt dieťaťa z pohľadu legislatívy, Pedagogická dokumentácia školy súvisiaca s prijatím detí cudzincov, Aktivity pre deti predškolského veku na zvládanie traumatizujúcich situácií, Využívanie efektívnej komunikácie pri práci s deťmi a komunikácii s rodičmi a iné.

Metodická podpora materským školám bola poskytnutá aj vo forme 4 odborných metodík na prácu s deťmi s odlišným materinským jazykom zverejnená NIVaM³², ktorý v spolupráci s centrom pre slovenčinu ako cudzí jazyk (Studia Academica Slovaca) na Univerzite Komenského realizoval jazykové kurzy pre pedagogických a odborných zamestnancov v rámci projektu "Podpora odídenecov z Ukrajiny vo vzdelávaní v spolupráci s UNICEF". Cieľom prvého kurzu bolo, aby si učitelia rozšírili kvalifikáciu na výučbu slovenčiny ako cudzieho jazyka. Druhý kurz sa zameriaval na jazykovú prípravu pedagogických a odborných zamestnancov z Ukrajiny, ktorí absolvovali aj štátnu skúšku zo slovenského jazyka a pre veľký počet záujemcov sa jazykový kurz slovenského jazyka realizoval v dvoch etapách (jar a zima 2023).

MŠVVaM SR a NIVaM spolupracuje s centrom aj pri realizácii programu *Lektor slovenského jazyka ako cudzieho jazyka*, pričom je jeden tematický celok programu venovaný možnostiam jazykovej podpory formou kurzu a vzdelávacím štandardom slovenského jazyka ako druhého jazyka, ktoré sú súčasťou Štátneho vzdelávacieho programu pre základné vzdelávanie (2023) a Štátneho vzdelávacieho programu pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie (2015).

K dispozícii sú aj **webináre NIVaM³³ na rôzne témy, týkajúce sa príchodu ukrajinských žiakov do našich škôl**. Metodická podpora je poskytovaná aj prostredníctvom metodického portálu Učíme³⁴, na ktorom školy nájdu všetky informácie a podporné materiály k vedeniu kurzov, a e-mailového a telefonického

³² https://nivam.sk/wp-content/uploads/2024/09/UNICEF-opravene-kniha-4-DTP-MZ2_adaptacia_dietata_DK-3-6-1.pdf

https://nivam.sk/wp-content/uploads/2024/06/UNICEF-opravene-low-FINAL-DTP-kniha-3-MZ1_individualne_osobitosti-3-6.pdf

https://nivam.sk/wp-content/uploads/2024/06/UNICEF-opravene-2024-FINAL-DTP-MZ4_rozpravky_print-3-6.pdf

https://nivam.sk/wp-content/uploads/2024/06/UNICEF-opr-logo-DTP-MZ3_ludske_prava_DK-final-3-6.pdf

³³ <https://www.youtube.com/playlist?list=PLxEYMDPH7sN3rsfJQDkTa59HsL28bQU9g>

³⁴ <https://ucime.vzdelavanie21.sk/slovensky-jazyk-ako-druhy-jazyk/>

poradenstva pre pedagogických a odborných zamestnancov škôl, zákonných zástupcov žiakov. NIVaM poskytuje metodickú podporu pre vedenie jazykových kurzov formou programu inovačného vzdelávania Osvojovanie si slovenského jazyka ako druhého/cudzieho jazyka v základnej a strednej škole³⁵ od začiatku roku 2024.

V rámci metodickej podpory ku Katalógu podporných opatrení bola poskytovaná metodická podpora k podpornému opatreniu Jazykový kurz priamo na školách po celom Slovensku a boli realizované infosemináre prostredníctvom projektu Podpora odídencom z Ukrajiny vo vzdelávaní v spolupráci s UNICEF Parents Academy - Možnosti poskytovania PO žiakom z Ukrajiny a webináre pre ukrajinských rodičov tlmočený do ukrajinského jazyka.

3.6 Podporné opatrenia pre odídencom (cudzincov)

Podporné opatrenia sú cudzincom poskytované s cieľom zabezpečiť im rovnocenný a efektívny prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj ich potenciálu a dosiahnuť primerané začlenenie do spoločnosti. Pri výchove a vzdelávaní žiakov – cudzincov je dôležité zabezpečiť spoluprácu pedagogických zamestnancov s odbornými zamestnancami alebo školským podporným tímom, zariadeniami poradenstva a prevencie a so zákonnými zástupcami žiaka. V prípade indikovaných a odporúčaných podporných opatrení sa pri výchove a vzdelávaní žiakov – cudzincov využíva Katalóg podporných opatrení.

Opatrenia zohľadňujú výchovno-vzdelávacie potreby, ktoré vyplývajú z inej jazykovej a kultúrnej skúsenosti detí a žiakov – odídencom. Títo žiaci často nedostatočne ovládajú vyučovací jazyk školy, ktorý sa pre nich stáva nielen jazykom komunikácie, ale aj akademickým jazykom, v ktorom si osvojujú vzdelávací obsah jednotlivých vyučovacích predmetov, častokrát na veľmi nízkej úrovni. Môžu to byť žiaci a študenti s nedostatočným predchádzajúcim alebo prerušeným vzdelaním. Niektorí môžu mať za sebou traumatické skúsenosti, či nepriaznivé a ťažké životné situácie, čo môže nepriaznivo ovplyvňovať ich kognitívny výkon, schopnosť sebaregulácie a správanie vo vzťahoch, ako i spontánne reakcie na niektoré podnety. Pri realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu je potrebné zohľadniť tieto aspekty a zamerať sa nielen na dlhodobú jazykovú podporu žiakov, ale aj na ich kultúrne, spoločenské či kariérne potreby a zároveň celý systém ich psychosociálnej pomoci a adaptácie. Nižšie uvádzame súhrn podporných opatrení určených aj cudzincom.

³⁵<https://nivam.sk/program-inovacneho-vzdelavania-nivam-osvojovanie-si-slovenskeho-jazyka-ako-druheho-alebo-cudzieho-jazyka-v-zakladnej-a-strednej-skole/>

1. Zabezpečenie poskytovania kurzu vyučovacieho jazyka školy alebo inej podpory pri osvojovaní si vyučovacieho jazyka školy³⁶

Cieľom opatrenia je zlepšiť jazykové kompetencie žiakov vo vyučovacom jazyku školy, a to podporou jeho osvojovania u detí, ktorých materinský jazyk je iný, alebo u detí so slabšou znalosťou vyučovacieho jazyka. Toto podporné opatrenie je pre integráciu žiakov cudzincov do vzdelávacieho systému kľúčové, pretože cielene odstraňuje jazykovú bariéru ako hlavnú prekážku ich plnohodnotného zapojenia do výchovno-vzdelávacieho procesu. Zabezpečením systematickej podpory pri osvojovaní si vyučovacieho jazyka školy umožňuje žiakovi cudzincom porozumieť obsahu vzdelávania, školským inštrukciám a hodnoteniu, čím sa vytvárajú rovnaké podmienky prístupu ku kurikulu. Keďže jazyková podpora je realizovaná integrovane v rámci vyučovacích predmetov a bežných školských situácií, podporuje inkluzívny model vzdelávania bez segregácie a zároveň prispieva k sociálnej a adaptačnej integrácii žiaka v triednom kolektíve. Opatrenie reflektuje rozdielne vstupné jazykové úrovne a vzdelávacie skúsenosti žiakov cudzincov prostredníctvom jazykovej diagnostiky a flexibilného rozsahu podpory, čím umožňuje individuálne nastavenie intenzity intervencie. Vďaka svojej legislatívnej ukotvenosti a uplatniteľnosti naprieč stupňami vzdelávania vytvára stabilný a systémový rámec jazykovej integrácie detí cudzincov do slovenského školského systému.

Pre deti cudzincov (podľa §146, ods. 3 školského zákona) je základný jazykový kurz s časovou dotáciou 48 hodín - 200 hodín na jeden kurz. Dieťa/žiak bez znalosti slovenského jazyka je vzdelávaný v rámci intenzívnej jazykovej podpory. Pre deti cudzincov (podľa §146, ods. 3 školského zákona) so základnou úrovňou ovládania slovenského jazyka sa realizuje rozširujúci jazykový kurz s časovou dotáciou 64 hodín - 150 hodín na jeden kurz.

2. Poskytovanie výchovy a vzdelávania na základe úpravy cieľov, metód, foriem a prístupov vo výchove a vzdelávaní³⁷

Cieľom podporného opatrenia je individualizovať podporu a prispôbiť vyučovanie tak, aby sa zabezpečilo optimálne prostredie pre výchovu, vzdelávanie a rozvoj každého dieťaťa/žiaka. Toto podporné opatrenie je pre integráciu žiakov cudzincov mimoriadne významné, pretože umožňuje flexibilne prispôbiť ciele, metódy, formy a prístupy vo vyučovaní ich individuálnym potrebám vyplývajúcim z jazykovej bariéry, odlišnej vzdelávacej skúsenosti a adaptačnej záťaže spojennej so vstupom do nového školského

³⁶ <https://podporneopatrenia.minedu.sk/zabezpecenie-poskytovania-kurzu-vyučovacieho-jazyka-skoly-alebo-inej-podpory-pri-osvojovaní-si-vyučovacieho-jazyka-skoly/>

³⁷ <https://podporneopatrenia.minedu.sk/poskytovanie-vychovy-a-vzdelavania-na-zaklade-upravy-cielov-metod-foriem-a-pristupov-vo-vychove-a-vzdelavani/>

systemu. Úpravou cieľov a spôsobov prezentovania a overovania učiva vytvára podmienky na to, aby bol žiak cudzinec hodnotený primerane svojim aktuálnym možnostiam, a nie penalizovaný za nedostatočné ovládanie vyučovacieho jazyka. Zároveň umožňuje zohľadniť oslabenia v oblasti komunikačných schopností, sociálnych zručností či emocionality, ktoré sú u žiakov cudzincov často dočasným dôsledkom migrácie, kultúrnej zmeny alebo stresovej životnej situácie. Prostredníctvom rôznych metód a foriem práce, toto opatrenie podporuje aktívne zapojenie žiaka do vyučovania a jeho postupné začlenenie do triedneho kolektívu bez segregácie. Opatrenie tak vytvára inkluzívne vzdelávacie prostredie, ktoré odstraňuje prekážky v učení, zvyšuje školskú úspešnosť a umožňuje žiakom cudzincom plnohodnotne sa zapojiť do vzdelávacieho procesu v súlade s ich vývinovými a jazykovýminosťami.

3. Poskytovanie výchovy a vzdelávania na základe úpravy obsahu výchovy a vzdelávania a hodnotenia výsledkov dosiahnutých deťmi alebo žiakmi vo výchove a vzdelávaní³⁸

Cieľom podporného opatrenia je individuálne podporiť dieťa/žiaka a prispôbiť mu vyučovanie. Toto podporné opatrenie je pre integráciu žiakov cudzincov dôležité, pretože umožňuje prispôbiť obsah vzdelávania a hodnotenie ich aktuálnym jazykovým a adaptačným možnostiam, čím predchádza školskému neúspechu. Úpravy obsahu vytvárajú priestor na postupné osvojovanie si učiva v súlade s úrovňou porozumenia vyučovaciemu jazyku a zohľadňujú dočasné oslabenia v oblasti komunikačných a kognitívnych schopností alebo emocionality, ktoré môžu súvisieť s migráciou a zmenou prostredia. Základným prvkom je úprava hodnotenia, ktorá zabraňuje znevýhodňovaniu žiaka za jazykový deficit a podporuje využívanie slovného, kombinovaného a formatívneho hodnotenia počas adaptačného obdobia. Opatrenie tak chráni motiváciu žiaka, podporuje jeho pocit prijatia a umožňuje plynulý prechod k plnohodnotnému zapojeniu do vzdelávacieho procesu v slovenskom školskom systéme.

4. Zabezpečenie doučovania alebo cieleného učenia na dosiahnutie najvyššieho individuálneho kognitívneho potenciálu dieťaťa alebo žiaka³⁹

Cieľom podporného opatrenia je prostredníctvom kvalitného a dostupného doučovania v hodinách mimo vyučovania v stanovenom rozsahu zlepšovať vedomosti a zručnosti žiakov a eliminovať riziko opakovania ročníka a

³⁸ <https://podporneopatrenia.minedu.sk/poskytovanie-vychovy-a-vzdelavania-na-zaklade-upravy-obsahu-vychovy-a-vzdelavania-a-hodnotenia-vysledkov-dosiahnutych-detmi-alebo-ziakmi-vo-vychove-a-vzdelavani/>

³⁹ <https://podporneopatrenia.minedu.sk/zabezpecenie-doucovania-alebo-cieleneho-ucenia-na-dosiahnutie-najvyssieho-individualneho-kognitivneho-potencialu-dietata-alebo-ziaka/>

predčasného ukončenia vzdelávania žiakov. Toto podporné opatrenie je pre integráciu žiakov cudzincov významné najmä tým, že cielene pomáha preklenúť vzdelávacie rozdiely vzniknuté v dôsledku jazykovej bariéry, odlišného kurikula alebo prerušenia vzdelávania pred vstupom do slovenského školského systému. Prostredníctvom doučovania a cieleňého učenia umožňuje žiakovi systematicky dobehnúť učivo v kľúčových predmetoch a lepšie porozumieť odbornému aj všeobecnému obsahu, čím sa znižuje riziko neprospievania, opakovania ročníka alebo predčasného ukončenia vzdelávania. Individuálna alebo malá skupinová forma vytvára bezpečný priestor na vysvetľovanie učiva tempom primeraným jazykovým a kognitívnym možnostiam žiaka cudzinca a podporuje jeho sebadôveru v učení. Opatrenie tak predstavuje dôležitý stabilizačný prvok integračného procesu, ktorý podporuje školskú úspešnosť a postupné plnohodnotné zapojenie žiaka cudzinca do vzdelávacieho systému.

5. Činnosť na podporu sociálneho zaradenia⁴⁰

Cieľom podporného opatrenia je v školách a školských zariadeniach vytvoriť emocionálne bezpečné prostredie, v ktorom sa všetky deti/žiaci cítia oceňovaní, rešpektovaní a majú rovnaké príležitosti uspieť, čo vedie k zlepšeniu akademického výkonu a vyššej angažovanosti detí/žiacov. U žiakov cudzincov, ktorí často čelia sociálnej izolácii, jazykovej bariére, kultúrnym rozdielom alebo riziku sociálneho vylúčenia, toto opatrenie priamo prispieva k ich začleneniu do triedneho kolektívu a života školy. Posilňovaním sociálnych vzťahov, prevenciou diskriminácie a podporou aktívnej účasti na školských aktivitách vytvára podmienky pre lepšiu adaptáciu, vyššiu angažovanosť a zlepšenie vzdelávacích výsledkov. Opatrenie zároveň podporuje spoluprácu medzi žiakmi rôznych kultúr a znižuje napätie v kolektíve, čím napomáha nielen úspešnej integrácii žiakov cudzincov, ale aj rozvoju inkluzívnej školskej kultúry ako celku.

V rámci tohto podporného opatrenia sú dostupné aj sprievodné informatívno-metodické materiály k **programu Buddy**. Tento program je postavený na vzájomnej rovesníckej podpore žiakov v školách. Ide o podporný kamarátsky vzťah dvoch žiakov, pričom jeden z nich z rôznych dôvodov môže v škole zažívať rozličné komplikácie alebo prekážky. Buddy programy sú rozšírené v školách po celom svete a ich úlohou je podpora pri začleňovaní žiaka do systému a kolektívu školy. Materiály k programu boli vypracované ešte v roku 2023 NIVaM a na niektorých základných a stredných školách sa úspešne etablovali. Ministerstvo plánuje program opäť zviditeľniť a odporučiť najmä stredným školám ako úspešný a efektívny nástroj na adaptáciu žiakov cudzincov.

⁴⁰ <https://podporneopatrenia.minedu.sk/cinnost-na-podporu-socialneho-zaradenia/>

4. Analytická časť

Analytická časť sa skladá z dvoch častí. Prvá - kapitola **4.1 Deti a žiaci z Ukrajiny v slovenských školách** je zameraná na administratívne údaje a obsahuje prehľad demografických charakteristík odídencom, ich regionálne rozmiestnenie, zastúpenie v jednotlivých druhoch škôl, ako aj vybrané ukazovatele účasti na vzdelávaní a školskej dochádzke. Údaje o počtoch a charakteristikách detí a žiakov z Ukrajiny vzdelávaných v materských, základných a stredných školách pochádzajú z rezortného informačného systému k 15. septembru každého roka od roku 2022. Súčasťou tejto časti sú aj údaje o finančných prostriedkoch vynaložených na vzdelávanie odídencom z Ukrajiny, ktoré vychádzajú z verejne dostupných zdrojov a zahŕňajú normatívne financovanie z európskych zdrojov, finančné prostriedky určené na jazykové vzdelávanie detí cudzincov a príspevok na školské potreby pre odídencom.

Druhá časť analýzy - kapitola **4.2 Integrácia odídencom z Ukrajiny v školách - dotazníkový prieskum** obsahuje základné vyhodnotenie údajov získaných prostredníctvom dotazníkového zisťovania, ktorého respondentmi boli riaditelia materských, základných, stredných a špeciálnych škôl (presné znenie dotazníka je uvedené v Prílohe č. 7). Oslovených bolo 3 145 škôl, u ktorých bolo identifikované, že v období od februára 2022 do konca školského roka 2024/2025 vzdelávali aspoň jedno dieťa alebo žiaka – odídenca z Ukrajiny, alebo čerpali aspoň jeden z podporných finančných nástrojov určených na podporu vzdelávania odídencom. Cieľom dotazníkového zisťovania bolo získať informácie o formách podpory poskytovaných školami, o využívaných zdrojoch, o opatreniach s preukázateľným prínosom, ako aj o identifikovaných prekážkach pri ich uplatňovaní.

4.1 Deti a žiaci z Ukrajiny v slovenských školách

4.1.1 Zdroje údajov a spracovanie

Údaje o počtoch a charakteristikách odídencom z Ukrajiny v materských, základných a stredných školách pochádzajú z rezortného informačného systému (RIS) k 15. 9. každého roku od začiatku ruskej invázie (resp. školských rokov 2022/23, 2023/24, 2024/25 a 2025/26).

Odídencom identifikujeme podľa kombinácie ukrajinskej štátnej príslušnosti, tolerovaného pobytu v registri fyzických osôb (RFO) a zápisu do školy po 24. februári 2022. Po získaní prechodného alebo trvalého pobytu formálne prestáva byť žiak alebo dieťa odídencom. Zmenou typu pobytu sa však integrácia odídenca do vzdelávacieho systému nekončí. Preto sme sa rozhodli považovať deti a žiakov za odídencom v každom zo sledovaných rokov, ak naplnili definíciu odídenca aspoň v jednom z nich. Počty odídencom v predloženej analýze sa teda nemusia nutne

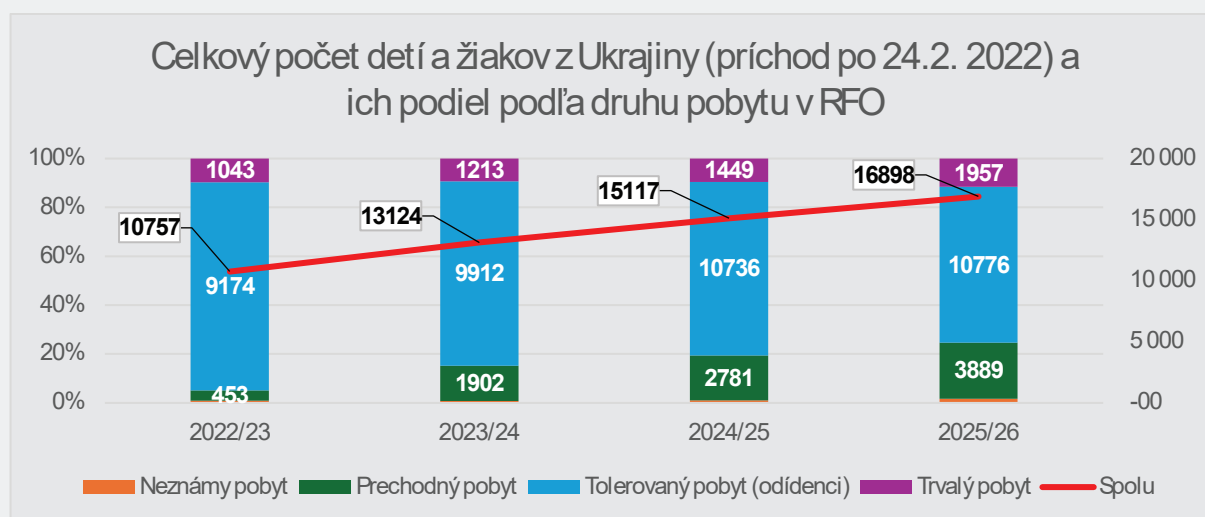
webovom sídle ukrajina.minedu.sk, pretože tie berú do úvahy len aktuálne platný stav.

Údaje o nákladoch na vzdelávanie odídencom z Ukrajiny pochádzajú z verejne dostupných zdrojov a zahŕňajú európsky normatív⁴¹, finančné prostriedky na zabezpečenie jazykového kurzu pre deti cudzincov a príspevok na školské potreby pre odídencom z Ukrajiny⁴². Pokiaľ nie je uvedené inak, údaje sú aktuálne k 15. septembru daného roka.

4.1.2 Základné údaje o odídencom v školách

Začiatkom šk. roku 2022/23 sme v školách evidovali 10 757 detí a žiakov z Ukrajiny, ktorí prišli na Slovensko po 24. februári 2022. Tento počet každoročne rástol, až dosiahol počet 16 898 všk. roku 2025/26 (v tomto školskom roku začala platiť povinnosť vzdelávania pre deti, žiakov a študentov vo veku plnenia povinného predprimárneho vzdelávania a povinnej školsky dochádzky). Pre porovnanie, podľa posledných údajov pred začiatkom ruskej invázie bolo v slovenských školách 3089 detí alebo žiakov s ukrajinskou štátnou príslušnosťou (tých do celkových počtov nezapočítavame) k15. 9. 2021.

Pokiaľ by sme sledovali iba počty odídencom, teda detí a žiakov s tolerovaným pobytom (resp. dočasným útočiskom na Slovensku), videli by sme rast z približne 9 000 na 10 700 a následne stabilizáciu na tomto čísle. To je ale spôsobené postupným prihlasovaním sa odídencom na prechodný pobyt a teda ich vypadnutím zo skupiny detí a žiakov, ktorí spĺňajú definíciu odídence.

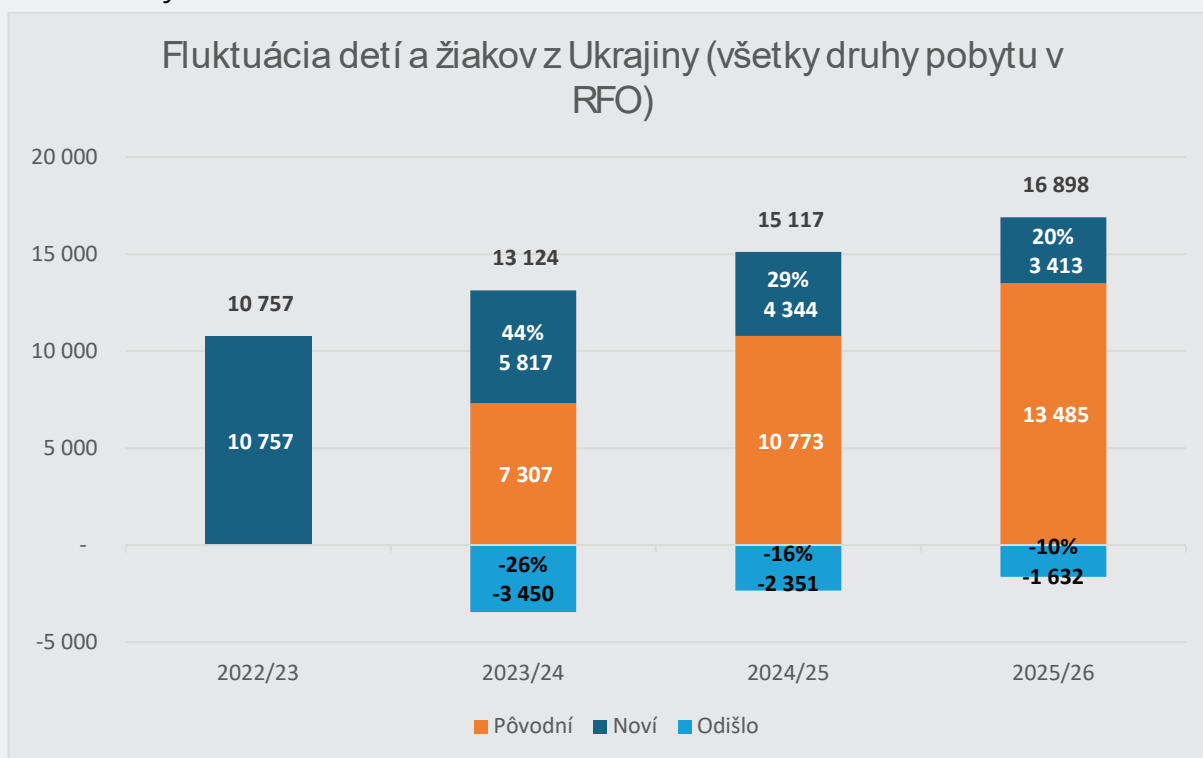

⁴¹ Príspevok na špecifiká - Podpora integrácie detí a žiakov z Ukrajiny z EŠIF („európsky normatív“, v materských, základných a stredných školách)

⁴² Príspevok na špecifiká - Školské potreby pre odídencom z Ukrajiny.

Fluktuácia

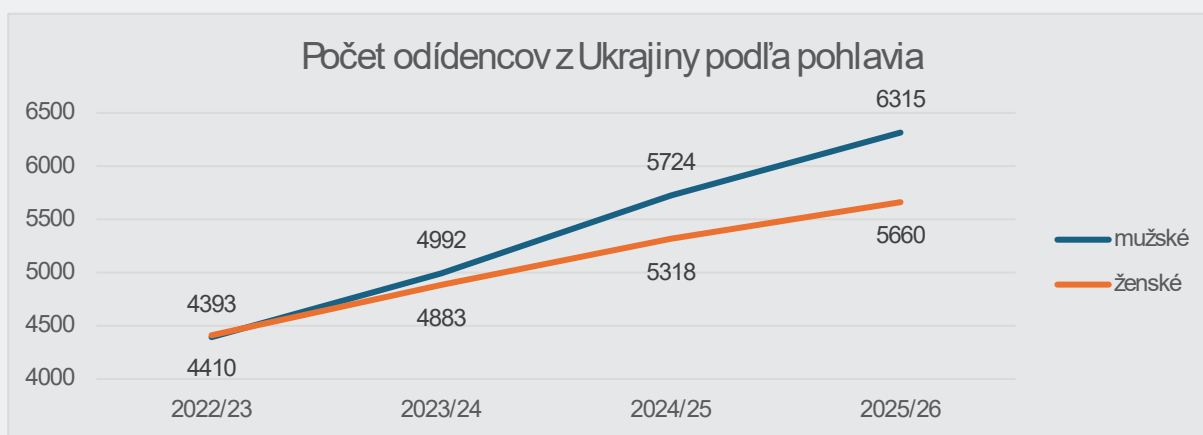
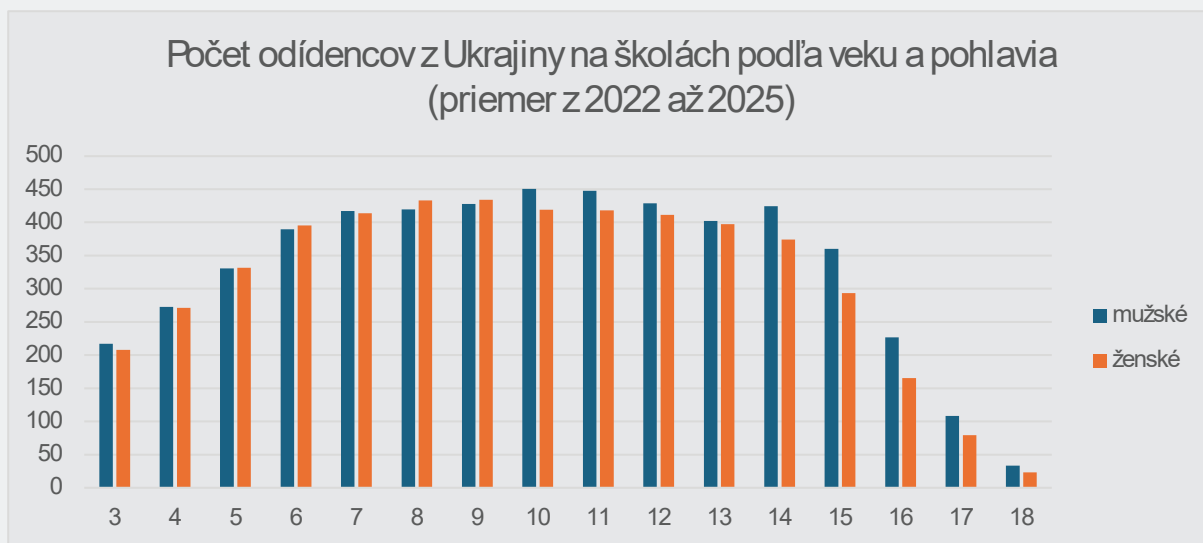
Miera fluktuácie detí a žiakov z Ukrajiny v slovenskom školstve bola najvyššia v školskom roku 2023/2024 a v nasledujúcich rokoch postupne klesala. Za celé obdobie od začiatku ruskej invázie na Ukrajinu do súčasnosti evidujeme v školách na Slovensku 24 331 unikátnych detí a žiakov – odídencov. Zo všetkých odídencov v školách na Slovensku v školskom roku 2023/24 až 44 % prišlo na Slovensko v tom istom roku a 26 % zo Slovenska v danom roku odišlo. V nasledujúcich rokoch počet odchádzajúcich aj prichádzajúcich detí a žiakov z Ukrajiny klesal relatívne aj v absolútnych hodnotách.

Vek a pohlavie

Veková štruktúra odídencov z Ukrajiny v školách na Slovensku sa postupne mení v prospech starších vekových skupín, pričom najpočetnejšou zostáva kategória žiakov druhého stupňa základných škôl. Rovnako ako v každom zo sledovaných rokov aj v roku 2024 bolo najviac odídencov z Ukrajiny na školách vo vekovej kategórii druhého stupňa základnej školy, teda vo veku 10 až 14 rokov. Podiel starších žiakov medziročne narastá. Priemerný vek odídencov na školách stúpol z 9 na 10,4 roka, pre chlapcov bol v každom sledovanom roku mierne vyšší. Zároveň platí, že do škôl nastupujú čoraz mladšie deti a žiaci, nakoľko priemerný vek odídencov v momente nástupu do slovenskej školy každým rokom klesá.

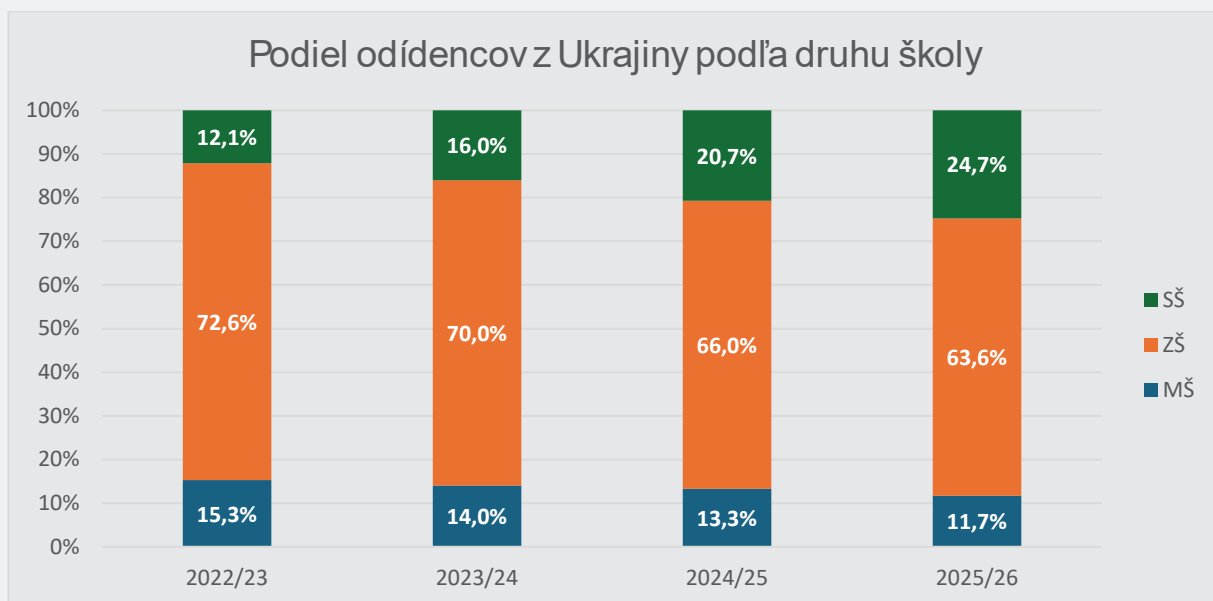
Zastúpenie pohlaví je približne rovnaké, hoci medziročne mierne narástlo zastúpenie chlapcov, z necelých 50 % v roku 2022 na 52,7 % v roku 2025. Vo vekovej kategórii 15 až 18 rokov narástla prevaha chlapcov od roku 2022 z 53 % na 58 %.

Druh školy a zriaďovateľ'a

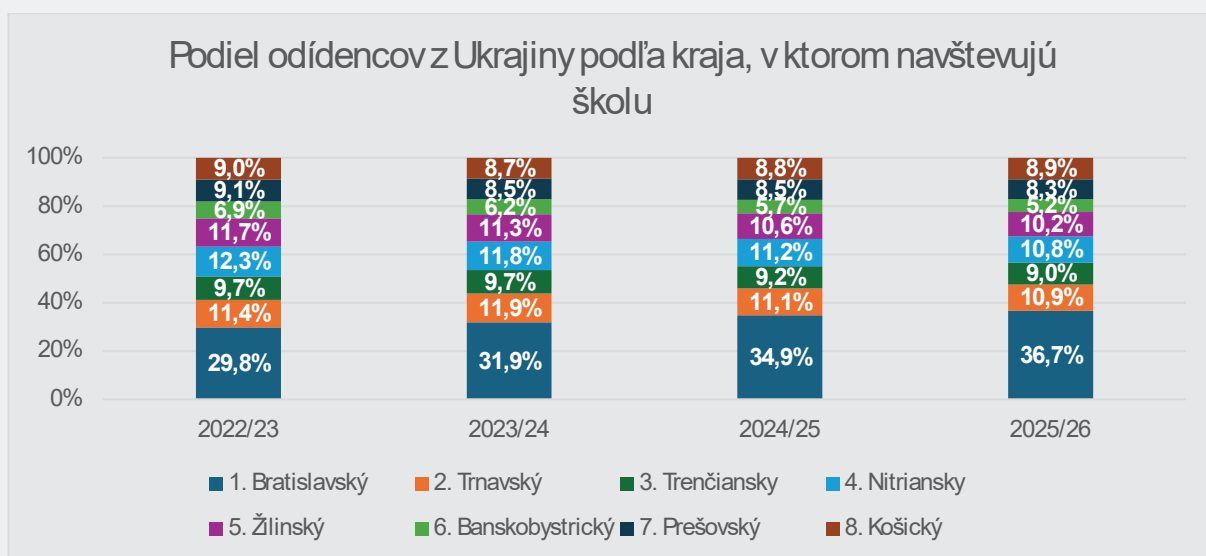
Zmena vekovej štruktúry detí a žiakov sa premieta aj na zmene ich rozdelenia do materských, základných a stredných škôl. Zatiaľ čo 15,3 % zo všetkých detí a žiakov - odídcov z Ukrajiny bolo v roku 2022 zapísaných v materských školách na Slovensku, v roku 2025 to bolo už len 11,7 %. Podiel odídcov v stredných školách, naopak, stúpol z 12,1 % na 24,7 %. Napriek tomu stále platí, že väčšina odídcov navštevuje základné školy.

V 87 % prípadov navštevovali odídcenci verejné školy. Súkromné si zvolilo iba 7,2 % a cirkevné 5,8 % odídcov.

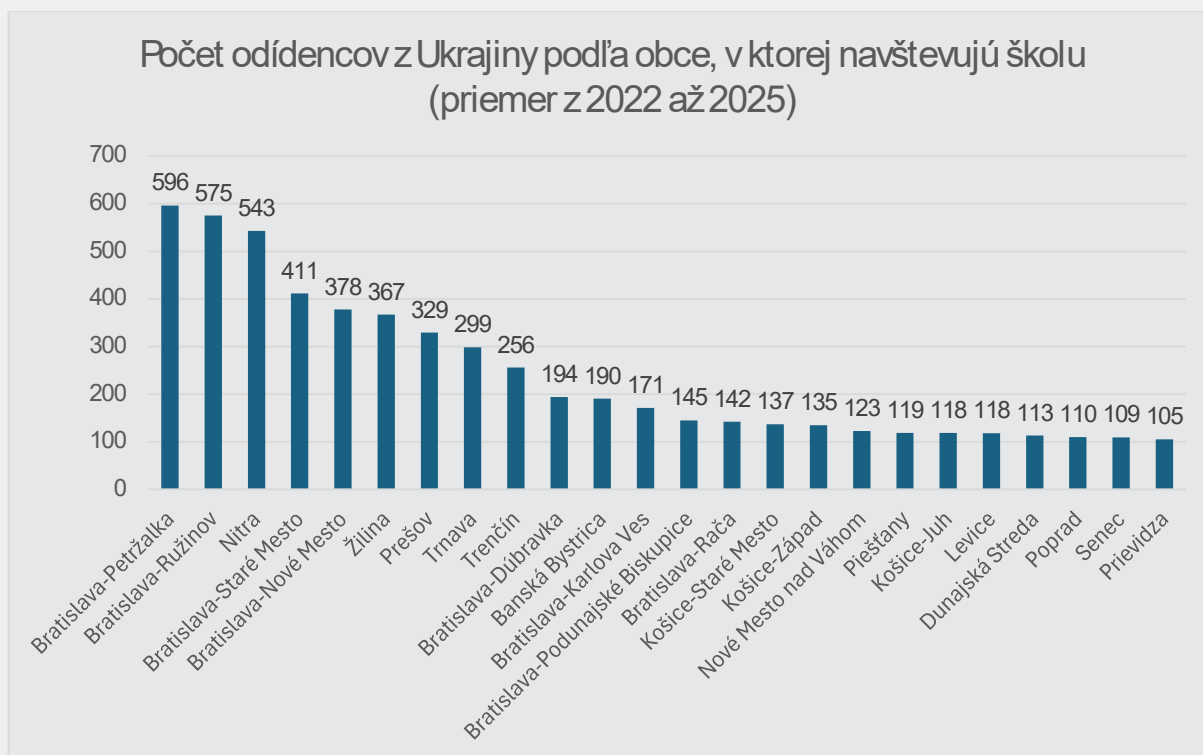

Počet odíedencov v školách podľa kraja a obce

Najviac odíedencov z Ukrajiny navštevuje školy v Bratislavskom kraji. V priemere za 4 sledované roky to bola tretina (33,6 %). Počet odíedencov v Bratislavskom kraji oproti ostatným trvale rastie, z 29,8 % v roku 2022 na 36,7 % v roku 2025. Najmenej odíedencov sme v každom roku evidovali na školách Banskobystrického kraja, približne 6 % z celkového počtu.

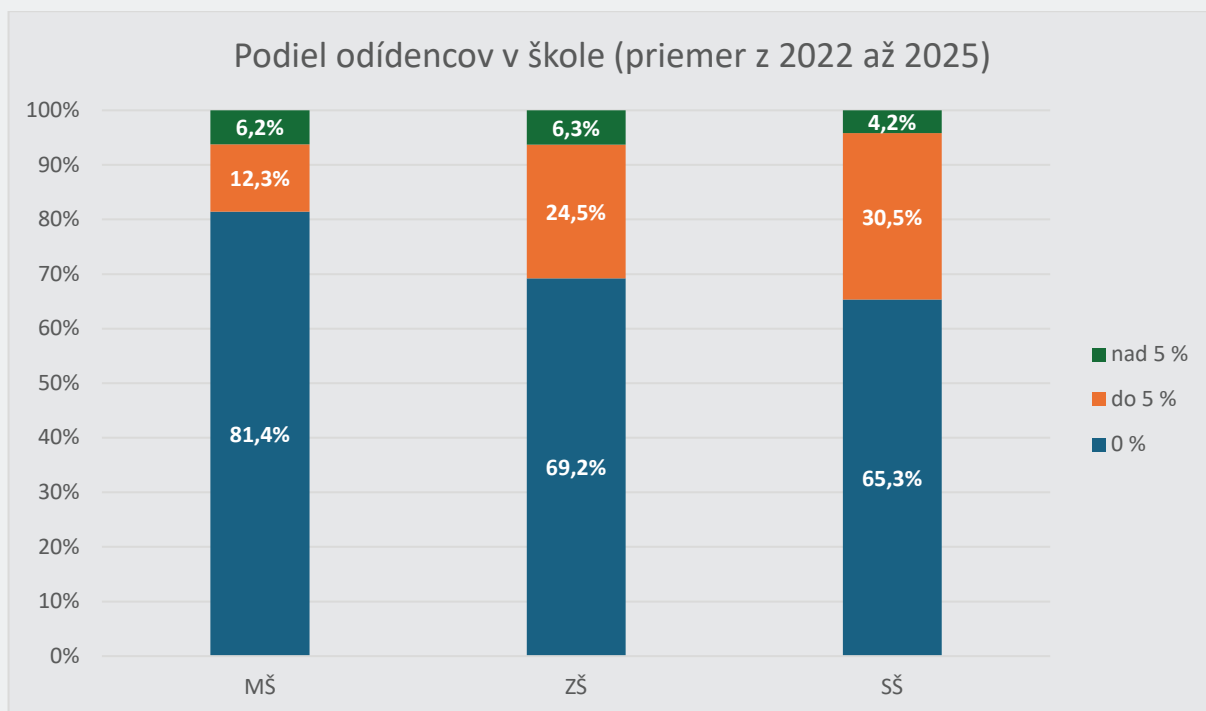

Prevahu Bratislavy je možné vidieť aj pri pohľade na obce, v ktorých sa nachádzajú odíedencami navštevované školy. Ak by sme vynechali mestské časti Bratislavy, najviac odíedencov navštevuje školy v krajských mestách Nitra, Žilina, Prešov, Trnava, Trenčín a Košice.

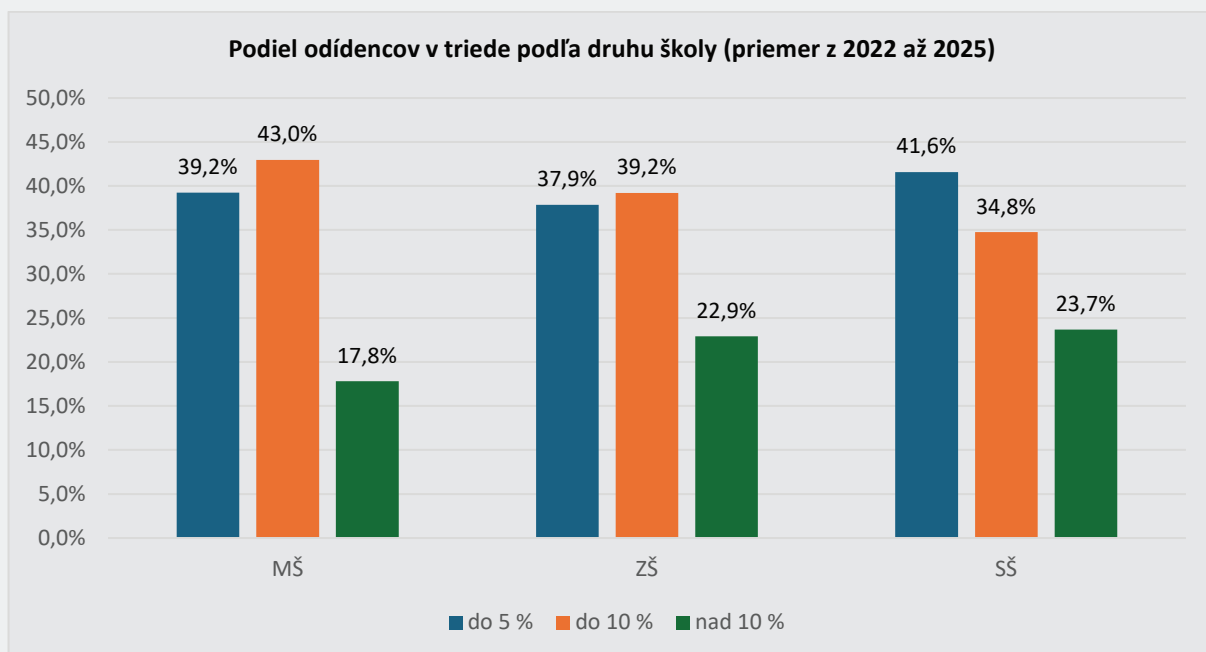
Podiel odíedencov v škole

Integrácia odíedencov z Ukrajiny sa v slovenskom školskom systéme koncentruje len do malej časti škôl, pričom väčšina škôl nemá s touto skupinou žiakov žiadnu alebo len minimálnu skúsenosť. V materských školách nemalo viac ako štyri pätiny zariadení medzi svojimi deťmi žiadnych odíedencov a len približne 6 % škôl vzdelávalo vyšší než päťpercentný podiel odíedencov. Podobný, hoci o niečo menej výrazný obraz je viditeľný aj na základných a stredných školách, kde sa síce zvyšuje podiel škôl s malým počtom odíedencov, no školy s vyššou koncentráciou odíedencov zostávajú výnimkou.

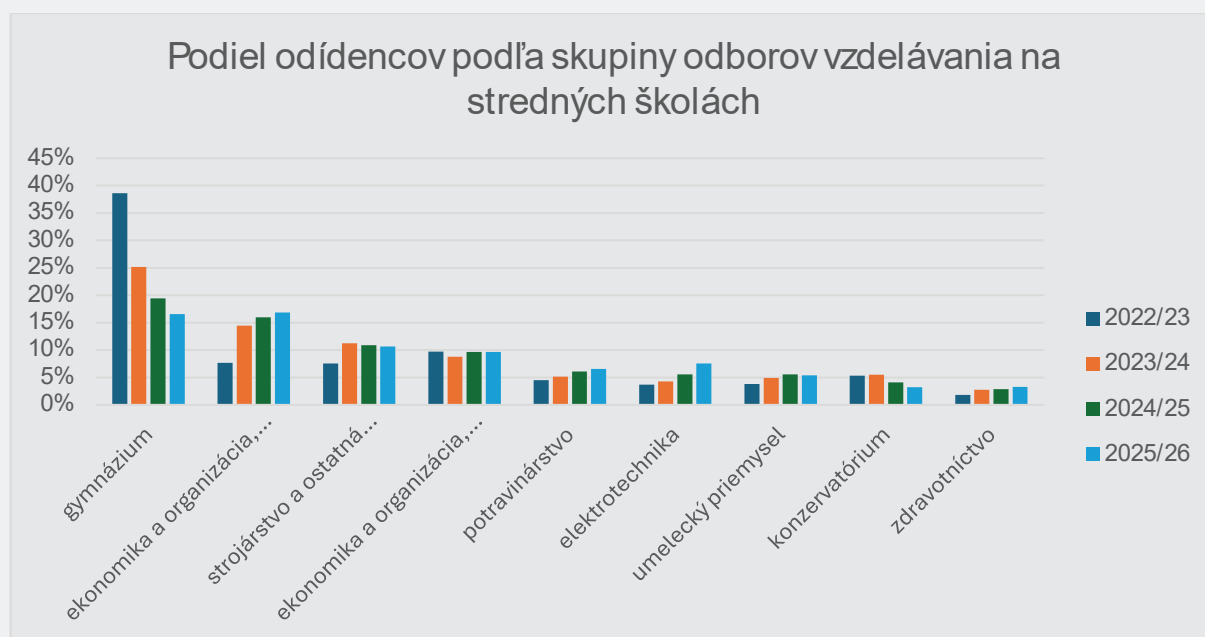
Podiel odíedencov v triede

Aj na úrovni tried platí, že integrácia odíedencov prebieha bez výraznej koncentrácie. Väčšina tried nemala v sledovanom období medzi svojimi žiakmi žiadnych odíedencov a v triedach, kde sa odíedenci nachádzajú, ich zastúpenie spravidla nepresahuje 10 %. Triedy s vyšším než desaťpercentným podielom odíedencov tvoria približne pätinu, pričom aj v tejto skupine prevažujú triedy s podielom v rozpätí 10 až 20 %. Triedy s veľmi vysokou koncentráciou odíedencov sa vyskytujú len výnimočne.

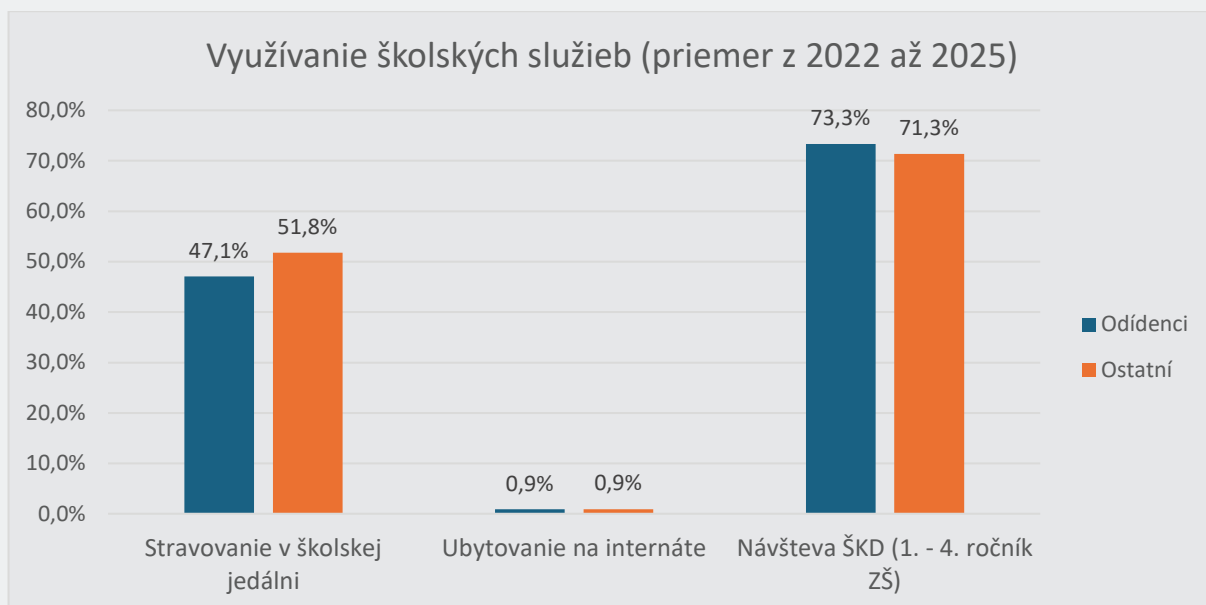
Počty odídcov v stredoškolských odboroch

Odídenci na stredných školách najčastejšie navštevujú gymnáziá, ich podiel vo všeobecnom vzdelávaní však v období rokov 2022 až 2025 klesol o viac než polovicu. Súčasne sa zvýšil podiel odídcov v skupine odborov ekonomika a organizácia, obchod a služby II, a to o viac než 9 percentuálnych bodov za štyri roky. Výraznejší nárast bol zaznamenaný aj v skupinách odborov elektrotechnika a strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba II, kde podiel odídcov vzrástol o viac než 3 percentuálne body v sledovanom období.

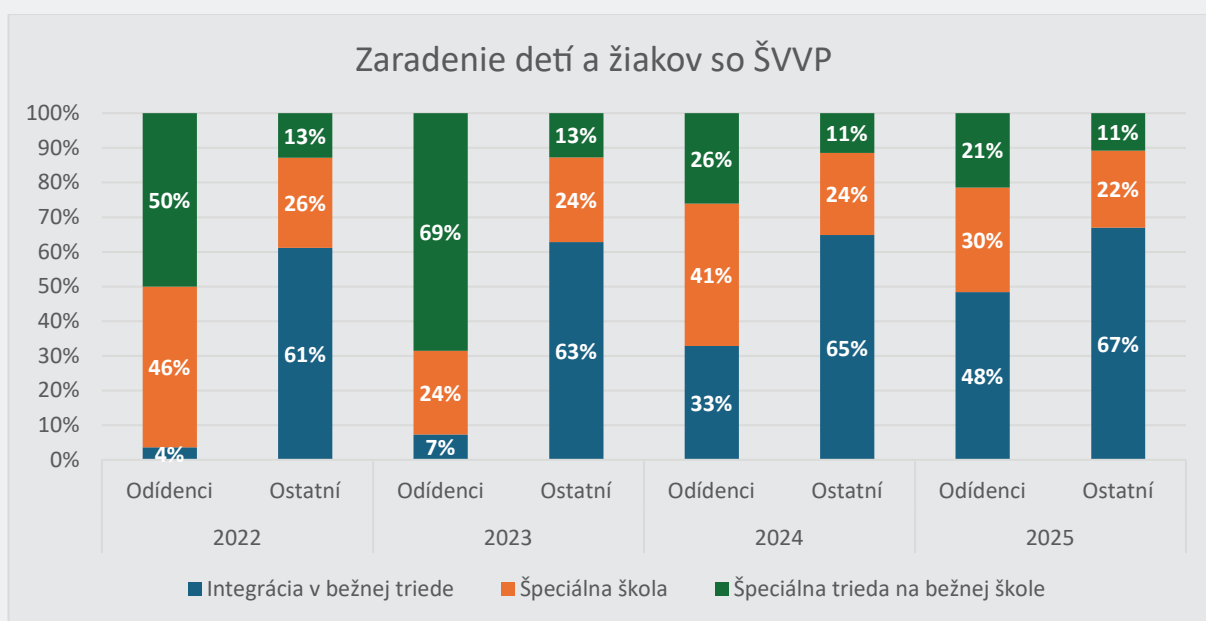
Využívanie školských služieb

Využívanie vybraných školských služieb je u odídcov a ostatných žiakov do veľkej miery porovnateľné. Pri stravovaní v školskej jedálni je podiel odídcov mierne nižší v porovnaní s ostatnými žiakmi, zatiaľ čo v prípade návštevy školského klubu detí na prvom stupni základných škôl sú rozdiely minimálne.

Zaradenie žiakov so špeciálnymi potrebami

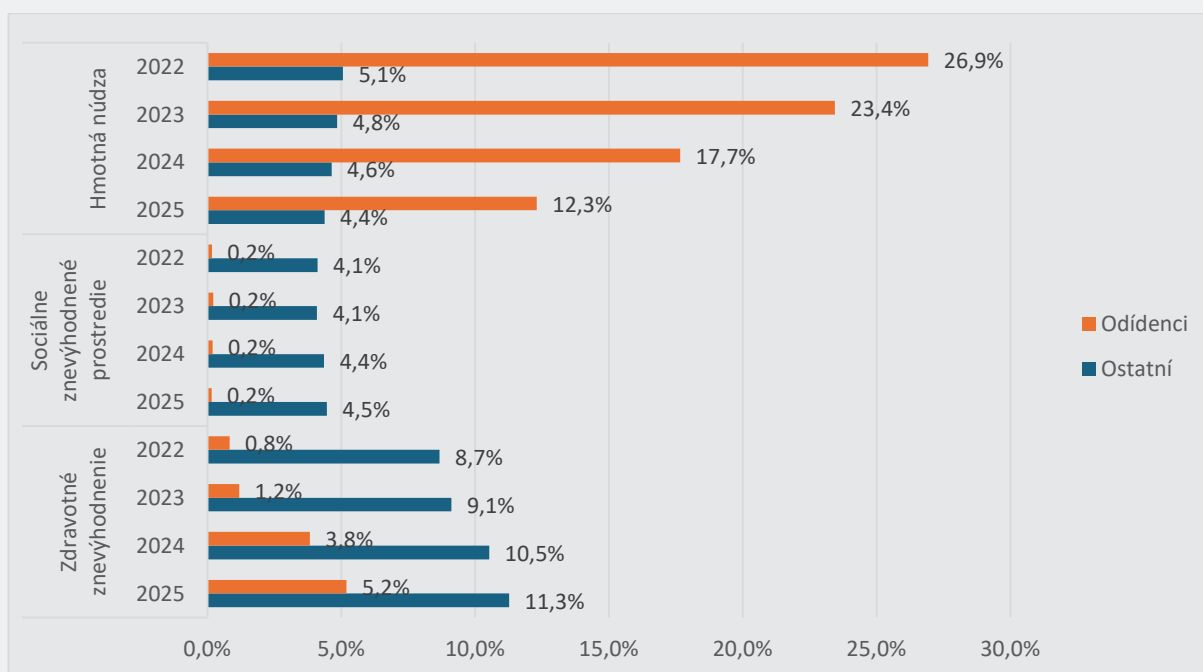
V zaradení detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sú medzi odídecami a ostatnými žiakmi prítomné rozdiely. Kým u slovenských žiakov prevažuje integrácia v bežných triedach a vo všetkých sledovaných rokoch sa takto vzdelávala viac než polovica žiakov so ŠVVP, u odídecov je podiel integrovane vzdelávaných žiakov nižší. V roku 2025 dosahoval približne 48 %, čo je však výrazný nárast v porovnaní s rokmi 2022 a 2023, keď bola integrácia odídecov so ŠVVP v bežných triedach skôr výnimočná. Vývoj naznačuje postupný posun smerom k integrovanejším formám vzdelávania ukrajinských žiakov so ŠVVP, hoci rozdiely oproti ostatným žiakom pretrvávajú.

Špeciálne potreby odídencov z Ukrajiny

V porovnaní so žiakmi majority je odídencom oveľa zriedkavejšie diagnostikované zdravotné znevýhodnenie alebo nadanie, čo môže mať viacero príčin. Z dôvodu jazykovej bariéry môžu mať podporné tímy obmedzené možnosti, ako pracovať s deťmi z Ukrajiny⁴³. Prekážkou môžu byť tiež nedostatočné personálne zdroje škôl v oblasti psychologickéj podpory (ako konštatuje vo svojej správe NKÚ SR⁴⁴).

Za sledované obdobie, podiel zdravotne znevýhodnených odídencov narástol z necelého 1 % na viac než 5 %. V tom istom období však narástol aj podiel zdravotne znevýhodnených žiakov majority, takmer o 3 percentuálne body v priebehu štyroch rokov.

Podiel detí a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP) sa medziročne príliš nemení v prípade odídencov ani majority. Podiel odídencov v hmotnej núdzi však od roku 2022 klesol na polovicu, z viac než štvrtiny všetkých odídencov na jednu osminu. Napriek tomu, že len 0,18 % odídencov má v RISE príznak sociálne znevýhodneného prostredia (oproti 4,3 % majority), až 20 % žije v hmotnej núdzi (4,7 % u žiakov majority).

Nakoľko posudzovanie školských schopností detí zo sociálne znevýhodneného prostredia vykonávajú zariadenia poradenstva a prevencie (ZPP) a zaradovanie do škôl sa uskutočňuje na základe ich diagnózy, miera diagnostiky môže súvisieť aj

⁴³ https://www.vzdelavacieanalyzy.sk/wp-content/uploads/2022/07/Vzdelavanie-deti-z-Ukrajiny-hlavne-zistenia-a-odporucania_CVA.pdf

⁴⁴ <https://www.nku.gov.sk/-/deti-migrantov-potrebuju-pomoc-pri-zaclenovani-do-slovenskej-spolocnosti>

s dostupnosťou služieb ZPP. Spomedzi 195 ZPP na Slovensku aktuálne v 12 hovoria po ukrajinsky – z toho 5 sa nachádza v Bratislave a po jednom v Košiciach, Prešove, Žiline, Senci, Dolnom Kubíne, Ružomberku a Sereďi⁴⁵. Relatívne nízka diagnostika SZP u odídcov v porovnaní s ostatnými deťmi a žiakmi teda môže súvisieť aj s nižšou dostupnosťou služieb ZPP spojených s jazykovou bariérou.

Individuálny vzdelávací program

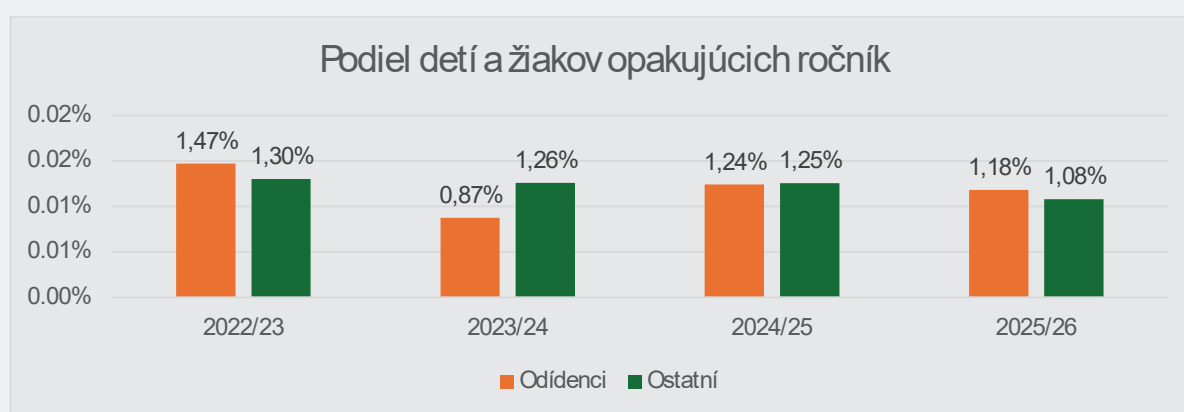
Väčšina odídcov z Ukrajiny sa vzdeláva štandardným spôsobom. Podľa individuálneho učebného plánu sa v priemere za sledované obdobie vzdelávalo len 0,09 %, čo je spolu 38 detí a žiakov.

Počty odídcov podľa formy individuálneho vzdelávania (priemer z 2022 až 2025)

Označenia riadkov	Priemer z majorita	Priemer z odídcov
1. riadne štúdium	95,33 %	98,55 %
2. podľa individuálneho učebného plánu	0,19 %	0,09 %
3. individuálne vzdelávanie pre žiaka základnej školy	0,19 %	0,02 %
4. individuálne vzdelávanie pre žiaka školy, ktorému jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole	0,09 %	0,01 %
5. individuálne vzdelávanie pre dieťa, ktorému zdravotný stav neumožňuje účasť na povinnom predprimárnom vzdelávaní	0,01 %	0,01 %

Opakovanie ročníka

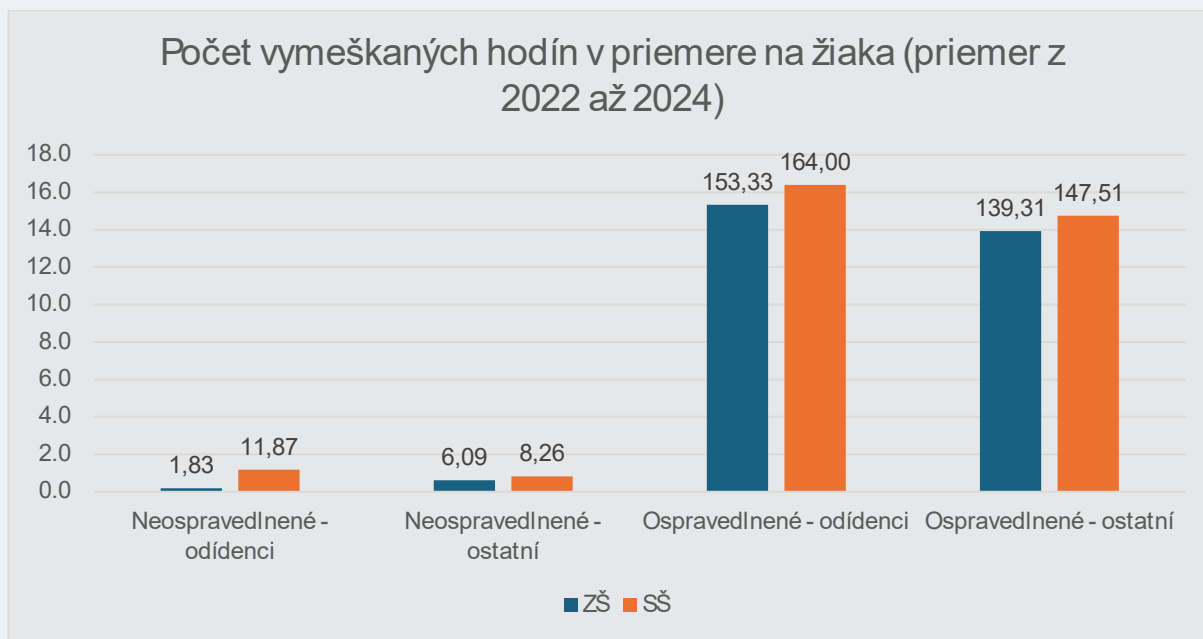
V každom školskom roku evidujeme približne 1 % žiakov z radov odídcov aj majority, ktorí opakujú ročník. Rozdiel medzi skupinami nie je významný.

⁴⁵ Uvedený údaj je platný k 12. 12. 2025. Zdroj: <https://mapping.thexs.app/map.html?host=mexs&fid=5414d654fc5b4c0772f6aedbeae5ff79b2e2301855db4141d2d4d6236517731/154mu0HxTKmfimqh0KYDTjgUCgdq7TY3D>

Dochádzka

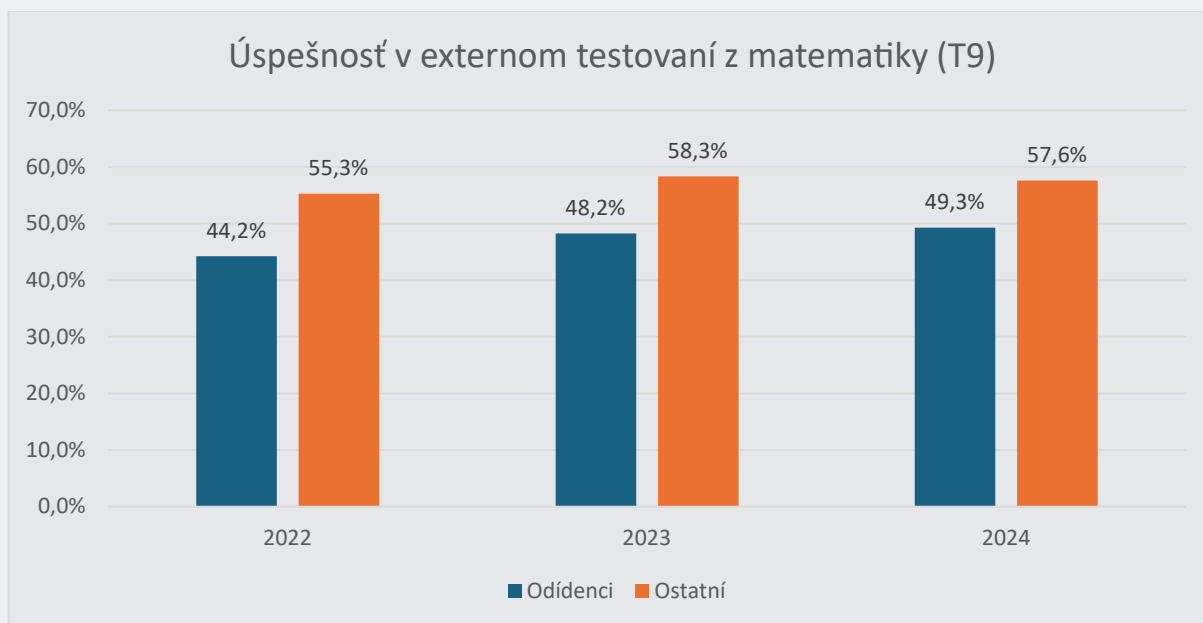
Na základných aj stredných školách majú odídenci o niečo horšiu dochádzku než ostatní žiaci (o 14 ospravedlnených hodín v priemere na žiaka a rok na ZŠ; o 16,5 na SŠ). Výraznejší rozdiel je v počte neospravedlnených vymeškaných hodín na základných školách, čo môže indikovať problémy v komunikácii školy s rodinou či celkovo poukazovať na nižšiu mieru začlenenia žiakov – odíencov do vzdelávacieho systému.

Vzdelávacie výsledky

Pri sledovaní prospechu odíencov používame výsledky Testovania 9 (T9) z matematiky. Predpokladáme, že ich výsledky budú síce ovplyvnené dosiahnutou úrovňou vyučovacieho jazyka, ale nie až tak výrazne ako pri testoch zo slovenčiny. Porovnanie výsledkov odíencov s ostatnými žiakmi ovplyvňuje aj fakt, že testovania sa nezúčastňujú všetci odídenci. Podľa § 146 školského zákona sa deti cudzincov nemusia zúčastniť externého testovania, ak žili na území SR menej ako rok pred termínom externého testovania alebo nepreukázali dostatočnú znalosť slovenčiny⁴⁶. Môžeme teda predpokladať, že pozorované priemerné výsledky odíencov sú lepšie, než by boli, keby bolo T9 povinné pre všetkých. Napriek tomu majú však odídenci v priemere o približne 9 percentuálnych bodov horšiu úspešnosť oproti ostatným žiakom. Zo všetkých odíencov v 9. ročníku ZŠ sa od roku 2022 zúčastnilo T9 približne 46,5 %.

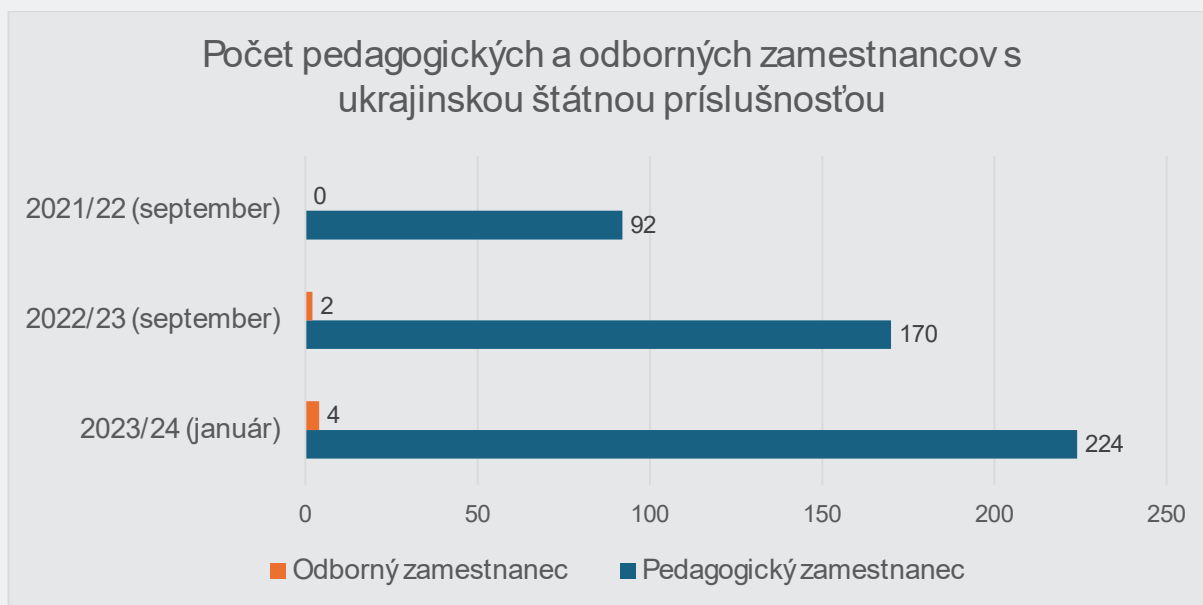
⁴⁶ Klasifikačný stupeň nedostatočný vo vyučovacom predmete slovenský jazyk a literatúra alebo neboli hodnotení vôbec.

Pedagogickí a odborní zamestnanci

K integrácii detí a žiakov – odídcov z Ukrajiny v školách môže dopomôcť aj podpora od pedagogických či odborných zamestnancov z Ukrajiny. Pred začiatkom ruskej invázie k septembru 2021 v školách na Slovensku pracovalo 92 pedagogických zamestnancov s ukrajinskou štátnou príslušnosťou. V nasledujúcich dvoch školských rokoch toto číslo rástlo a dosiahlo 224 pedagogických zamestnancov v januári 2024. Toto však stále predstavuje len 0,2 % všetkých pedagogických zamestnancov evidovaných v školskom roku 2023/24 v RIS. Počet odborných zamestnancov od začiatku vojny do šk. roku 2023/24 stúpol z nuly na 4 (0,3 % všetkých odborných zamestnancov v danom roku).

Ovládanie ukrajinského jazyka medzi zamestnancami škôl je dlhodobou veľmi nízke. Podiel pedagogických zamestnancov hovoriacich po ukrajinsky sa vo všetkých školských rokoch od 2021/2022 do 2025/2026 pohyboval stabilne na úrovni približne 0,1 %. V prípade odborných zamestnancov neboli do školského roka 2023/2024 evidovaní žiadni zamestnanci hovoriaci po ukrajinsky. V aktuálnom školskom roku sú evidovaní štyria takíto odborní zamestnanci, čo predstavuje približne 0,2 % z ich celkového počtu.

4.1.3 Náklady na vzdelávanie odídenecov

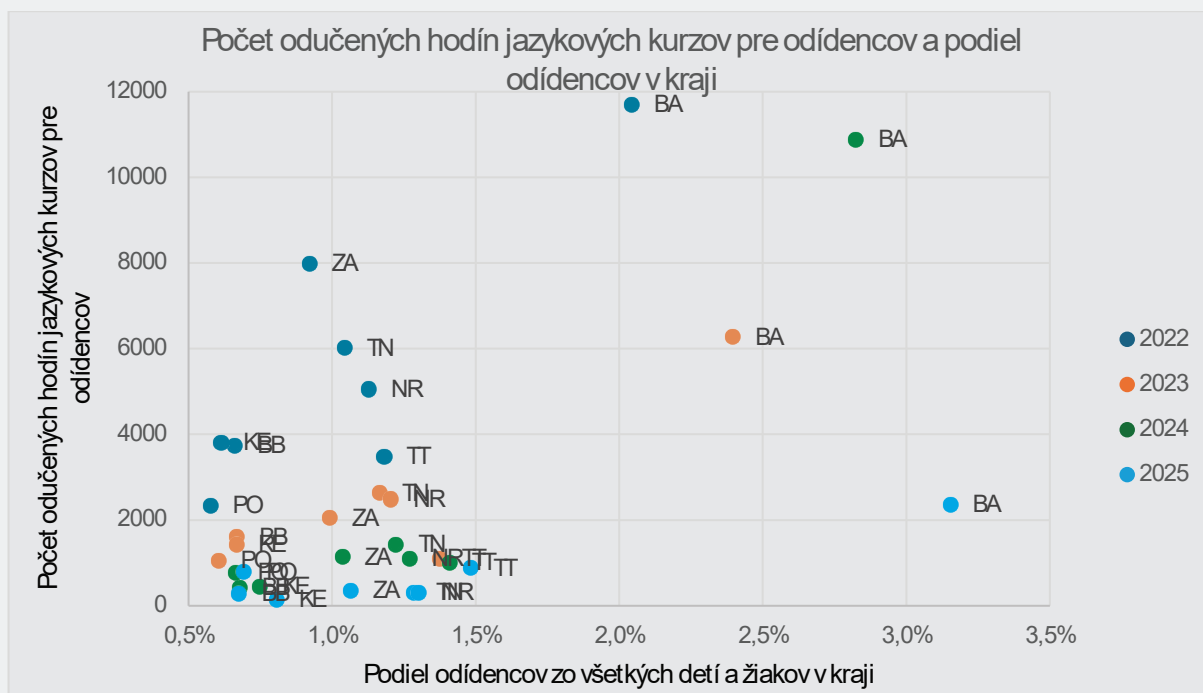
Jazykové kurzy

Z dôvodu nárastu počtu detí a žiakov z Ukrajiny mohli školy od roku 2022 prostredníctvom zriaďovateľa žiadať o finančné prostriedky na zabezpečenie jazykových kurzov. Tie boli jednotlivým zriaďovateľom škôl poskytované v rámci dohodovacieho konania. Organizáciu kurzov zabezpečoval príslušný regionálny úrad školskej správy v spolupráci s orgánmi územnej samosprávy.

Od septembra 2023 boli finančné prostriedky na jazykové vzdelávanie poskytované formou normatívnych finančných prostriedkov na podporné opatrenie, ktorým je poskytovanie kurzu vyučovacieho jazyka školy alebo inej podpory pri osvojovaní si vyučovacieho jazyka školy.

Ministerstvo prideliť finančné prostriedky na základný a rozširujúci jazykový kurz pre deti cudzincov, na jazykový kurz detí a žiakov, ktorí majú občianstvo SR, odlišný materinský jazyk a potrebujú podporu pri osvojení si vyučovacieho jazyka a na jazykový kurz detí a žiakov, ktorí sa dlhodobo vzdelávali v inom jazyku a potrebujú podporu pri osvojovaní si vyučovacieho jazyka.

V roku 2024 boli okrem finančných prostriedkov poskytnutých na podporné opatrenie jazykového vzdelávania aj finančné prostriedky pre zriaďovateľov jazykových škôl, ktorí uspeli vo výzve zameranej na inštitucionalizáciu a podporu jazykového vzdelávania cudzincov v roku 2024. Toto vzdelávanie je určené pre osoby nad 16 rokov.

Celkové finančné prostriedky, poskytnuté na zabezpečenie jazykových kurzov pre deti cudzincov boli v roku 2022 **698 754 €**, v roku 2023 **353 702 €** a v roku 2024 **329 496 €**.⁴⁷ Podiel odídencov medzi všetkými žiakmi za sledované obdobie stúpol v priemere o tretinu, z 1 % na 1,3 %. Počet odučených hodín jazykových kurzov pre odídencov savšak za rovnaké obdobie prepadol o takmer 88 %.

Európsky normatív

Ministerstvo poskytlo zriaďovateľom škôl tzv. európsky normatív, teda finančné prostriedky na podporu integrácie detí a žiakov z Ukrajiny prostredníctvom príspevku na špecifiká. Výška mesačného príspevku pre jednotlivé typy škôl bola stanovená na základe štandardných stupníc jednotkových nákladov Európskej komisie. Európsky normatív bolo možné použiť na rovnaký účel ako normatívne finančné prostriedky, to znamená na osobné náklady a prevádzku a na ďalšie náklady spojené so vzdelávaním detí a žiakov z Ukrajiny.

Kraj	2022	2023	2024	2025	Spolu
BA	4,64 mil. €	7,2 mil. €	10,48 mil. €	7,21 mil. €	29,53 mil. €
TT	1,81 mil. €	2,62 mil. €	3,59 mil. €	2,34 mil. €	10,37 mil. €
TN	1,76 mil. €	2,49 mil. €	3,2 mil. €	2,01 mil. €	9,47 mil. €
NR	2,08 mil. €	2,95 mil. €	3,84 mil. €	2,42 mil. €	11,29 mil. €
ZA	2,13 mil. €	2,75 mil. €	3,56 mil. €	2,23 mil. €	10,67 mil. €
BB	1,22 mil. €	1,56 mil. €	1,87 mil. €	1,2 mil. €	5,85 mil. €
PO	1,78 mil. €	2,05 mil. €	2,62 mil. €	1,79 mil. €	8,25 mil. €
KE	1,55 mil. €	2,13 mil. €	2,82 mil. €	1,89 mil. €	8,39 mil. €

⁴⁷ V roku 2024 bolo poskytnutých dodatočných 317 763 € pre zriaďovateľov jazykových škôl, ktorí uspeli vo výzve zameranej na inštitucionalizáciu a podporu jazykového vzdelávania cudzincov.

Školské potreby

V roku 2022 boli zriaďovateľom škôl poskytnuté finančné prostriedky na školské potreby pre žiakov unikajúcich pred vojnovým konfliktom na Ukrajine v sume 200 € na žiaka. Príspevok bol určený na školské potreby (školské tašky, peračníky, písacie potreby, zošity a pod.), prípadne na kúpu cestovných lístkov pre žiakov, ktorí na prepravu do školy využívajú verejnú dopravu, ktorá nie je poskytovaná bezplatne. Škola mohla použiť príspevok i na ďalšie potreby súvisiace so zabezpečením výchovno-vzdelávacieho procesu týchto žiakov. Celkovo bol príspevok v roku 2022 rozpísaný v sume 1 892 400 € na 9 462 žiakov. Po zúčtovaní poskytnutých finančných prostriedkov na tento účel na rok 2022 bol konečný upravený rozpočet 1 774 408 €.

Iné príspevky

Okrem uvedených finančných prostriedkov boli školám pridelené aj príspevky na školu v prírode a lyžiarske kurzy. Ďalšie prostriedky v sume 65 115 € boli poskytnuté na zabezpečenie podpory v oblasti pedagogicko-psychologického poradenstva.

Rok	Škola v prírode	Počet odíedencov	Lyžiarsky kurz	Počet odíedencov
2022	18 137 €	185	3 600 €	24
2023	15 750 €	148	34 500 €	230
2024	20 200 €	199	37 050 €	247
Spolu	54 087 €	532	75 150 €	501

4.2 Integrácia odíedencov z Ukrajiny v školách - dotazníkový prieskum

Údaje analyzované v tejto časti boli zozbierané prostredníctvom dotazníka, ktorého respondentmi boli riaditelia materských, základných, stredných a špeciálnych škôl. Oslovených bolo 3145 škôl, u ktorých bolo identifikované, že medzi začiatkom ruskej invázie na Ukrajinu vo februári 2022 a koncom školského roka 2024/25 vzdelávali aspoň jedno dieťa alebo žiaka – odíedencu z Ukrajiny⁴⁸, alebo že čerpali aspoň niektorý z troch príspevkov na podporu odíedencov⁴⁹. Zber

⁴⁸ Na základe údajov z Rezortného informačného systému (RIS).

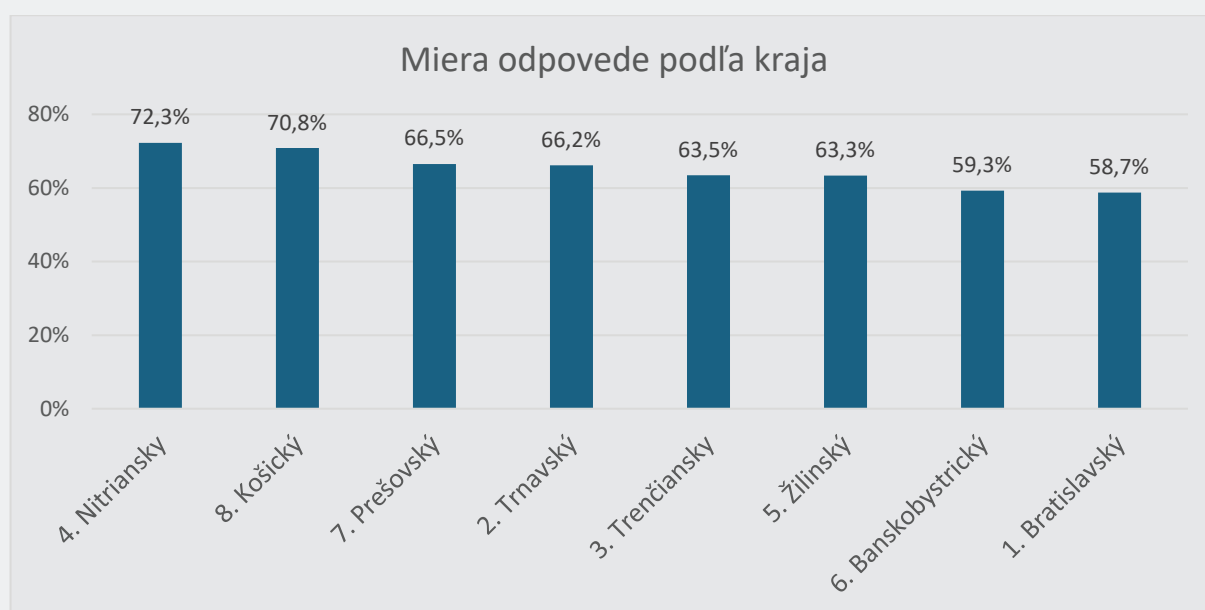
⁴⁹ (1) Príspevok na špecifiká - Podpora integrácie detí a žiakov z Ukrajiny z EŠIF („európsky normatív“), (2) Finančné prostriedky na zabezpečenie jazykového kurzu pre deti a žiakov – odíedencov z Ukrajiny, (3) Príspevok na špecifiká – Školské potreby pre odíedencov z Ukrajiny – na základe údajov Sekcie financovania regionálneho školstva MŠVVaM.

údajov prebiehal prostredníctvom rezortnej online platformy v dňoch 7. – 20. 11. 2025.

Miera odpovede

Spomedzi všetkých oslovených škôl (n=3145) na dotazník odpovedalo celkom 2039 škôl (64,8 %). Miera odpovede sa medzi kraji líšila od 58,7 % v Bratislavskom kraji po 72,3 % v Nitrianskom kraji (Obrázok 1).

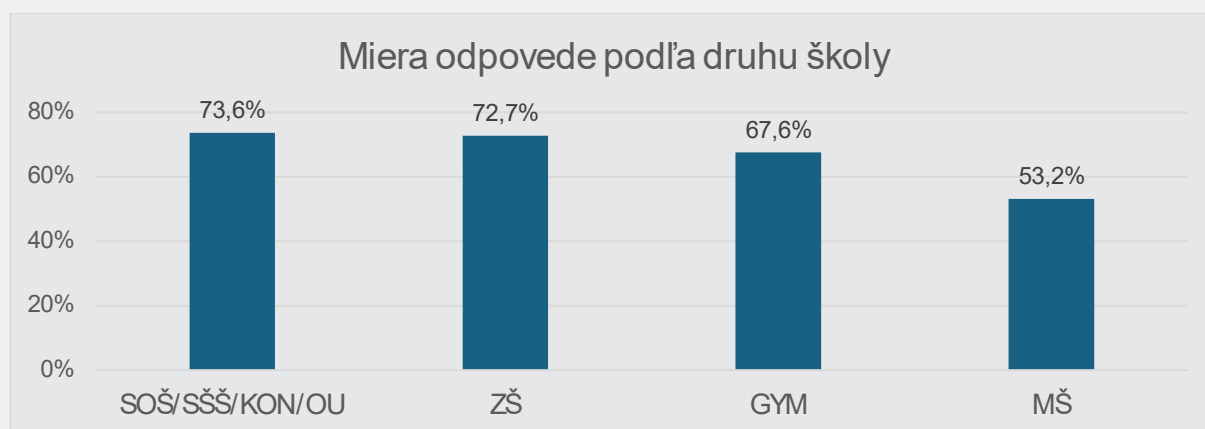
Obrázok 1

Poznámka: Vo výpočte sú zahrnuté všetky oslovené školy.

S ohľadom na druh škôl, najväčšiu mieru odpovede sme zaznamenali medzi negymnaziálnymi strednými školami (73,6 %) v tesnom náskoku pred základnými školami (72,7 %). Najnižšiu – len tesne nadpolovičnú – mieru odpovede mali materské školy (53,2 %) (Obrázok 2). Miera odpovede podľa druhu školy v rámci každého kraja je uvedená v Prílohe 1.

Obrázok 2

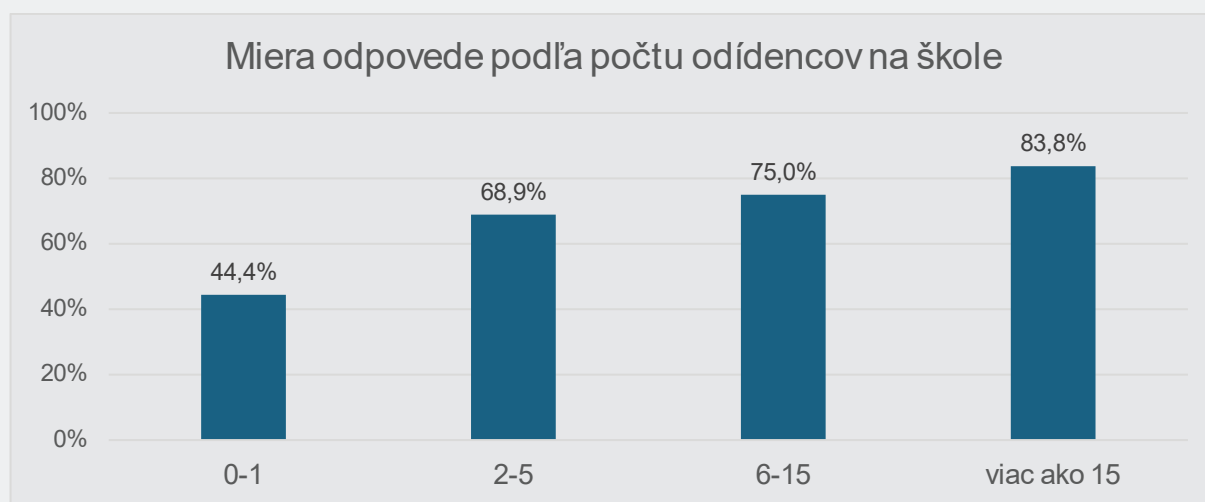

Poznámka: Vo výpočte sú zahrnuté všetky oslovené školy. Kategória ZŠ zahŕňa ZŠ a ŠZŠ. Kategória

MŠ zahŕňa MŠ a ŠMŠ. Kategória GYM zahŕňa GYM a ŠGYM. Kategória SOŠ/SŠŠ/KON/OU zahŕňa SOŠ, SŠŠ, KON, OU, ŠUP a všetky iné druhy stredných škôl a špeciálnych stredných škôl.

Podľa počtu odídenecov sú v odpovediach najviac zastúpené školy, ktoré v sledovanom období vzdelávali 15 alebo viac odídenecov (83,8 %). Spomedzi škôl, ktoré vzdelávali 6-15 odídenecov na dotazník odpovedalo 75 %, v skupine škôl s 2-5 odídenecami to bolo 68,9 % škôl. Najslabšiu mieru odpovede mali školy, na ktorých sa vzdelával len jeden alebo ani jeden odídenec/kyňa⁵⁰ (44,4 %) (Obrázok 3).

Obrázok 3

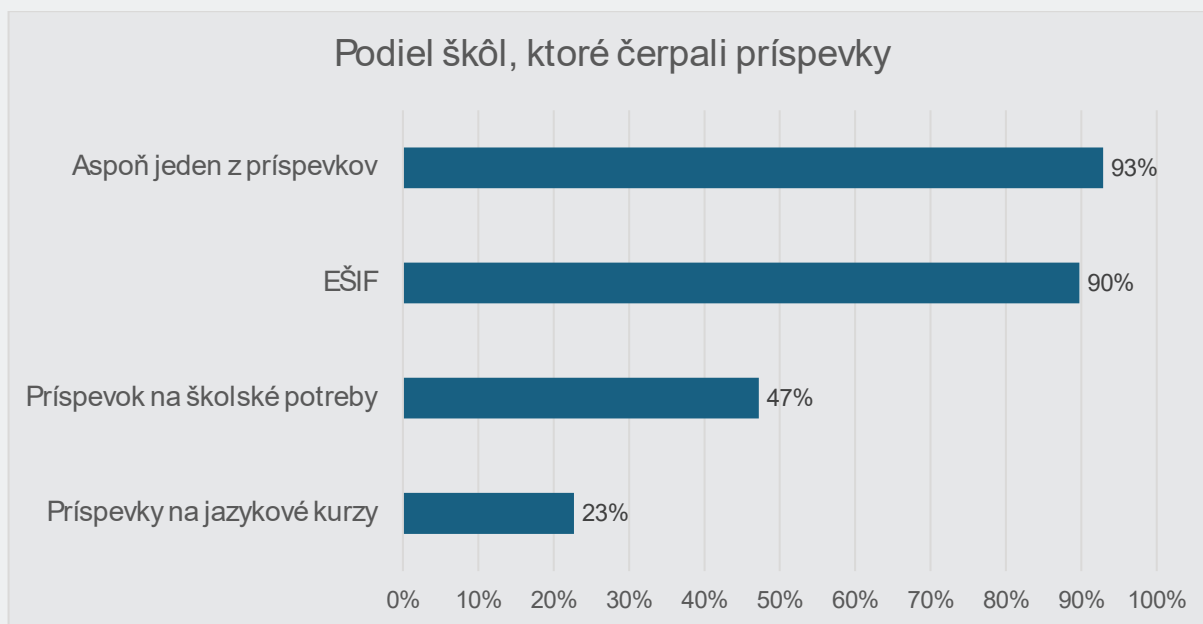
Poznámka: Vo výpočte sú zahrnuté všetky oslovené školy. Ak škola vyplnila dotazník, berieme do úvahy počet odídenecov, ktorý škola v dotazníku uviedla. Pre školy, ktoré dotazník nevyplnili, berieme do úvahy odhad počtu odídenecov na základe údajov v Rezortnom informačnom Systéme (RIS).

Príspevky

Aspoň jeden z troch skúmaných príspevkov využilo 93 % zo škôl, ktoré medzi marcom 2022 a júnom 2025 vzdelávali odídenecov. Z toho 90 % škôl čerpalo príspevky z Európskych štrukturálnych fondov (ďalej aj ako EŠIF), 47 % využilo príspevkov na školské potreby a 23 % škôl čerpalo financie na jazykové kurzy slovenčiny pre odídenecov (Obrázok 4). Údaje o celkovej hodnote financií čerpaných prostredníctvom týchto príspevkov sú uvedené v časti 4.1.3 Náklady na vzdelávanie odídenecov. Údaje o výške čerpaných príspevkov podľa druhu školy, počtu odídenecov a kraja sú uvedené v Prílohe 2.

⁵⁰ Školy mohli byť oslovené aj ak v nich na základe RIS-u nebolo možné identifikovať žiadnych odídenecov. Nakoľko identifikácia počtu odídenecov z RIS-u je približná, školy „bez odídenecov“ bo oslovené pokiaľ čerpali aspoň nejaký zo sledovaných príspevkov na podporu odídenecov.

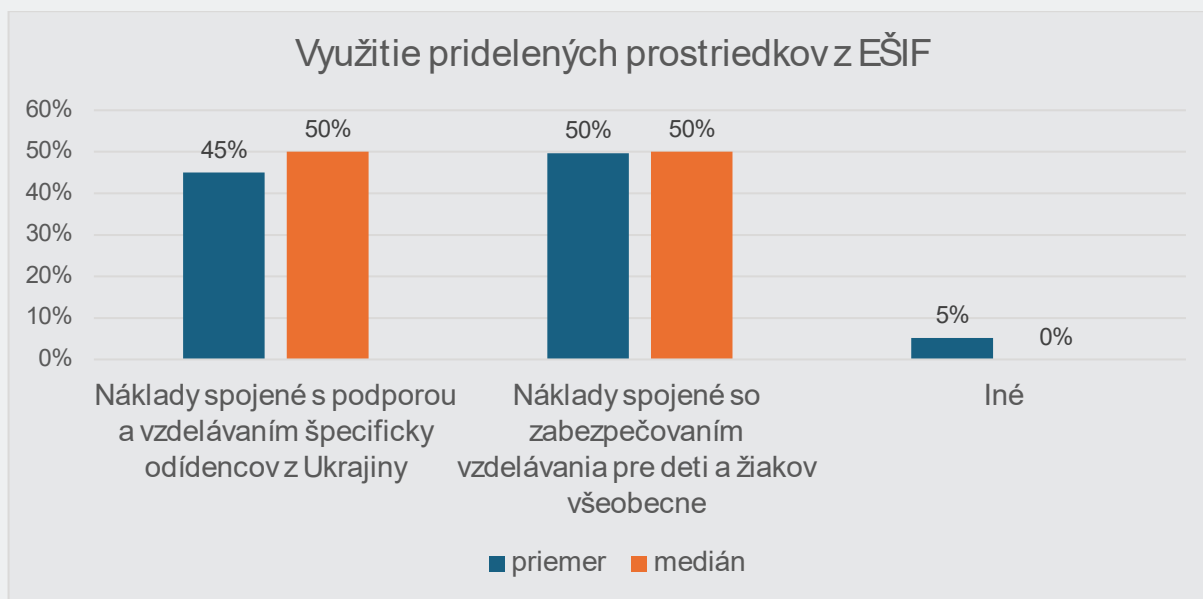
Obrázok 4

Poznámka: Do výpočtu sú zahrnuté všetky školy, ktoré v sledovanom období mali aspoň jedného odídencu a/alebo čerpali niektorý z príspevkov na ich podporu. Ak škola vyplnila dotazník, berieme do úvahy počet odídenecov a výšku príspevkov, ktorú škola v dotazníku uviedla, pokiaľ sa líšila od záznamov MŠVVaM SR. Pre školy, ktoré dotazník nevyplnili, berieme do úvahy počet odídenecov a výšku príspevku na základe záznamov MŠVVaM SR. Do výpočtu nie sú zahrnuté školy, ktoré dotazník nevyplnili, nemali odídenecov a u ktorých nebolo jednoznačne možné určiť čerpanie príspevkov.

Spomedzi škôl, ktoré čerpali príspevky z EŠIF, priemerne 45 % príspevkov využili školy na náklady spojené s podporou a vzdelávaním špecificky odídenecov z Ukrajiny a polovicu na náklady spojené so zabezpečovaním vzdelávania pre deti a žiakov všeobecne. 5 % príspevkov školy priemerne využili na iné náklady (Obrázok 5). Keďže finančné prostriedky poskytnuté z EŠIF bolo možné použiť na rovnaký účel ako normatívne finančné prostriedky - t.j. na osobné náklady, prevádzku a nad'alšie náklady spojené so vzdelávaním detí a žiakov z Ukrajiny – aj využitie príspevku na všeobecné náklady je legitímne. Tieto údaje však indikujú, aká časť financií z EŠIF bola využitá adresne na integráciu odídenecov.

Obrázok 5

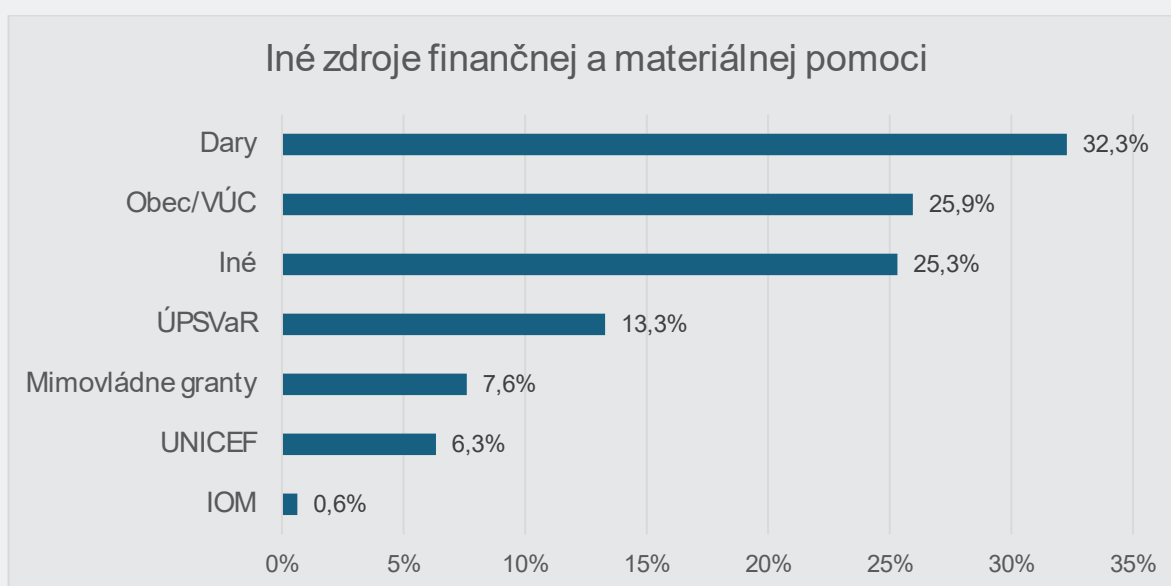

Poznámka: Do výpočtu sú zahrnuté všetky školy, ktoré mali odíedencov, čerpali príspevky z EŠIF a vyplnili dotazník.

Podpora z iných zdrojov

Okrem rezortných príspevkov 8 % škôl uviedlo, že využili finančnú alebo materiálnu podporu aj z iných zdrojov, a to v priemernej výške 22 443 eur. Spomedzi iných zdrojov podpory boli najviac zastúpené dary (Obrázok 6).

Obrázok 6

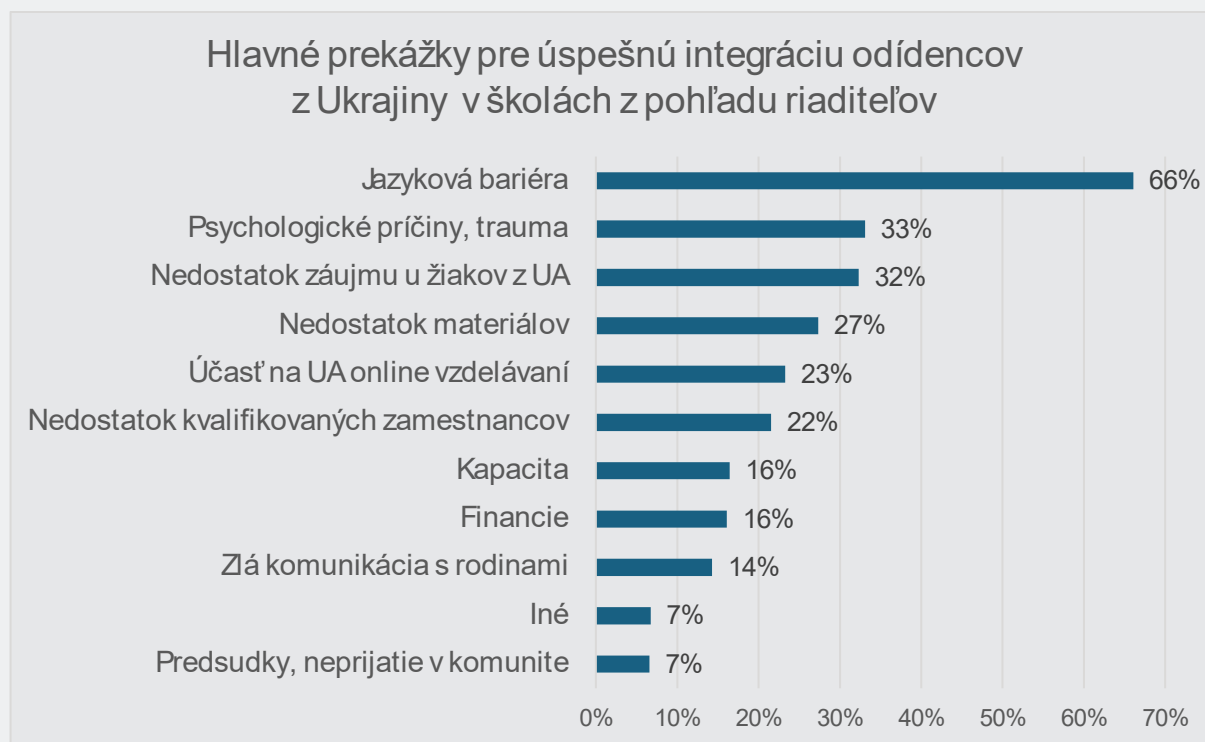
Prekážky integrácie v školách

Jazyková bariéra bola riaditeľmi najčastejšie označovaná medzi hlavnými prekážkami pre integráciu odíedencov z Ukrajiny v školách – ako významnú

prekážku ju označilo 66 % škôl, ktoré vyplnili dotazník. Je to dvojnásobne viac než nasledujúce dve vnímané prekážky – psychologické príčiny a trauma (33 %) a nedostatok záujmu zo strany odídenecov (32 %) – hoci i tie označila až tretina škôl. Bariérou pre integráciu odídenecov bol podľa riaditeľov vo viac než pätine škôl aj nedostatok podporných a učebných materiálov (27 %), účasť žiakov z Ukrajiny na online vzdelávaní podľa ukrajinského vzdelávacieho programu (23 %) a nedostatok kvalifikovaných zamestnancov (22 %). Kapacitu, financie a zlú komunikáciu s rodinami vnímalo ako hlavnú prekážku 14-16 % škôl, kým predsudky a iné prekážky zaznamenalo 7 % (Obrázok 7).

Je dôležité podotknúť, že hoci riaditelia vnímali nedostatok záujmu detí a žiakov – odídenecov ako tretiu najčastejšiu prekážku pre ich integráciu, takéto správanie či postoj žiakov môže byť jedným zo symptómov hlbších problémov spojených s duševnou nepohodou či inými príčinami, ktoré nemusia byť vedeniu škôl zjavné.

Obrázok 7

Poznámka: Vo výpočte sú zahrnuté všetky školy, ktoré odpovedali na dotazník.

Opatrenia na podporu integrácie odídenecov v školách

Riaditelia reportovali, aké opatrenia na podporu detí a žiakov – odídenecov z Ukrajiny realizovali vo svojej škole. Označiť mohli ľubovoľné množstvo z 26 opatrení, ktoré boli kategorizované do deviatich skupín. (Presné znenie opatrení z dotazníka a klasifikácia do skupín sú uvedené v Prílohe 3.) Pri každom

realizovanom opatrení riaditeľa tiež hodnotili, ako vnímali účinnosť opatrenia pre integráciu odídencom v škole na škále od 1 (žiadny efekt) po 5 (veľmi efektívne).

Spomedzi škôl, ktoré odpovedali na dotazník, najviac, až 89 % škôl realizovalo nejaké z aktivít na podporu prijatia odídencom v kolektíve (Obrázok 8), vrátane komunikácie s rodinami (81 %), organizácie aktivít zameraných na pestovanie väzieb medzi žiakmi z Ukrajiny a slovenskými rovesníkmi (44 %) či vzdelávania žiakov na tému inklúzie, traumy, duševného zdravia, interkultúrne vzdelávanie a pod. (42 %) (Obrázok 9). Účinnosť tejto kategórie opatrení pre integráciu odídencom v školách bola riaditeľmi priemerne hodnotená ako 4,29 na škále od 1 (žiadny efekt) po 5 (veľmi efektívne) (Obrázok 10).

V poradí druhá najfrekvencovanejšia kategória opatrení spočívala vo finančnej alebo materiálnej pomoci odídencom (85 %). To zahŕňalo zabezpečenie školských pomôcok (77 %), pokrytie výdavkov za školské akcie (47 %), zabezpečenie stravy (43 %), pokrytie poplatkov (23 %), nákup cestovných lístkov (9 %) a iné (5 %). Táto skupina opatrení bola zároveň riaditeľmi vnímaná ako najefektívnejšia, s priemerným hodnotením 4,45.

Treťou najvyužívanjšou skupinou opatrení bola adaptácia vzdelávacieho procesu a materiálov pre potreby odídencom (82 %). Túto skupinu tvorili tvorba (53 %) a nákup (46 %) učebných materiálov, individuálne doučovanie (52 %), vytvorenie individuálneho vzdelávacieho programu (IVP) (14 %) a individuálneho učebného plánu (IUP) (8 %), či iné adaptácie (7 %). V poradí vnímanej účinnosti boli tieto opatrenia na štvrtom mieste s priemerným hodnotením 4,22.

Viac než polovica škôl (54 %) tiež poverila konkrétneho zamestnanca zodpovednosťou za koordináciu aktivít v súvislosti s adaptáciou žiakov – odídencom z Ukrajiny. Riaditelia toto opatrenie vnímali ako druhé najefektívnejšie – priemerne jeho účinnosť hodnotili na 4,31.

39 % škôl, ktoré vzdelávali odídencom, uviedlo, že realizovali profesijný rozvoj a vzdelávanie zamestnancov na tému inklúzie, traumy, duševného zdravia, interkultúrneho vzdelávania, práce s viacjazyčnými deťmi a pod. Toto opatrenie sa v priemernom hodnotení jednotlivých kategórií umiestnilo ako šieste so skóre 4,16.

Jazykovú podporu poskytovalo 35 % škôl, či už vo forme jazykových kurzov (31 %) alebo tlmočnických služieb (8 %). Účinnosťou sa s hodnotením 4,21 umiestnila uprostred ostatných kategórií opatrení, na piatom mieste.

23 % škôl špecificky za účelom zabezpečenia podpory pre odídencom z Ukrajiny najalo nových zamestnancov, vrátane pedagógov (6 %) a pedagogických asistentov (5 %), ktorí hovoria ukrajinským jazykom, pedagógov (5 %)

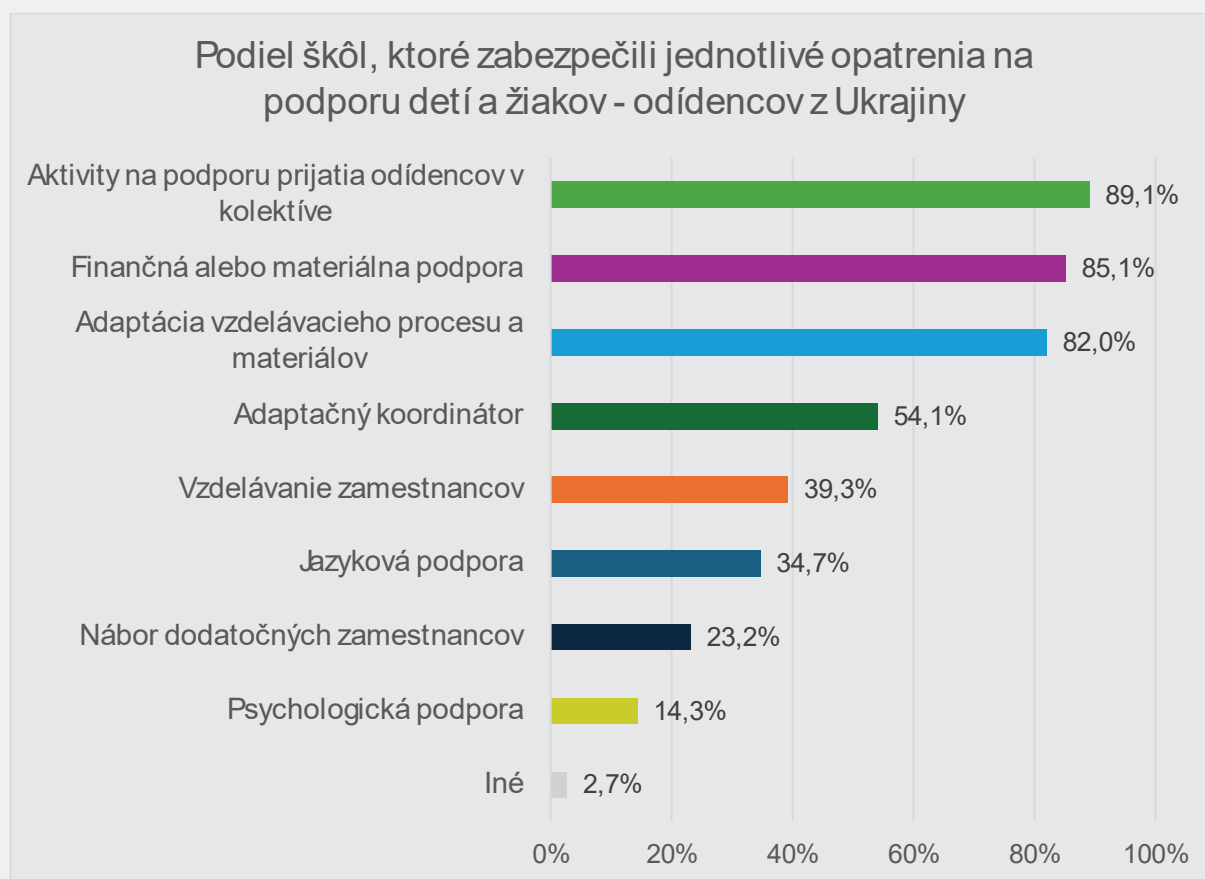
a pedagogických asistentov (6 %), ktorí nehovoria ukrajinským jazykom ako aj iných zamestnancov (9 %). Zo všetkých skupín opatrení bola účinnosť náboru nových zamestnancov hodnotená najslabšie (4,09).

14 % škôl v reakcii na príchod odíedencov z Ukrajiny rozšírilo psychologickú podporu na škole, napr. rozšírením úväzku školského psychológa či náborom nového psychológa. Zároveň bola efektivita tohto opatrenia hodnotená relatívne slabo oproti ostatným opatreniam (4,10).

Necelé 3 % škôl navyše indikovali, že okrem spomenutých realizovali aj iné opatrenia, ktorých účinnosť priemerne hodnotili na 4,13.

Údaje o realizácii opatrení a hodnotení ich účinnosti podľa druhu školy, počtu odíedencov a kraja sú uvedené v Prílohe 4.

Obrázok 8

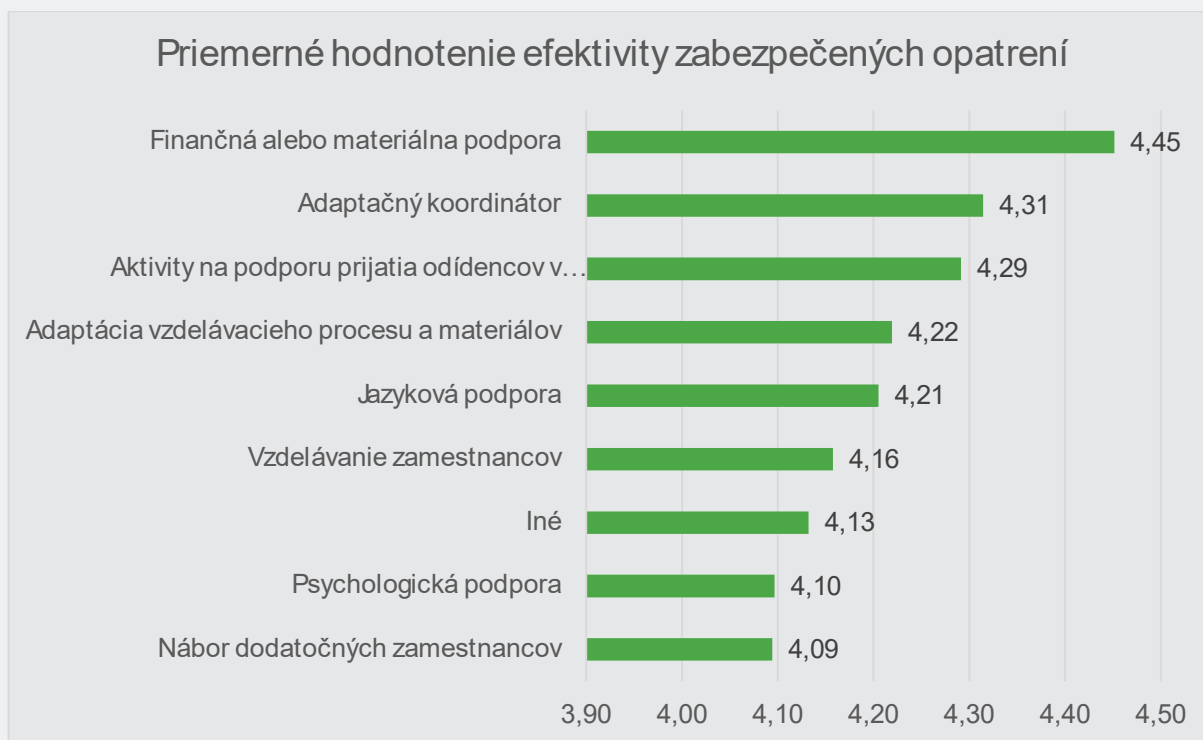
Poznámka: Pre výpočet podielu sa delí počet škôl, ktoré opatrenie realizovali, počtom všetkých škôl, ktoré vyplnili dotazník a uviedli, že v sledovanom období mali aspoň jedného odíedenca.

Obrázok 9

Poznámka: Pre výpočet podielu sa delí počet škôl, ktoré opatrenie realizovali, počtom všetkých škôl, ktoré vyplnili dotazník a uviedli, že v sledovanom období mali aspoň jedného odíedenca.

Obrázok 10

Poznámka: Účinnosť opatrenia bola hodnotená na škále od 1 (žiadny efekt) po 5 (veľmi efektívne). Výpočet je jednoduchý aritmetický priemer.

Hoci až 66 % škôl, ktoré odpovedali na dotazník, vnímalo jazykovú bariéru ako významnú prekážku v integrácii, len 35 % poskytlo jazykovú podporu a 31 % jazykové kurzy, a zároveň školy jazykovú podporu nevnímali ako najefektívnejšie opatrenie pre integráciu. Z povahy dotazníka však nie je možné určiť, či jazyková bariéra predstavovala takú častú prekážku aj preto, že jazyková podpora nebola poskytovaná častejšie, alebo naopak, či školy nerealizovali jazykové kurzy častejšie, pretože sa im nejavili ako efektívne opatrenie. Podobný vzťah pozorujeme aj v prípade psychologických prekážok a podpory – frekvencia navýšenia psychologickej podpory v školách (14 %) nezodpovedá frekvencii vnímania psychologických príčin a traumy odídenčov ako hlavnej prekážky pri ich integrácii (33 %). Navyše je účinnosť navýšenia psychologickej podpory hodnotená relatívne slabšie než väčšina iných opatrení. Napriek tomuto nesúladu však dostupné údaje neumožňujú vyhodnotiť kauzálne vzťahy medzi vnímanými prekážkami, implementovanými opatreniami a ich hodnotenou účinnosťou.

Reportovaná účinnosť jednotlivých opatrení na škále 1-5 nemusí byť jednoznačne smerodajná – keďže ide o subjektívne hodnotenie riaditeľov, je otázne, či efektivitu tak rozdielnych opatrení ako napr. nákup cestovných lístkov a psychologickú podporu riaditelia vyhodnocovali podľa rovnakých kritérií. Napr. kým pri nákupe cestovných lístkov mohli riaditelia brať do úvahy zlepšenie dochádzky, pri psychologickej podpore mohli prizerať viac na celkovú duševnú

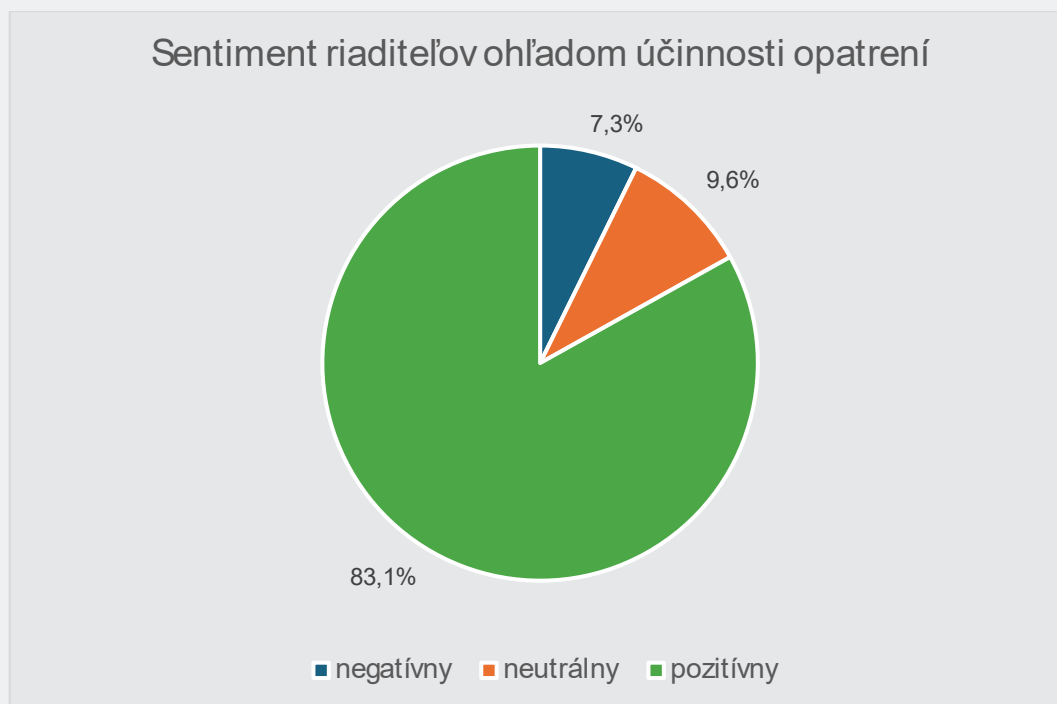
pohodu detí a žiakov. Viac svetla do tejto problematiky môže vnieť plánovaná analýza kvalitatívnych odpovedí riaditeľov. Zároveň, pri interpretácii treba mať na pamäti aj fakt, že efektivitu hodnotili riaditelia a nie samotní žiaci, a teda môže vyjadrovať len časť skutočností.

Priemerné číselné hodnotenie efektivity jednotlivých opatrení sme preto tiež doplnili analýzou sentimentu odpovedí riaditeľov na otázku: „Ako vnímate celkovú účinnosť opatrení na podporu integrácie odídencov z Ukrajiny vo vzdelávaní vo vašej škole? Vnímate zmenu v klíme školy? Aká je spätná väzba od zamestnancov, žiakov či rodičov?“.

Analýza sentimentu je pokročilá metóda spracovania prirodzeného jazyka, ktorá umožňuje analyzovať a hodnotiť emocionálne ladenie textu, ako sú zákaznícke recenzie, komentáre na sociálnych sieťach alebo spätná väzba z dotazníkových prieskumov. Cieľom analýzy je zistiť, či je sentiment v texte pozitívny, negatívny alebo neutrálny. Jedným z rizík tejto metódy je možnosť nesprávnej interpretácie jazyka, pokiaľ je zafarbený napr. iróniou alebo sarkazmom, čo môže viesť k nepresným záverom. Kombinovali sme teda strojovú analýzu sentimentu s manuálnou kontrolou, aby sa zabezpečila čo najväčšia presnosť výsledkov. Analyzované boli len odpovede, ktoré mali viac ako 5 znakov (n=1622).

Z analýzy vyplynulo, že na otázku o celkovej účinnosti opatrení na podporu integrácie odídencov, zmene klímy školy a spätnej väzbe, 83,1 % odpovedí škôl bolo pozitívnych, 7,3 % negatívnych a 9,6 % odpovedí bolo neutrálnych alebo vyvážených (Obrázok 11). Miera negatívnych odpovedí stúpala s počtom odídencov na škole. Zatiaľ čo v školách s najviac 5 odídenkami bolo negatívnych len 5 % odpovedí, medzi školami s 15 a viac odídenkami bolo negatívnych odpovedí až 13 %. To môže poukazovať na vzťah medzi počtom odídencov v škole a náročnosťou procesu integrácie. (Sentiment riaditeľov ohľadom celkovej účinnosti opatrení podľa počtu odídencov a kraja je uvedený v Prílohe 4.)

Obrázok 11

Jazykové kurzy

Nakoľko jazyková bariéra bola riaditeľmi najčastejšie považovaná za prekážku pri integrácii odídencom v školách a keďže na jej zmiernenie bol adresne poskytovaný príspevok, táto sekcia sa bližšie venuje implementácii jazykových kurzov slovenčiny na školách.

Zo všetkých škôl, ktoré v sledovanom období vzdelávali odídencom a odpovedali na dotazník, zabezpečila jazykové kurzy slovenčiny pre deti a žiakov – odídencom necelá tretina (31 %). Z týchto škôl až 75 % využilo finančné prostriedky na zabezpečenie jazykových kurzov od štátu.

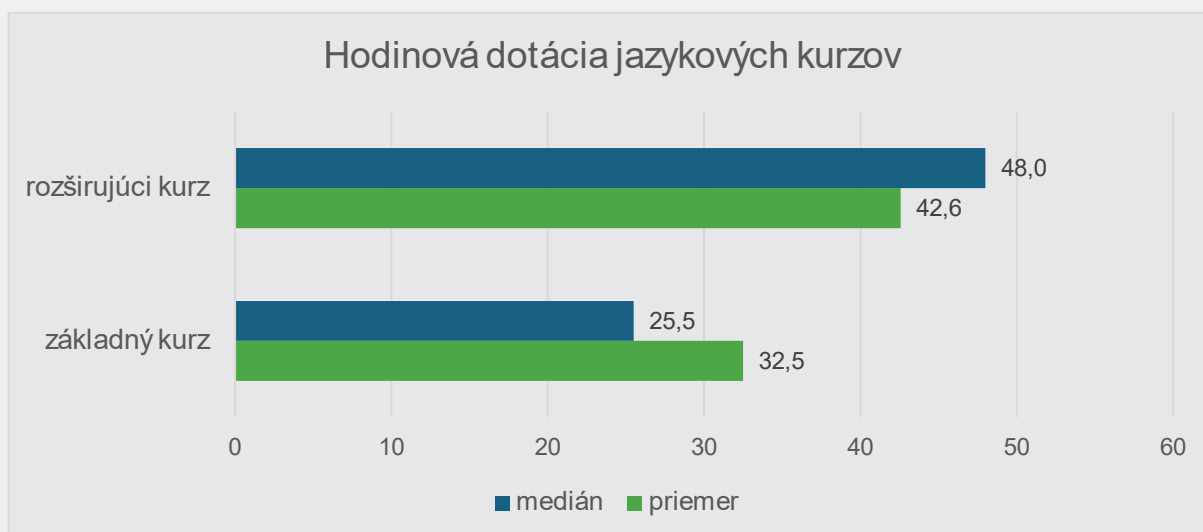
Zatiaľ čo takmer polovica (48 %) základných škôl a gymnázií, ktoré vzdelávali odídencom, realizovala aspoň nejaký jazykový kurz, v prípade negymnaziálnych stredných škôl išlo len o približne štvrtinu (27 %) a v prípade materských škôl o necelých 5 %. Najbežnejšie sa odídenci mohli stretnúť s jazykovými kurzmi v školách Trenčianskom kraji (44 %), zatiaľ čo v Prešovskom kraji ich organizovala len pätina škôl vzdelávajúcich odídencom, čo bolo najmenej spomedzi všetkých krajov. Neprekvapujúco, na školách s väčším počtom odídencom bolo aj bežnejšie, že škola pre nich realizovala jazykový kurz. Kým iba 9 % škôl s jedným odídencom organizovalo jazykový kurz, školy, ktoré vzdelávali 15 a viac odídencom kurzy organizovali až v 69 % prípadov. (Údaje o realizácii jazykových kurzov podľa druhu školy, počtu odídencom a kraja sú uvedené v Prílohe 5.)

Spomedzi škôl, ktoré jazykové kurzy organizovali, 65 % realizovalo len základný

kurz a 33 % základný aj rozširujúci kurz. 2 % škôl povedalo, že realizovali len rozširujúci kurz. 41 % škôl zároveň uviedlo, že základný kurz bol u nich povinný. Rozširujúci kurz bol povinný iba na 10 % škôl, ktoré ho realizovali.

Hodinová dotácia základných kurzov na školách, ktoré ich organizovali, bola v priemere 32,5 hodín, pričom medián bol 25,5 hodín. Pri rozširujúcich kurzoch bola priemerná jazyková dotácia vyššia, a to 42,6 hodín, a medián 48 hodín (Obrázok 12). Pre ani jeden typ kurzu priemerná hodinová dotácia nezodpovedá odporúčaniam MŠŠVaM. V rámci podporného opatrenia zabezpečenie poskytovania kurzu vyučovacieho jazyka školy sa pre deti cudzincov odporúča pre základný kurz časový rozsah 48 hodín - 200 hodín na jeden kurz a 64 hodín - 150 hodín pre rozširujúci kurz⁵¹.

Obrázok 12

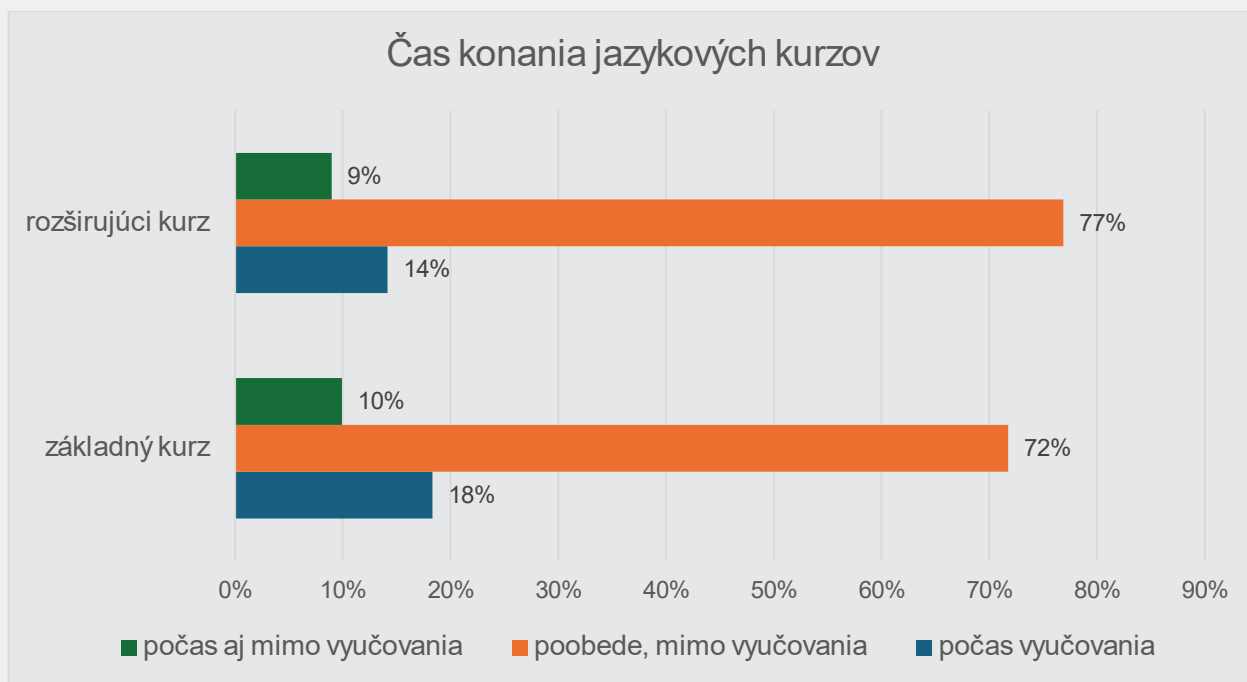

Poznámka: Priemer a medián sú počítané iba z nenulových hodnôt. Predpokladáme, že ak škola odpovedala, že kurz realizovala, a potom zadala nulovú hodinovú dotáciu, ide o chýbajúci údaj.

Približne tri štvrtiny všetkých jazykových kurzov sa uskutočňovali v popoludňajších hodinách, resp. mimo vyučovania. 18 % základných a 14 % rozširujúcich kurzov bolo začlenených do rozvrhu odíedencov počas vyučovania a pre oba typy kurzov asi desatina škôl realizovala lekcie aj počas, aj mimo vyučovania (Obrázok 13). Účasť na jazykových kurzoch mimo vyučovania môže pre odíedencov predstavovať nadmernú záťaž, obzvlášť ak sa naďalej zároveň zúčastňujú aj online vzdelávania v Ukrajine.

⁵¹ Zabezpečenie poskytovania kurzu vyučovacieho jazyka školy alebo inej podpory pri osvojovaní si vyučovacieho jazyka školy | Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky

Obrázok 13

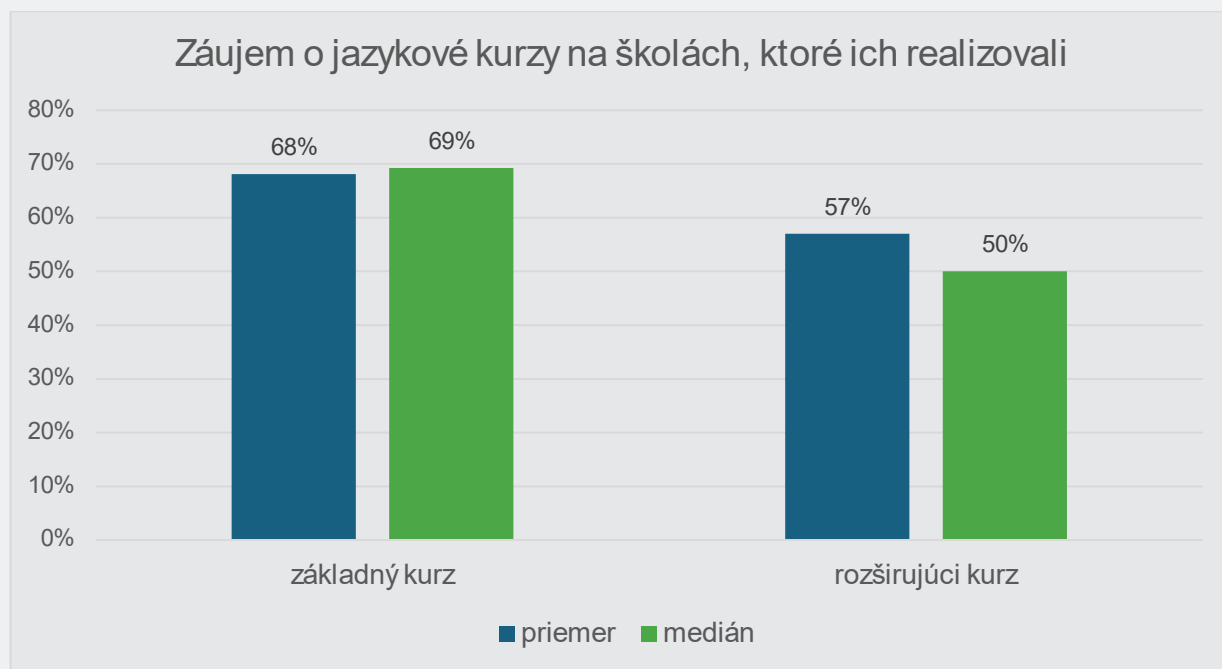

V školách, ktoré realizovali základné jazykové kurzy, záujem o ne dosahoval priemerne 68 %. Záujem o rozširujúce kurzy bol v priemere 57 % (Obrázok 14).

Kedže vo väčšine prípadov kurzy neboli povinné, je možné predpokladať, že deti a žiaci, ktorí sa na kurzy prihlásili, boli aj motivovaní navštevovať ich. Obrázok 15 to potvrdzuje – zobrazuje počty prihlásených odídenčov pre každý typ kurzu a počty odídenčov, ktorí kurzy aj pravidelne navštevovali. Ukazuje, že prevažná väčšina prihlásených detí a žiakov jazykové kurzy aj navštevovala (priemerne 90 % pre základný kurz a 88 % pre rozširujúci kurz).

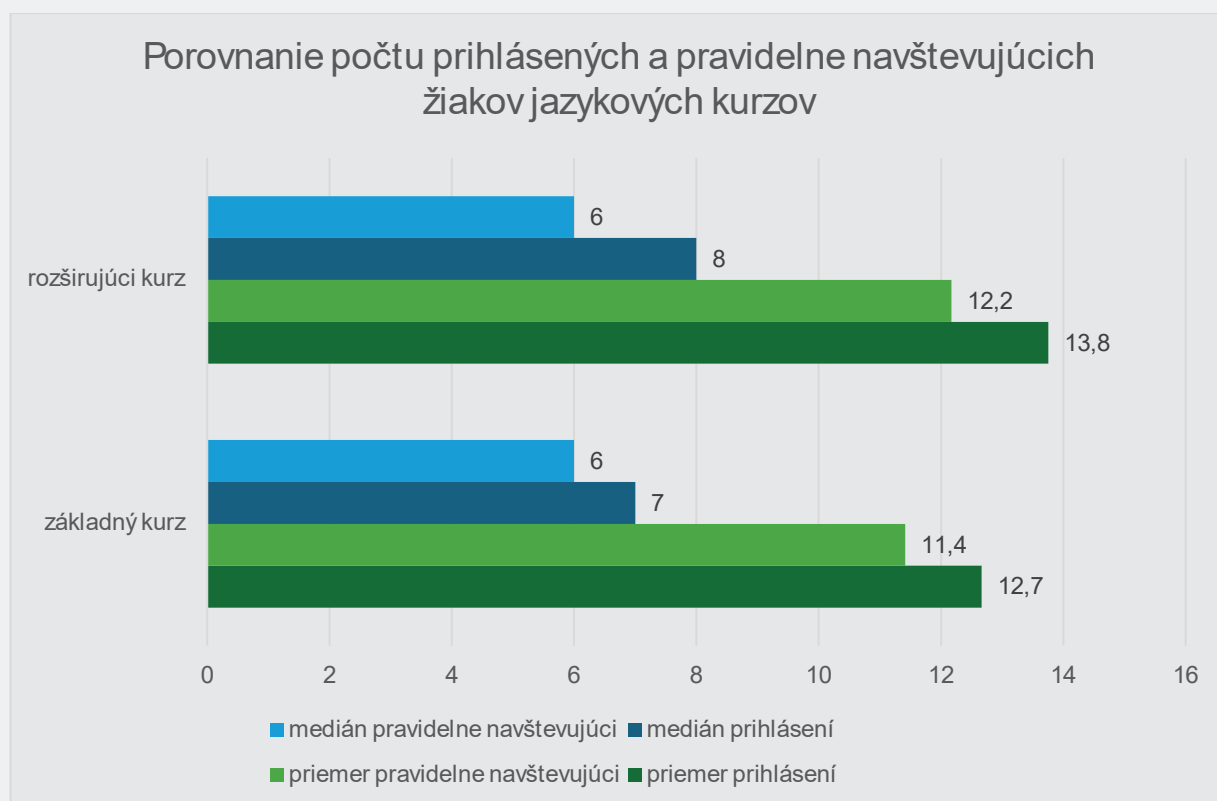
Čo sa týka personálneho zastrešenia jazykových kurzov slovenčiny ako cudzieho jazyka, 74 % škôl, ktoré realizovali kurzy, uviedlo, že kurzy viedli vyučujúci slovenského jazyka a literatúry, 27 % škôl uviedlo vyučujúcich cudzích jazykov a 24 % označilo iných vyučujúcich, pričom táto kategória zahŕňala učiteľov 1. stupňa ZŠ, učiteľov jazykových škôl, pedagogických asistentov a iných (Obrázok 16). Riaditelia 34 % škôl, ktoré jazykové kurzy realizovali, uviedli, že vyučujúci mali predchádzajúce skúsenosti s učením slovenčiny ako cudzieho jazyka. 22 % škôl uviedlo, že vyučujúci absolvovali školenie, metodický kurz či iný typ prípravy na vyučovanie slovenčiny ako cudzieho jazyka. Celkovo tak na 47 % škôl jazykové kurzy vyučovali učitelia s kvalifikáciou alebo predchádzajúcimi skúsenosťami s učením slovenčiny ako cudzieho jazyka.

Obrázok 14

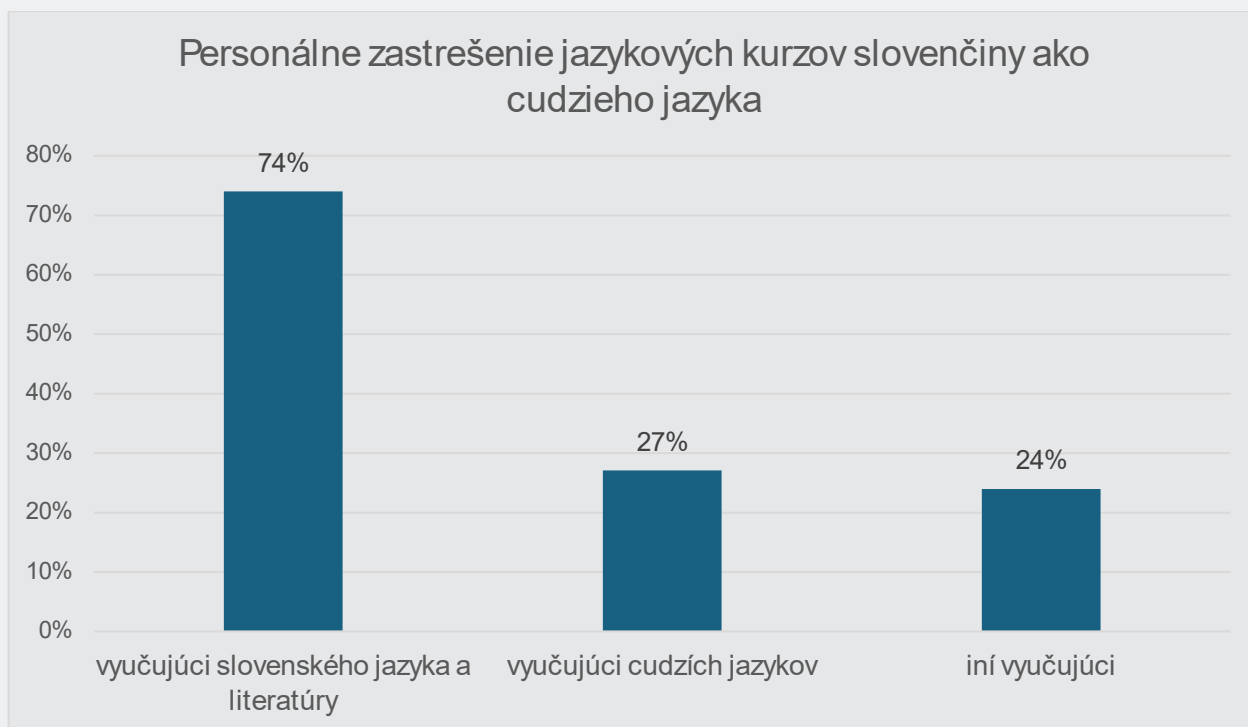

Poznámka: Záujem je počítaný ako počet prihlásených na kurz delený počtom odídencom na škole.

Obrázok 15

Obrázok 16

Doplňujúce informácie o poskytovaní jazykových kurzov odídencom z Ukrajiny špecificky v roku 2024 vyplývajú z dotazníkového zberu dát o podporných opatreniach za tento rok. Tento zber realizovalo MŠŠVaM SR a miera odpovede naprieč všetkými materskými, základnými, strednými a špeciálnymi školami na Slovensku dosiahla dokopy 92 %. Zo škôl, ktoré odpovedali, 11 % škôl (n=645) uviedlo, že vzdelávali odídenca s odporúčaním na podporné opatrenie – jazykové kurzy. 9 % škôl zároveň uviedlo, že jazykové kurzy odídencom aj poskytovali. Zo všetkých detí a žiakov – odídencom, ktorí v roku 2024 mali odporúčanie na poskytnutie jazykových kurzov (n=3112), ich školy poskytli 66 % z nich.

5. Zistenia a návrhy opatrení

Táto časť analýzy predstavuje súbor konkrétnych a realizovateľných odporúčaní na zlepšenie integrácie odídencom do slovenského vzdelávacieho systému (prijaté opatrenia na základe kontroly NKÚ SR sú uvedené v Prílohe č. 6). Návrhy vychádzajú zo zistení analýzy, zistení medzinárodného auditu NKÚ SR, ako aj z rešerše dobrej praxe z iných európskych krajín, ktoré implementovali porovnateľné opatrenia s možnou adaptáciou do slovenského kontextu. Osobitný dôraz je kladený na vytváranie inkluzívneho a podporujúceho školského prostredia.

Zistenia zo Správy NKÚ SR boli využité ako doplnkový rámec na identifikáciu hlavných oblastí, kde sa stretáva potreba systémovej zmeny s reálnymi skúsenosťami škôl, samospráv a odborných pracovníkov. Na ich základe sú návrhy opatrení rozdelené do troch prepojených oblastí, ktoré spoločne vytvárajú základ pre inkluzívne a podporujúce vzdelávacie prostredie: podpora, ľudské zdroje a jazykové vzdelávanie.

Najčastejšie identifikované problémy a prekážky integrácie detí z Ukrajiny do slovenského vzdelávacieho systému a navrhované konkrétne opatrenia spisujeme v podobe sumáru. Pri tvorbe návrhov bolo zohľadnené, ktoré opatrenia už na Slovensku existujú alebo sú v realizácii a ktoré si vyžadujú ďalší rozvoj alebo systémove ukotvenie. Analýza nespomína všetky doterajšie opatrenia, pomenúva kľúčové návrhy, ktoré vyplývajú zo zistení.

5.1 Podpora pedagogických zamestnancov

Jedným z identifikovaných problémov integrácie odídencov do slovenského vzdelávacieho systému bol nedostatok odbornej prípravy v kľúčových oblastiach, ako je individualizované vyučovanie, prispôsobenie obsahu vzdelávania a hodnotenia. Tento problém naznačuje, že školám chýbajú metodické nástroje, ktoré by podporili diferenciované a personalizované prístupy k výučbe, zohľadňujúce rôznorodé potreby detí cudzincov.

Nedostatočná metodická podpora pre učiteľov

1. **Navrhované opatrenie:** Posilniť existujúce platformy na zdieľanie osvedčených postupov a mediálne posilniť zdieľanie metodických materiálov.

Prepojenie opatrenia na zistenia z dotazníkového zberu údajov: Zistenia ukazujú, že školy realizovali široké spektrum opatrení, ktoré sa líšili frekvenciou aj vnímanou účinnosťou. Platforma môže pomôcť systematicky zhromažďovať a sprístupňovať existujúce postupy a materiály, ktoré školy hodnotili ako efektívne (napr. aktivity na podporu prijatia v kolektíve), a tým podporiť zdieľanie skúseností medzi školami s rozdielnymi kapacitami a úrovňou skúseností.

5.2 Ľudské zdroje

Nedostatok asistentov pedagógov a odborných zamestnancov, nerovnomerná psychologická podpora a slabé zapojenie rodičov predstavujú významné bariéry pre integráciu ukrajinských žiakov. Podiel odborných zamestnancov hovoriacich po ukrajinsky je nízky. Učitelia sa často stávajú hlavnými kontaktmi pre ukrajinských žiakov a vyjadrujú potrebu školení v oblastiach ako trauma-citlivé prístupy, podpora duševného zdravia a vytváranie pozitívnej školskej klímy.

Nedostatok asistentov pedagógov a odborných zamestnancov

- **Navrhované opatrenie:**

- Rozšíriť počet asistentov pedagógov a odborných zamestnancov v školách s deťmi z Ukrajiny, ktorí pomôžu učiteľom pri individuálnom prístupe k ukrajinským žiakom, uľahčia komunikáciu s nimi a ich rodinami a podporia ich integráciu do školského prostredia.
- Rozšíriť poskytovanie psycho-sociálnej podpory a pokračovať v kreovaní školských podporných tímov.

- **Prepojenie opatrenia na zistenia z dotazníkového zberu údajov:**

- Zistenia ukazujú, že nedostatok kvalifikovaných zamestnancov uvádza ako prekážku 22 % škôl, pričom nábor nových zamestnancov realizovala len necelá štvrtina škôl. Posilnenie asistentských a odborných kapacít umožní lepšiu podporu žiakov v triede a odbremenenie učiteľov.
- Zistenia poukazujú na to, že psychologické príčiny a trauma patria medzi najčastejšie prekážky integrácie (33 %), no rozšírenie psychologickej podpory realizovalo len 14 % škôl.

Nerovnomerná psychologická podpora, trauma detí

- **Navrhované opatrenie:**

- Poskytnúť učiteľom vzdelávanie v oblasti trauma-citlivej a interkultúrnej pedagogiky a duševného zdravia, aby efektívne podporovali deti v ich integrácii a vzdelávaní.
- Zavádzať ranné kruhy a aktivity pre zlepšenie vzťahov a duševnej pohody.

- **Prepojenie opatrenia na zistenia z dotazníkového zberu údajov:** Hoci psychologické príčiny boli identifikované ako zásadné prekážky integrácie, profesijný rozvoj v tejto oblasti realizovalo len 39 % škôl. Systematické vzdelávanie učiteľov prispeje k lepšiemu rozpoznávaniu potrieb detí a umožní adekvátne reagovať na symptómy duševnej nepohody či iné problémy u žiakov, ktoré sa môžu prejavovať aj ako nedostatok záujmu alebo angažovanosti.

- **Inšpirácia/zahraničná prax:**

- Poľsko⁵² Learning Passport je online platforma pre učiteľov a rodičov, ktorá ponúka materiály a nástroje na podporu detí z Ukrajiny a iných krajín, s dôrazom na psychologickú pomoc a prispôsobené vzdelávacie materiály.

⁵² <https://www.unicef.org/eca/press-releases/global-e-learning-platform-launched-poland-support-inclusion-refugees-and-mental>

Slabé zapojenie rodičov

- **Navrhované opatrenie:**

- Vypracovať dvojjazyčné textové šablóny pre školy a rodičov (napr. prijatie žiaka, pozvanie na rodičovské združenie, žiadosť o tlmočníka, ospravedlnenie neprítomnosti) a integrovať ich do EduPage spolu so sekciou pre ukrajinských rodičov, ktorá bude obsahovať základné informácie o školskom systéme.
- Podporiť vytváranie lokálnych rodičovských sietí a mentorské programy, ktoré pomôžu novým rodičom lepšie sa integrovať do školského a komunitného života, napríklad prostredníctvom zdieľania skúseností a účasti na školských aktivitách.

- **Prepojenie opatrenia na zistenia z dotazníkového zberu údajov:**

- Jazyková bariéra bola identifikovaná ako najčastejšia prekážka integrácie (66 % škôl), pričom problémy v komunikácii s rodinami uvádzalo 14 – 16 % škôl. Dvojjazyčné šablóny znížia administratívnu záťaž škôl, zlepšia informovanosť rodičov a podporia ich zapojenie do školského života.
- Zistenia u odídencom ukazujú vyššiu mieru neospravedlnenej absencie ako u majority. Systémová podpora rodičovských sietí a mentoringu môže zvýšiť aktívnu účasť vo vzdelávaní a podporiť integráciu aj na komunitnej úrovni.

- **Inšpirácia/zahraničná prax:**

Nemecko⁵³ Program Elternlotsen, ktorý školí rodičov s migrantským pôvodom, aby sa stali mentormi pre novopri chádzajúcich rodičov a pomáhali im pri orientácii v školskom systéme.

5.3 Jazykové vzdelávanie

Efektívna jazyková podpora predstavuje základný predpoklad úspešnej integrácie ukrajinských žiakov do školského prostredia. Ovládanie vyučovacieho jazyka školy je nevyhnutné pre aktívnu účasť na vyučovaní aj v každodennom školskom živote. Podľa správy NKÚ SR⁵⁴ jazykové kurzy pre deti z Ukrajiny v roku 2022 organizovalo 56 % základných škôl, avšak v roku 2024 už len 22 %. Zo všetkých škôl, ktoré medzi marcom 2022 a júnom 2025 vzdelávali odídencom a odpovedali na dotazník MŠVVaM SR o integrácii odídencom, zabezpečila jazykové kurzy slovenčiny pre deti a žiakov – odídencom necelá tretina (31 %). Rozhodnutie o organizovaní kurzov bolo ponechané na riaditeľovi školy a bolo výrazne ovplyvnené nezáujmom detí o

⁵³ <https://www.hamburg.de/politik-und-verwaltung/behoerden/bsfb/familie/jugendhilfe/elternlotsen/standorte-36388>

⁵⁴ <https://www.nku.gov.sk/documents/d/nku/vzdelavanie-deti-cudzincov-v-slovenskych-skolach-pdf>

kurzy a personálnymi kapacitami. Ďalší prieskum poukázal na výrazné regionálne rozdiely: zatiaľ čo v Bratislave malo viac ako 40 % žiakov prístup k dodatočnej jazykovej podpore, v niektorých iných regiónoch (najmä na východnom a južnom Slovensku) to bolo len približne 12 %. Nerovnomerné rozloženie jazykovej podpory je spôsobené nedostatkom skúsených učiteľov, obmedzenými finančnými zdrojmi a nedostatkom vhodných učebných materiálov.

Pedagógovia, ktorí viedli jazykové kurzy, vo väčšine prípadov nemali odborné skúsenosti s výučbou slovenčiny ako cudzieho jazyka. Príslušnú prípravu získavali len formálne počas vysokoškolského štúdia alebo prostredníctvom obmedzených kurzov profesijného rozvoja.

Nedostupnosť a nerovnomerné využitie jazykových kurzov

- **Navrhované opatrenie:**
 - Zaviesť koordinovaný systém jazykovej podpory pre ukrajinských žiakov, ktorý zabezpečí rovnomernú dostupnosť prezenčných aj online kurzov slovenského jazyka podľa jazykovej úrovne a potrieb žiakov.
- **Prepojenie opatrenia na zistenia z dotazníkového zberu údajov:**
 - Reaguje na zistenie, že realizácia jazykových kurzovv školách je výrazne nižšia, ako sú odporúčania MŠŠVaM. Kombinácia prezenčnej a online formy zabezpečí väčšiu dostupnosť jazykového vzdelávania.
- **Inšpirácia/zahraničná prax:**
 - Rumunsko⁵⁵Ukrajinskí žiaci sú pred zápisom do školy povinní absolvovať kurz rumunského jazyka.
 - Belgicko⁵⁶ Deti-odídenci navštevujú OKAN-triedy, doplnené o online jazykové moduly podporujúce integráciu.
 - Estónsko⁵⁷ Online kurzy estónčiny pre utečencov (A1-B1) sú dostupné pre všetkých záujemcov.
 - Česká republika⁵⁸ poskytuje online kurzy češtiny pre Ukrajincov (A1-B2).

Slabá kvalifikácia a dostupnosť lektorov slovenčiny

- **Navrhované opatrenie:**
 - Rozšíriť metodicko-didaktické kurzy slovenčiny ako druhého jazyka pre väčší počet pedagógov pracujúcich s ukrajinskými deťmi.

⁵⁵ <https://www.unesco.org/en/ukraine-war/education/romania-support>

⁵⁶ <https://okan.brussel.be/>

⁵⁷ https://www.keeleklikk.edu.ee/info_en.html

⁵⁸ <https://www.slovo21.cz/projects/vyukou-ceskeho-jazyka-k-lepsi-integraci>

- Zaradiť kurzy didaktiky slovenčiny ako cudzieho/druhého jazyka do študijných programov fakúlt pripravujúcich budúcich učiteľov.
- Podporovať vznik adaptačných tried.
- **Prepojenie opatrenia na zistenia z dotazníkového zberu údajov:**
 - Reaguje na zistenie, že len na 47 % škôl jazykové kurzy vyučovali učitelia s kvalifikáciou alebo predchádzajúcimi skúsenosťami s učením slovenčiny ako cudzieho jazyka.

Chýbajúca materiálo-metodická podpora

- **Navrhované opatrenie:**
 - Vytvoriť štátnu metodiku výučby slovenčiny ako druhého jazyka, ktorá bude mať aj digitálnu verziu (e-učebnice, pracovné listy, audio/video materiály).
 - Vypracovať dvojazyčné (SK-UA) digitálne učebné materiály vhodné pre školy aj samoštúdium.
- **Prepojenie opatrenia na zistenia z dotazníkového zberu údajov:**
 - Reaguje na zistenie, že len na 47 % škôl jazykové kurzy vyučovali učitelia s kvalifikáciou alebo predchádzajúcimi skúsenosťami s učením slovenčiny ako cudzieho jazyka. Štátna metodika výučby slovenčiny ako druhého jazyka poskytuje oporu aj učiteľom bez predchádzajúcich skúseností a znižuje závislosť kvality výučby od individuálnych kompetencií pedagóga.
 - Dopĺňa riešenie nedostatočnej jednotnej odbornej prípravy pedagógov tým, že znižuje jazykovú bariéru u žiakov a podporuje efektívnejšie učenie aj pri menej skúsených lektoroch. Dvojazyčné materiály zároveň znižujú nároky na odbornú pripravenosť pedagógov a podporujú porozumenie žiakov v počiatočných fázach jazykového vzdelávania. Predstavujú tak kompenzačný nástroj v prostredí, kde jazykové kurzy často nevedú špecializovaní učitelia.
 - Dopĺňa riešenie nízkej hodinovej dotácie umožnením posúdenia jej vplyvu na jazykový pokrok žiakov a zároveň vytvára nástroj na hodnotenie efektivity výučby nezávisle od kvalifikácie učiteľa.
- **Inšpirácia/zahraničná prax:**
 - Švédsko⁵⁹: Program SpråkPlay je multimediálna aplikácia pre migrantov a utečencov poskytujúca samostatné lekcie švédčiny. Systém zároveň sleduje pokrok používateľa.

⁵⁹ <https://www.unesco.org/en/articles/reaching-refugees-and-migrants-through-multimedia-based-language-tutorials>

6. Záver

Predložený dokument poskytuje komplexný prehľad opatrení, legislatívnych úprav a realizačných nástrojov, ktorými Slovenská republika reagovala na potrebu zabezpečenia prístupu detí a žiakov z Ukrajiny k vzdelávaniu po roku 2022. Analýza vychádza z administratívnych údajov rezortného informačného systému, z výsledkov dotazníkového zisťovania medzi školami, ako aj z platného legislatívneho a strategického rámca. Súčasne zohľadňuje zistenia kontroly NKÚ SR realizovanej v medzinárodnom kontexte.

Zistenia analýzy dokazujú, že vzdelávací systém Slovenskej republiky bol nútený vytvoriť základné podmienky pre začlenenie detí a žiakov z Ukrajiny do formálneho vzdelávania, a to najmä prostredníctvom úprav legislatívy, zavedenia povinného vzdelávania odídencov, rozšírenia možností zriaďovania adaptačných tried, zabezpečenia jazykovej podpory a vytvorenia podporných finančných mechanizmov. Zároveň sa potvrdilo, že účinnosť jednotlivých opatrení bola do značnej miery ovplyvnená regionálnymi rozdielmi, kapacitnými možnosťami škôl a dostupnosťou odborných a personálnych zdrojov.

Administratívne údaje poukazujú na postupnú stabilizáciu počtov detí a žiakov z Ukrajiny zapojených do vzdelávacieho systému, ako aj na ich nerovnomerné regionálne rozmiestnenie. Dotazníkové zisťovanie medzi školami identifikovalo široké spektrum využívaných foriem podpory, pričom školy najčastejšie využívali jazykové kurzy, individuálne úpravy výchovno-vzdelávacieho procesu a doučovanie. Súčasne boli identifikované prekážky súvisiace najmä s administratívnou náročnosťou, časovou a personálnou kapacitou škôl, ako aj s koordináciou medzi jednotlivými aktérmi na úrovni štátu, samosprávy a škôl.

Legislatívne zmeny prijaté v rokoch 2024 a 2025 vytvorili predpoklady na systematickejší prístup k vzdelávaniu detí a žiakov z Ukrajiny, najmä zavedením povinného vzdelávania počas trvania mimoriadnej situácie, úpravou evidencie odídencov a rozšírením možností zamestnávania pedagogických a odborných zamestnancov s iným ako slovenským materinským jazykom. Tieto opatrenia zároveň prispeli k zosúladeniu vnútroštátneho rámca s prístupmi uplatňovanými v iných členských štátoch Európskej únie.

Analýza zároveň potvrdzuje potrebu ďalšieho posilňovania systémových prvkov integrácie, najmä v oblasti dlhodobej jazykovej podpory, metodickej podpory škôl, dátovej infraštruktúry a medziinštitucionálnej koordinácie. Udržateľnosť prijatých opatrení si vyžaduje ich postupné preklopenie z režimu mimoriadnych riešení do stabilných politík vzdelávacieho systému, ktoré budú použiteľné aj pri vzdelávaní iných skupín detí a žiakov s cudzou štátnou príslušnosťou.

Záverom možno konštatovať, že skúsenosti získané pri vzdelávaní detí a žiakov z Ukrajiny predstavujú významný zdroj poznatkov pre ďalší rozvoj vzdelávacieho systému Slovenskej republiky. Identifikované opatrenia a odporúčania vytvárajú rámec pre systematické zlepšovanie prístupu k vzdelávaniu, zvyšovanie predvídateľnosti postupov a posilňovanie kapacity škôl reagovať na meniace sa demografické a spoločenské podmienky.

Použitá literatúra

Legislatívne dokumenty:

Dohovor o právach dieťaťa.⁶⁰

Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.⁶¹

Zákon č. 480/2002 Z. z.

Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov⁶²

Zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení⁶³

Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov⁶⁴

Zákon č. 138/2019 Z. z.

Zákon č. 182/2023 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony⁶⁵

Zákon č. 321/2025 Z. z. o školskej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov.⁶⁶

Zákon č. 322/2025 Z. z. o financovaní škôl a školských zariadení.⁶⁷

Zákon č. 323/2025 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.⁶⁸

⁶⁰ <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/ministerstvo/narodne-koordinacne-stredisko/dohovor-pravach-dietata.pdf>

⁶¹ <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/460/>

⁶² <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/596>

⁶³ <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/597/>

⁶⁴ <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2008/245/>

⁶⁵ <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2023/182>

⁶⁶ <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2025/321/20260101>

⁶⁷ <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2025/322/20260101>

⁶⁸ <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2025/323/20260101>

Zákon č. 324/2025 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.⁶⁹

Zákon č. 325/2025 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.⁷⁰

Strategické dokumenty verejnej politiky

MŠVVaŠ SR. *Stratégia inkluzívneho prístupu vo výchove a vzdelávaní*. 2021.⁷¹

MŠVVaM SR. *Vzdelané Slovensko 2035 - Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania*. 2025.⁷²

Úrad vlády SR. *Národná stratégia SR k riadeniu azylu a migrácie*. 2025.⁷³

Analytické dokumenty

Centrum vzdelávacích analýz. *Začleňovanie detí z Ukrajiny do vzdelávania*. 2022.⁷⁴

Centrum vzdelávacích analýz. *Stav vzdelávania žiakov – odídencov z Ukrajiny (záverečná správa)*. 2023.⁷⁵

Centrum vzdelávacích analýz. *Vyhodnotenie podpory na začlenenie žiakov a žiačok z Ukrajiny v základných školách v Bratislave*. 2023.⁷⁶

European Agency for Development in Special Needs Education. *Development of a set of indicators – for inclusive education in Europe*. 2009.⁷⁷

Najvyšší kontrolný úrad. *Správa o výsledku kontroly 2025 Vzdelávanie detí cudzincov v slovenských školách*. 2025.⁷⁸

⁶⁹ <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2025/324/20260101>

⁷⁰ <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2025/325/20260101>

⁷¹ <https://www.minedu.sk/30864-sk/strategia-inkluzivneho-pristupu-vo-vychove-a-vzdelavani/>

⁷² <https://www.minedu.sk/data/att/379/35028.a06a38.pdf>

⁷³ <https://www.minv.sk/?tlacove-spravy-6&sprava=narodna-strategia-k-riadeniu-azylu-a-migracie-kladie-doraz-na-bezpecnost-efektivnu-integraciju-aj-navraty-zo-zahranicia>

⁷⁴ https://www.vzdelavacieanalyzy.sk/wp-content/uploads/2022/07/Vzdelavanie-deti-z-Ukrajiny-hlavne-zistenia-a-odporucania_CVA.pdf

⁷⁵ <https://www.vzdelavacieanalyzy.sk/stav-vzdelavania-ziakov-odidencov-z-ukrajiny-zaverecna-sprava/>

⁷⁶ <https://www.vzdelavacieanalyzy.sk/vyhodnotenie-podpory-na-zaclenenie-ziakov-a-ziacok-z-ukrajiny-v-zakladnych-skolach-v-bratislave/>

⁷⁷ https://www.european-agency.org/sites/default/files/development-of-a-set-of-indicators-for-inclusive-education-in-europe_Indicators-EN-with-cover.pdf

⁷⁸ <https://www.nku.gov.sk/documents/d/nku/vzdelavanie-deti-cudzincov-v-slovenskych-skolach-pdf>

OECD. *Indicators of inclusion in education: A framework for analysis* OECD Education Working Paper No 300. 2023.⁷⁹

ŠŠI. *Stav vzdelávania žiakov - odídencov z Ukrajiny*. 2023.⁸⁰

UNESCO. *Integrácia ukrajinských žiakov do vzdelávania*. Výskumná správa. 2024.

⁷⁹ [https://one.oecd.org/document/EDU/WKP\(2023\)15/en/pdf](https://one.oecd.org/document/EDU/WKP(2023)15/en/pdf)

⁸⁰ https://www.ssi.sk/wp-content/uploads/2023/08/vzdelavanie_ziakov_odidencov_z_Ukrajiny_2_cast.pdf

Prílohy

Príloha č. 1 – Miera odpovede podľa kraja a druhu školy

Príloha č. 2 – Priemerné čerpanie príspevkov podľa druhu školy, počtu odídenčov a kraja

Príloha č. 3 – Klasifikácia opatrení na podporu integrácie odídenčov

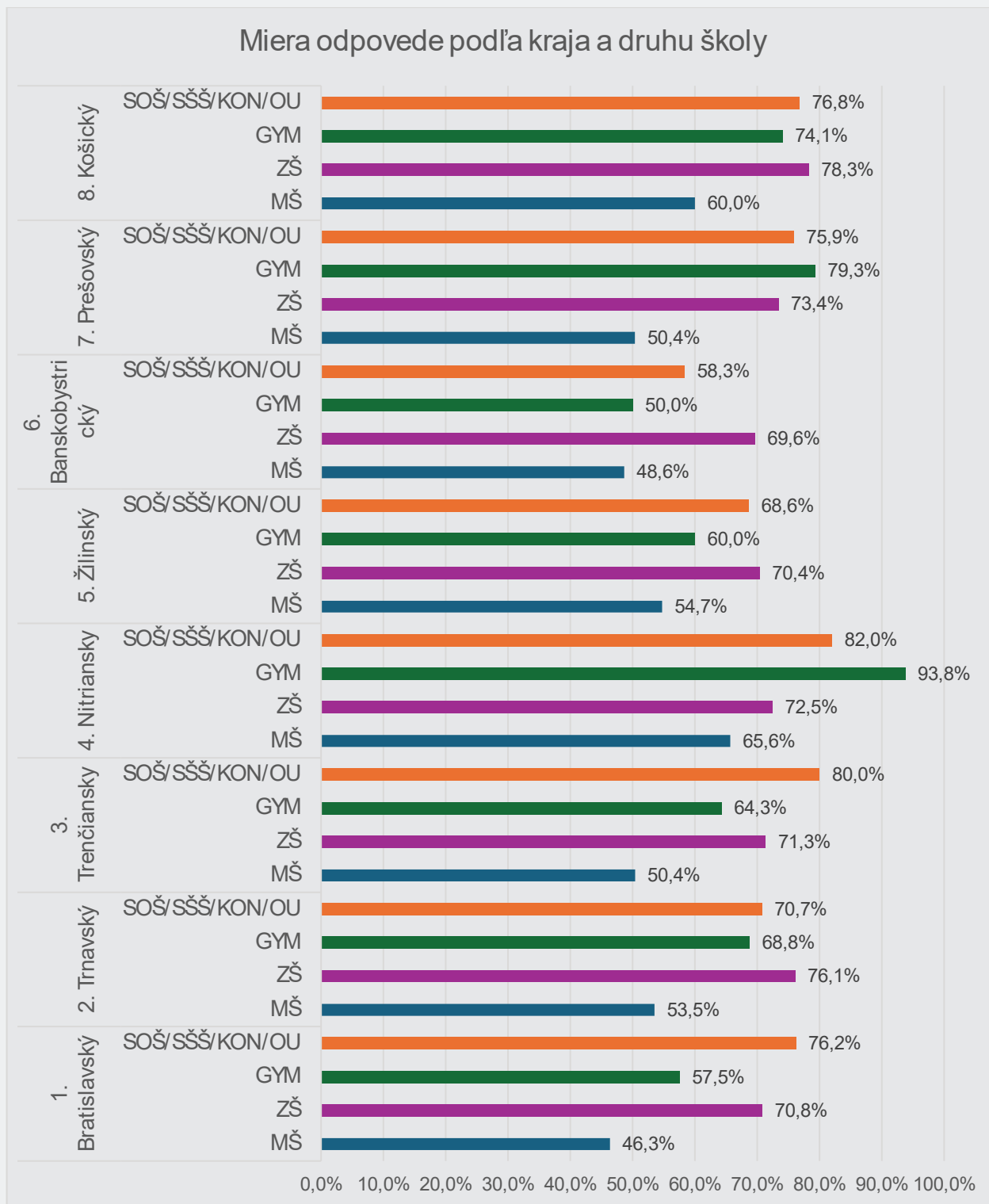
Príloha č. 4 - Opatrenia na podporu integrácie odídenčov podľa druhu školy, počtu odídenčov a kraja

Príloha č. 5 – Realizácia jazykových kurzov podľa druhu školy, počtu odídenčov a kraja

Príloha č. 6 - Prijaté opatrenia na základe kontroly NKÚ

Príloha č.7 - Dotazník – znenie

Príloha 1 – Miera odpovede podľa kraja a druhu školy

Poznámka: Vo výpočte sú zahrnuté všetky oslovené školy. Kategória ZŠ zahŕňa ZŠ a ŠZŠ. Kategória MŠ zahŕňa MŠ a ŠMŠ. Kategória GYM zahŕňa GYM a ŠGYM. Kategória SOŠ/SŠŠ/KON/OU zahŕňa SOŠ, SŠŠ, KON, OU, ŠUP a všetky iné druhy stredných škôl a špeciálnych stredných škôl.

Príloha 2 – Priemerné čerpanie príspevkov podľa druhu školy, počtu odídenčov a kraja

	EŠIF	Príspevky na jazykové kurzy	Príspevok na školské potreby	Príspevky celkom	Odídenci na škole	Príspevky/odídenci
priemer - celkom	33,100 €	3,270 €	1,941 €	33,776 €	10.1	3,332.99 €

	EŠIF	Príspevky na jazykové kurzy	Príspevok na školské potreby	Príspevky celkom	Odídenci na škole	Príspevky/odídenci
MŠ	9,963 €	2,391 €	1,764 €	9,877 €	4.5	2,186.48 €
ZŠ	54,671 €	2,652 €	1,715 €	55,626 €	14.8	3,766.51 €
GYM	21,379 €	1,702 €	1,638 €	22,772 €	8.5	2,667.25 €
SOŠ/SŠŠ/KON/OU	29,887 €	10,821 €	4,001 €	33,135 €	10.3	3,218.92 €

	EŠIF	Príspevky na jazykové kurzy	Príspevok na školské potreby	Príspevky celkom	Odídenci na škole	Príspevky/odídenci
0-1	3,352 €	1,197 €	717 €	3,380 €	1.0	3,379.86 €
2-5	10,260 €	1,573 €	1,071 €	10,738 €	3.2	3,401.52 €
6-15	28,908 €	1,837 €	1,878 €	30,503 €	9.2	3,301.71 €
viac ako 15	133,537 €	5,912 €	3,807 €	139,956 €	40.7	3,440.22 €

	EŠIF	Príspevky na jazykové kurzy	Príspevok na školské potreby	Príspevky celkom	Odídenci na škole	Príspevky/odídenci
1. Bratislavský	62,554 €	4,837 €	2,637 €	63,569 €	18.7	3,399.46 €
2. Trnavský	37,993 €	2,304 €	2,681 €	38,346 €	9.8	3,905.98 €
3. Trenčiansky	31,425 €	2,048 €	1,451 €	31,735 €	8.5	3,717.61 €
4. Nitriansky	33,999 €	2,332 €	1,937 €	34,544 €	9.6	3,581.81 €
5. Žilinský	24,306 €	1,667 €	1,630 €	24,988 €	7.1	3,508.32 €
6. Banskobystrický	20,527 €	1,793 €	1,422 €	21,006 €	6.7	3,150.94 €
7. Prešovský	21,886 €	11,523 €	1,270 €	23,599 €	7.6	3,124.27 €
8. Košický	23,926 €	2,067 €	2,400 €	24,136 €	7.7	3,125.82 €

Poznámka: Do výpočtu priemerov sú zahrnuté všetky školy, ktoré v sledovanom období čerpali príslušný príspevok, resp. vzdelávali aspoň jedného odídencu. Ak škola vyplnila dotazník, berieme do úvahy výšku príspevkov, ktorú škola v dotazníku uviedla, pokiaľ sa líšila od záznamov MŠVVaM SR. Pre školy, ktoré dotazník nevyplnili, berieme do úvahy výšku príspevku na základe záznamov MŠVVaM SR. Do výpočtu nie sú zahrnuté školy, ktoré dotazník nevyplnili, nemali odídenčov a u ktorých nebolo jednoznačne možné určiť výšku čerpaných príspevkov.

Príloha 3 – Klasifikácia opatrení na podporu integrácie odídencom

Skupina	Opatrenie	Presné znenie opatrenia z dotazníka
Psycho- logická podpora	Psychologická podpora	Psychologická podpora (napr. rozšírenie úväzku psychológa, nábor nového psychológa a pod.)
Adap- tačný ko- ordinátor	Adaptačný koordinátor	Poverenie konkrétneho zamestnanca zodpovednosťou za koordináciu aktivít v súvislosti s adaptáciou žiakov – odídencom z Ukrajiny
Jazy- ková podpora	Jazykové kurzy	Kurzy slovenského jazyka pre ukrajinských žiakov
	Tlmočenie	Tlmočnicke služby
Nábor dodatoč- ných za- mestnan- cov	Pedagógovia s UA jazykom	Zamestnanie pedagógov, ktorí hovoria ukrajinským jazykom
	Pedag. asistenti s UA jazykom	Zamestnanie pedagogických asistentov, ktorí hovoria ukrajinským jazykom
	Pedagógovia bez UA jazyka	Zamestnanie dodatočných pedagógov (bez ukrajinského jazyka)
	Pedag. asistenti bez UA jazyka	Zamestnanie dodatočných pedagogických asistentov (bez ukrajinského jazyka)
	Iní zamestnanci	Iní (uved'te)
Vzdelá- vanie za- mestnan- cov	Vzdelávanie zamestnancov	Profesijný rozvoj a vzdelávanie zamestnancov na tému inklúzie, traumy, duševného zdravia, medzikultúrne vzdelávanie, práce s viacjazyčnými deťmi a pod.
Adaptá- cia vzde- láva- cieho procesu a mate- riálov	Indiv. doučovanie	Poskytnutie individuálneho doučovania odídencom z Ukrajiny
	IVP	Vytvorenie individuálneho vzdelávacieho programu (IVP) pre odídencom z Ukrajiny
	IUP	Vytvorenie individuálneho učebného plánu (IUP) pre odídencom z Ukrajiny

	Nákup učebných materiálov	Nákup učebných materiálov (napr. učebníc slovenčiny ako cudzieho jazyka, slovníkov atď.)
	Tvorba učebných materiálov	Tvorba vlastných učebných materiálov alebo preklad existujúcich materiálov do ukrajinčiny
	Iná adaptácia procesu alebo materiálov	Iné (uved'te)
Finančná alebo materiálna podpora	Nákup cestovných lístkov	Nákup cestovných lístkov
	Zabezpečenie školských pomôcok	Zabezpečenie školských pomôcok
	Zabezpečenie stravy	Zabezpečenie stravy
	Pokrytie výdavkov za školské akcie	Pokrytie výdavkov za školské akcie
	Pokrytie poplatkov	Pokrytie poplatkov
	Iná finančná alebo materiálna podpora	Iné (uved'te)
Aktivity na podporu prijatia odídcov v kolektíve	Vzdelávanie žiakov	Vzdelávanie žiakov na tému inklúzie, traumy, duševného zdravia, medzikultúrne vzdelávanie a pod.
	Pestovanie väzieb medzi žiakmi	Aktivity zamerané na pestovanie väzieb medzi žiakmi z Ukrajiny a slovenskými rovesníkmi nad rámec študijného programu (napr. buddy systém, párové rovesnícke doučovanie, komunitné podujatia)
	Komunikácia s rodinami	Komunikácia s rodinami žiakov – odídcov z Ukrajiny za účelom lepšieho začlenenia do vzdelávacieho procesu a kolektívu
Iné	Iné aktivity pre prijatie odídcov	Iné (uved'te)

Príloha 4 – Opatrenia na podporu integrácie odíedencov podľa druhu školy, počtu odíedencov a kraja

Podiel škôl v kategórii, ktoré realizovali opatrenia

Podľa druhu školy

	MŠ	ZŠ	GYM	SOŠ/SŠŠ/KON/OU
Psychologická podpora	8.5%	15.3%	19.2%	21.8%
Adaptačný koordinátor	42.0%	62.5%	59.2%	50.0%
Jazykové kurzy	4.4%	47.3%	47.5%	26.1%
Tlmočenie	7.5%	9.0%	11.7%	5.7%
Pedagógovia s UA jazykom	4.4%	7.1%	6.7%	4.6%
Pedag. asistenti s UA jazykom	4.4%	6.0%	3.3%	1.1%
Pedagógovia bez UA jazyka	4.6%	5.7%	5.0%	5.7%
Pedag. asistenti bez UA jazyka	7.4%	6.5%	4.2%	3.9%
Iní zamestnanci	9.3%	10.9%	6.7%	5.0%
Vzdelávanie zamestnancov	38.6%	38.1%	39.2%	44.6%
Indiv. doučovanie	10.0%	75.4%	71.7%	59.3%
IVP	7.8%	21.2%	12.5%	7.1%
IUP	5.7%	11.8%	4.2%	4.3%
Nákup učebných materiálov	23.7%	63.1%	55.0%	35.7%
Tvorba učebných materiálov	45.8%	66.6%	50.0%	27.1%
Iná adaptácia procesu alebo materiálov	7.8%	6.2%	3.3%	6.8%
Nákup cestovných lístkov	4.7%	11.9%	7.5%	6.8%
Zabezpečenie školských pomôcok	63.6%	90.0%	83.3%	61.8%
Zabezpečenie stravy	32.8%	54.0%	46.7%	24.6%
Pokrytie výdavkov za školské akcie	44.0%	53.0%	48.3%	29.3%
Pokrytie poplatkov	19.8%	27.8%	21.7%	15.7%
Iná finančná alebo materiálna podpora	5.1%	4.2%	3.3%	5.0%
Vzdelávanie žiakov	24.2%	50.0%	43.3%	51.4%
Pestovanie väzieb medzi žiakmi	29.9%	53.4%	52.5%	39.6%
Komunikácia s rodinami	78.9%	86.1%	75.8%	69.3%
Iné aktivity pre prijatie odíedencov	2.6%	3.2%	0.8%	2.1%

Poznámka: Do výpočtu sú zahrnuté školy, ktoré vyplnili dotazník a ktoré mali v sledovanom období aspoň jedného odíedenca. Berieme do úvahy počet odíedencov, ktorý škola v dotazníku uviedla.

Podľa počtu odídenčov

	0-1	2-5	6-15	viac ako 15
Psychologická podpora	6.7%	8.8%	13.9%	33.1%
Adaptačný koordinátor	49.8%	50.5%	55.5%	63.2%
Jazykové kurzy	9.1%	18.8%	34.9%	69.1%
Trmčenie	4.6%	6.0%	8.3%	15.9%
Pedagógovia s UA jazykom	2.4%	2.5%	3.3%	19.1%
Pedag. asistenti s UA jazykom	1.8%	2.4%	3.7%	12.9%
Pedagógovia bez UA jazyka	2.4%	3.7%	4.8%	11.8%
Pedag. asistenti bez UA jazyka	4.3%	5.1%	6.0%	10.8%
Iní zamestnanci	6.4%	9.9%	8.3%	11.8%
Vzdelávanie zamestnancov	26.1%	34.4%	43.7%	55.1%
Indiv. doučovanie	32.5%	45.9%	57.6%	75.8%
IVP	12.5%	10.2%	15.6%	23.4%
IUP	4.3%	7.7%	9.1%	12.1%
Nákup učebných materiálov	26.7%	39.3%	51.4%	71.2%
Tvorba učebných materiálov	42.2%	49.9%	57.2%	65.3%
Iná adaptácia procesu alebo materiálov	5.8%	6.7%	5.6%	8.6%
Nákup cestovných lístkov	6.7%	7.3%	10.2%	11.0%
Zabezpečenie školských pomôcok	63.5%	74.0%	82.3%	89.5%
Zabezpečenie stravy	29.5%	39.9%	45.7%	55.9%
Pokrytie výdavkov za školské akcie	30.4%	43.5%	51.4%	60.5%
Pokrytie poplatkov	16.4%	20.3%	24.7%	33.1%
Iná finančná alebo materiálna podpora	2.4%	3.9%	5.0%	7.0%
Vzdelávanie žiakov	27.7%	36.3%	45.5%	60.2%
Pestovanie väzieb medzi žiakmi	28.0%	38.0%	47.4%	66.1%
Komunikácia s rodinami	69.6%	77.4%	85.7%	91.4%
Iné aktivity pre prijatie odídenčov	1.5%	2.9%	1.7%	4.8%

Poznámka: Do výpočtu sú zahrnuté školy, ktoré vyplnili dotazník a ktoré mali v sledovanom období aspoň jedného odídenca. Berieme do úvahy počet odídenčov, ktorý škola v dotazníku uviedla.

Podľa kraja

	1. BA	2. TT	3. TN	4. NR	5. ZA	6. BB	7. PO	8. KE
Psychologická podpora	27.0%	15.0%	9.7%	12.2%	9.9%	11.0%	11.1%	14.7%
Adaptačný koordinátor	48.2%	47.6%	56.6%	51.6%	56.0%	56.9%	59.2%	57.1%
Jazykové kurzy	35.5%	29.1%	43.9%	30.5%	33.7%	29.8%	20.2%	25.2%

Tlmočenie	10.1%	8.3%	9.2%	7.7%	7.4%	8.8%	6.9%	7.5%
Pedagógovia s UA jazykom	14.7%	3.4%	1.5%	6.1%	2.8%	2.2%	7.3%	4.9%
Pedag. asistenti s UA jazykom	7.8%	5.3%	1.0%	5.7%	5.0%	2.2%	4.2%	3.8%
Pedagógovia bez UA jazyka	10.1%	2.9%	4.1%	6.5%	5.0%	4.4%	5.0%	2.6%
Pedag. asistenti bez UA jazyka	10.7%	3.4%	3.6%	6.9%	6.4%	7.2%	6.5%	3.8%
Iní zamestnanci	10.4%	8.7%	9.2%	10.2%	10.3%	8.8%	7.3%	9.0%
Vzdelávanie zamestnancov	51.5%	34.0%	39.3%	40.2%	31.2%	37.0%	37.0%	40.6%
Indiv. doučovanie	51.8%	49.0%	53.6%	49.6%	56.0%	56.4%	56.5%	45.9%
IVP	17.3%	17.5%	11.7%	14.6%	17.7%	14.4%	11.5%	10.2%
IUP	6.8%	7.3%	8.2%	9.8%	12.8%	7.2%	6.5%	7.5%
Nákup učebných materiálov	48.9%	43.2%	46.9%	49.6%	53.2%	41.4%	44.7%	39.5%
Tvorba učebných materiálov	47.2%	46.1%	54.1%	52.0%	64.2%	59.7%	52.3%	51.9%
Iná adaptácia procesu alebo materiálov	10.4%	6.3%	5.1%	5.7%	7.1%	7.2%	5.3%	4.9%
Nákup cestovných lístkov	6.2%	6.8%	9.2%	8.5%	13.1%	5.0%	6.9%	12.0%
Zabezpečenie školských pomôcok	70.0%	77.7%	80.1%	75.6%	83.3%	76.2%	77.9%	78.2%
Zabezpečenie stravy	35.2%	38.8%	48.0%	44.7%	41.5%	47.0%	43.9%	45.5%
Pokrytie výdavkov za školské akcie	52.1%	40.8%	49.0%	43.9%	52.5%	42.0%	40.5%	47.4%
Pokrytie poplatkov	22.5%	21.4%	26.0%	23.2%	31.2%	16.0%	21.0%	21.8%
Iná finančná alebo materiálna podpora	5.9%	1.0%	5.1%	6.5%	6.0%	5.0%	3.1%	3.0%
Vzdelávanie žiakov	50.5%	39.3%	37.2%	45.5%	37.2%	41.4%	37.0%	42.5%
Pestovanie väzieb medzi žiakmi	49.8%	38.3%	39.8%	44.7%	44.3%	44.8%	43.9%	43.2%
Komunikácia s rodinami	77.2%	78.2%	82.7%	79.3%	82.6%	82.9%	84.0%	80.5%
Iné aktivity pre prijatie odídenčov	3.3%	0.5%	2.0%	4.1%	3.2%	2.8%	3.4%	1.9%

Poznámka: Do výpočtu sú zahrnuté školy, ktoré vyplnili dotazník a ktoré mali v sledovanom období aspoň jedného odídenca. Berieme do úvahy počet odídenčov, ktorý škola v dotazníku uviedla.

Priemerné hodnotenie opatrení podľa kategórií

Podľa druhu školy

	MŠ	ZŠ	GYM	SOŠ/SŠŠ/KON/OU
Psychologická podpora	3.54	4.28	4.30	4.07
Adaptačný koordinátor	4.16	4.38	4.25	4.36
Jazykové kurzy	2.56	4.38	4.12	4.07
Tlmočenie	2.89	4.31	4.21	3.81
Pedagógovia s UA jazykom	2.85	4.41	3.63	4.15
Pedag. asistenti s UA jazykom	2.30	4.43	4.50	3.00
Pedagógovia bez UA jazyka	2.86	4.19	3.67	4.13
Pedag. asistenti bez UA jazyka	2.89	4.18	4.60	3.73
Iní zamestnanci	3.67	4.16	4.13	3.71
Vzdelávanie zamestnancov	3.92	4.28	4.33	4.13
Indiv. doučovanie	3.75	4.37	4.22	4.19
IVP	3.53	4.28	4.27	3.78
IUP	3.37	4.24	4.00	3.18
Nákup učebných materiálov	3.88	4.39	4.27	4.03
Tvorba učebných materiálov	4.16	4.38	4.27	4.28
Iná adaptácia procesu alebo materiálov	4.27	4.64	4.00	4.35
Nákup cestovných lístkov	3.14	4.46	4.22	4.26
Zabezpečenie školských pomôcok	4.38	4.60	4.39	4.35
Zabezpečenie stravy	4.62	4.63	4.54	4.49
Pokrytie výdavkov za školské akcie	4.50	4.49	4.40	4.46
Pokrytie poplatkov	4.31	4.48	4.42	4.30
Iná finančná alebo materiálna podpora	4.00	4.49	4.50	4.36
Vzdelávanie žiakov	4.18	4.46	4.33	4.30
Pestovanie väzieb medzi žiakmi	4.40	4.44	4.38	4.28
Komunikácia s rodinami	4.37	4.35	4.07	4.08
Iné aktivity pre prijatie odídencov	3.88	4.30	5.00	3.83

Poznámka: Hodnotenie je počítané ako jednoduchý aritmetický priemer.

Podľa počtu odídenčov

	0-1	2-5	6-15	viac ako 15
Psychologická podpora	3.27	3.85	4.33	4.25
Adaptačný koordinátor	4.27	4.27	4.28	4.46
Jazykové kurzy	3.47	4.26	4.25	4.30
Tlmočenie	3.13	3.15	4.30	4.25
Pedagógovia s UA jazykom	2.38	3.05	4.00	4.37
Pedag. asistenti s UA jazykom	1.67	2.67	3.72	4.42
Pedagógovia bez UA jazyka	2.50	3.36	4.35	4.00
Pedag. asistenti bez UA jazyka	2.93	3.41	3.93	4.03
Iní zamestnanci	3.86	3.63	4.35	4.25
Vzdelávanie zamestnancov	3.81	4.13	4.26	4.22
Indiv. doučovanie	4.29	4.30	4.24	4.33
IVP	4.20	4.08	4.17	4.09
IUP	3.46	3.98	4.07	4.00
Nákup učebných materiálov	4.19	4.22	4.29	4.31
Tvorba učebných materiálov	4.29	4.25	4.40	4.29
Iná adaptácia procesu alebo materiálov	4.53	4.50	4.33	4.41
Nákup cestovných lístkov	3.86	4.07	4.35	4.37
Zabezpečenie školských pomôcok	4.47	4.49	4.50	4.53
Zabezpečenie stravy	4.53	4.65	4.64	4.57
Pokrytie výdavkov za školské akcie	4.23	4.52	4.51	4.52
Pokrytie poplatkov	4.26	4.33	4.54	4.47
Iná finančná alebo materiálna podpora	4.13	4.10	4.54	4.35
Vzdelávanie žiakov	4.07	4.36	4.46	4.42
Pestovanie väzieb medzi žiakmi	4.30	4.42	4.45	4.40
Komunikácia s rodinami	4.29	4.32	4.33	4.26
Iné aktivity pre prijatie odídenčov	4.20	3.95	4.38	4.22

Poznámka: Hodnotenie je počítané ako jednoduchý aritmetický priemer.

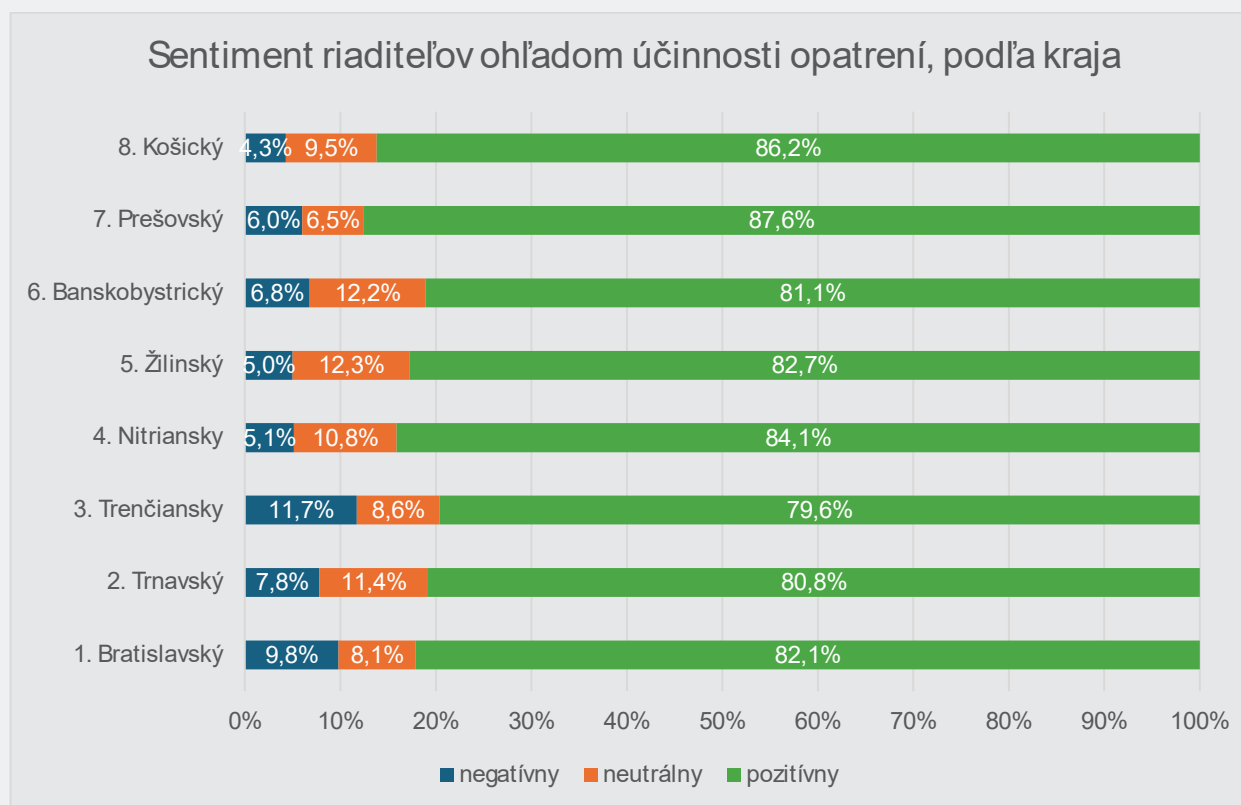
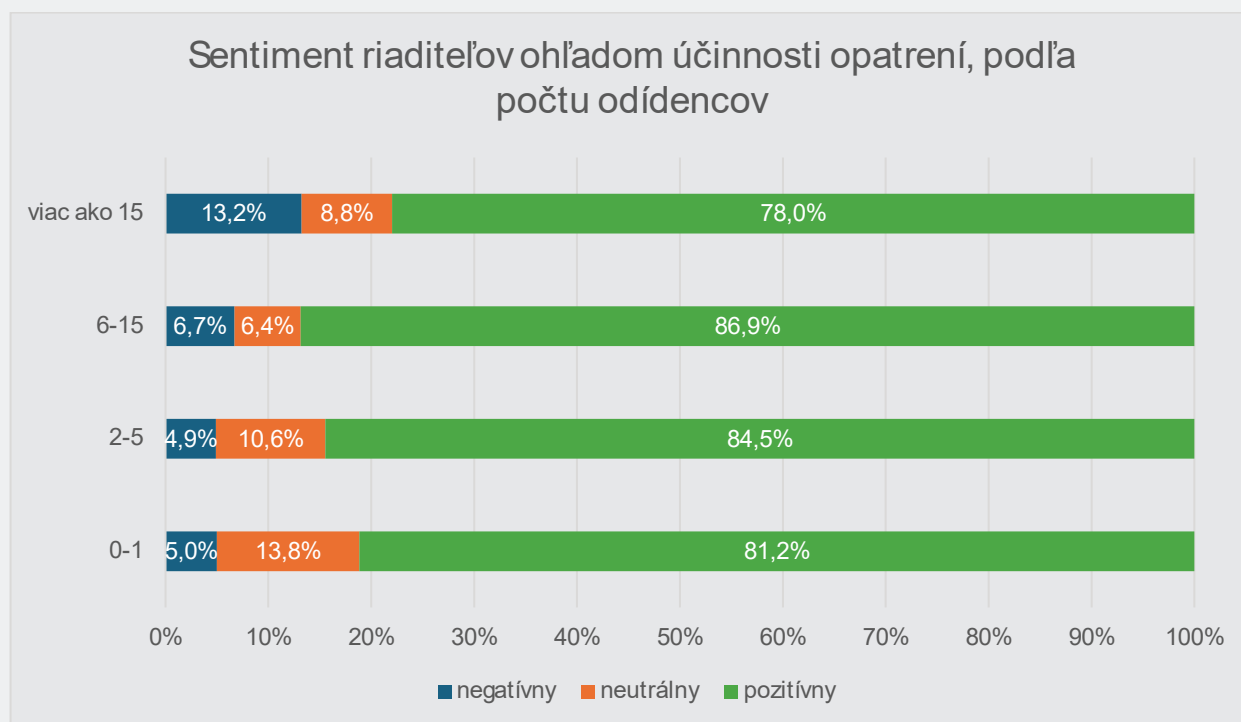
Podľa kraja

	1. BA	2. TT	3. TN	4. NR	5. ZA	6. BB	7. PO	8. KE
Psychologická podpora	4.45	3.97	4.42	3.93	3.75	4.05	3.72	3.97
Adaptačný koordinátor	4.49	4.31	4.29	4.33	4.13	4.27	4.38	4.30
Jazykové kurzy	4.29	4.27	4.31	4.16	4.07	4.54	3.94	4.30
Tlmočenie	4.52	3.53	4.39	2.89	3.81	3.69	3.89	3.60

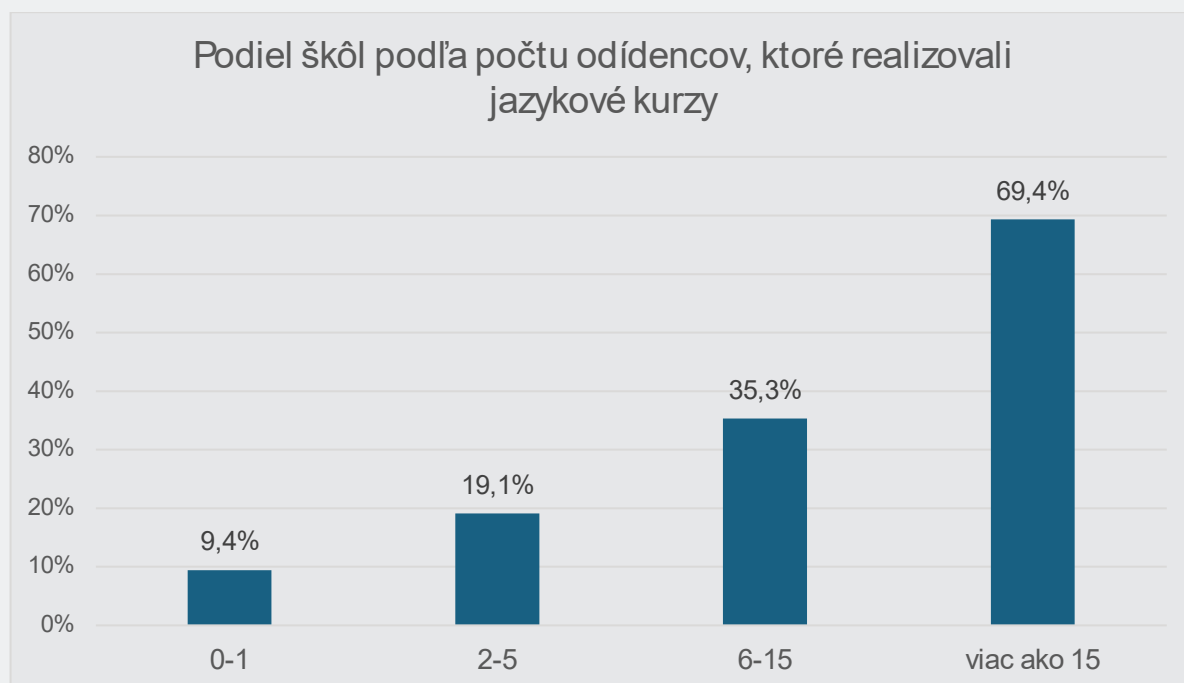
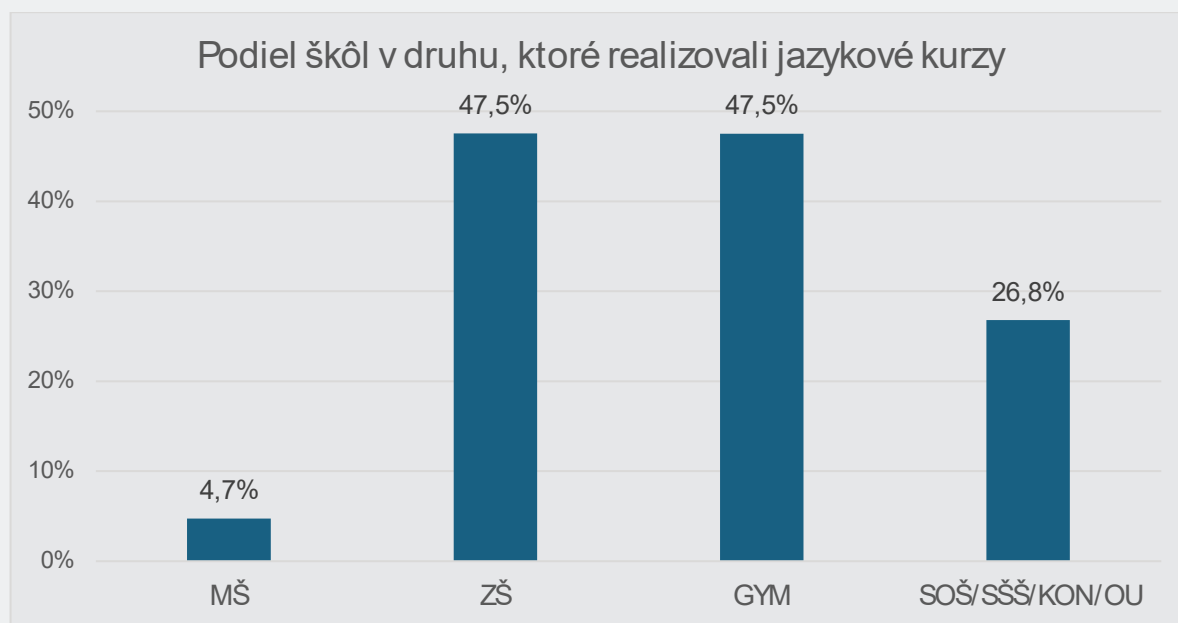
Pedagógovia s UA jazykom	4.58	3.43	4.67	3.47	2.00	3.25	4.05	3.77
Pedag. asistenti s UA jazykom	4.79	3.82	5.00	3.00	2.93	4.00	3.55	3.20
Pedagógovia bez UA jazyka	4.42	2.83	5.00	3.63	2.71	3.88	3.85	2.71
Pedag. asistenti bez UA jazyka	4.27	3.43	4.29	3.24	2.78	4.23	3.71	3.10
Iní zamestnanci	4.47	4.28	4.44	3.72	3.34	4.63	3.89	3.33
Vzdelávanie zamestnancov	4.25	4.02	4.17	4.21	4.01	4.25	4.03	4.23
Indiv. doučovanie	4.47	4.36	4.30	4.23	4.16	4.28	4.24	4.29
IVP	4.26	4.06	4.22	3.81	3.90	4.54	4.39	4.04
IUP	4.00	4.07	4.20	3.63	3.88	3.77	4.41	4.00
Nákup učebných materiálov	4.34	4.37	4.35	4.23	4.12	4.33	4.23	4.24
Tvorba učebných materiálov	4.43	4.21	4.21	4.35	4.19	4.33	4.43	4.29
Iná adaptácia procesu alebo materiálov	4.64	4.60	4.78	4.07	4.00	4.67	4.73	4.33
Nákup cestovných lístkov	4.63	4.43	4.50	3.90	3.97	4.00	4.17	4.19
Zabezpečenie školských pomôcok	4.53	4.41	4.50	4.51	4.43	4.54	4.55	4.52
Zabezpečenie stravy	4.63	4.53	4.65	4.63	4.48	4.68	4.62	4.69
Pokrytie výdavkov za školské akcie	4.62	4.29	4.56	4.48	4.45	4.61	4.38	4.45
Pokrytie poplatkov	4.64	4.16	4.55	4.44	4.38	4.55	4.22	4.38
Iná finančná alebo materiálna podpora	4.56	5.00	4.90	4.44	3.76	4.22	4.38	3.63
Vzdelávanie žiakov	4.51	4.30	4.38	4.35	4.19	4.36	4.38	4.40
Pestovanie väzieb medzi žiakmi	4.56	4.24	4.38	4.21	4.39	4.50	4.44	4.46
Komunikácia s rodičmi	4.37	4.14	4.26	4.24	4.32	4.37	4.33	4.35
Iné aktivity pre prijatie odídcov	4.90	5.00	5.00	4.00	2.56	4.20	4.44	4.20

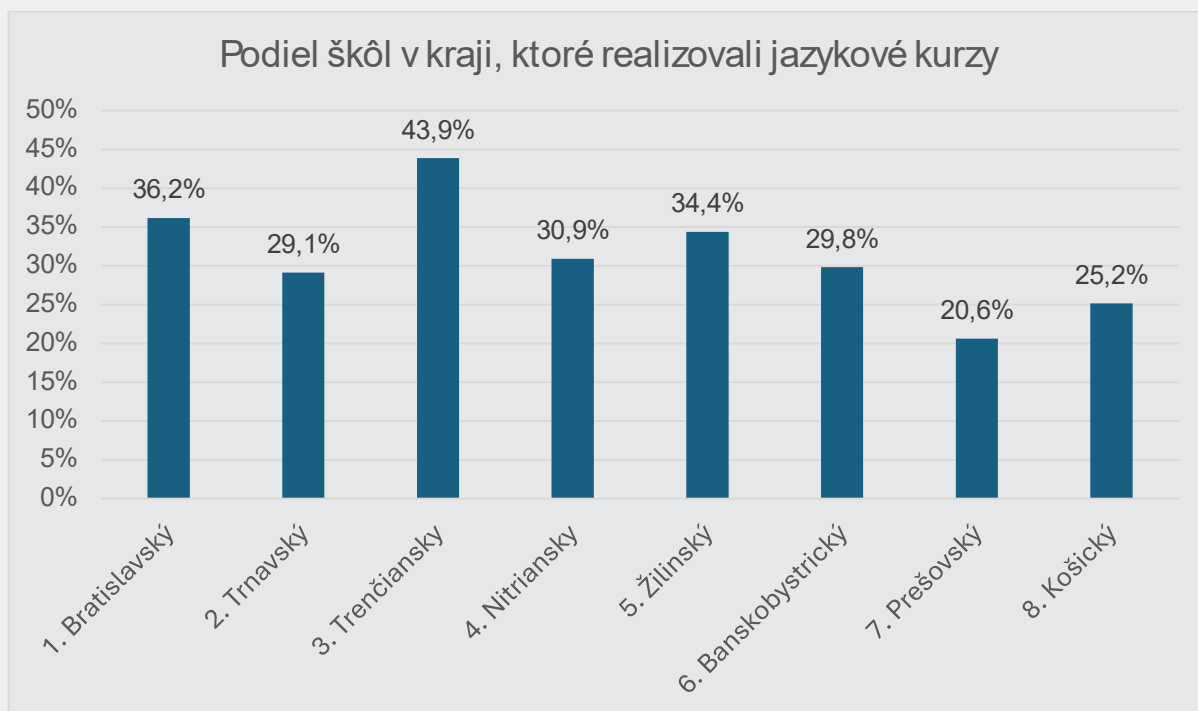
Poznámka: Hodnotenie je počítané ako jednoduchý aritmetický priemer.

Sentiment riaditeľov ohľadom celkovej účinnosti opatrení podľa počtu odíedencov a kraja

Príloha 5 – Realizácia jazykových kurzov podľa druhu školy, počtu odíedencov a kraja

Poznámka: Do výpočtov sú zahrnuté všetky školy, ktoré vyplnili dotazník a ktoré v sledovanom období vzdelávali aspoň jedného odídence.

Príloha 6 – Prijaté opatrenia na základe kontrolných zistení NKÚ SR

Kontrolné zistenie č. 1

Strategická dokumentácia je kľúčová pre efektívne riadenie verejných politík, pretože určuje dlhodobý smer, umožňuje plánovanie a prioritizáciu cieľov, zabezpečuje účelné využívanie verejných zdrojov a posilňuje transparentnosť a zodpovednosť. Zároveň slúži ako základ pre hodnotenie výsledkov, zlepšovanie opatrení a koordináciu medzi rôznymi aktérmi. Dokumentáciu, ktorú predložil kontrolovaný subjekt, nemožno považovať za jednotný ucelený materiál strategického charakteru s jednoznačne zadefinovanými cieľmi a víziou s dlhodobým výhľadom. Absencia strategického materiálu v oblasti vzdelávania detí cudzincov výrazne sťažuje implementáciu tejto verejnej politiky. Absencia strategického materiálu v oblasti vzdelávania detí cudzincov výrazne sťažuje implementáciu tejto verejnej politiky.

Opatrenie č. 1

Vypracovanie Národného programu pre rozvoj výchovy a vzdelávania ako revízie strešnej stratégie pre výchovu a vzdelávanie tak, aby reagovala aj na aktuálne spoločenské výzvy a zabezpečila rovnosť príležitostí pre všetky deti vrátane cudzincov. Zároveň rezort školstva dlhodobo spolupracoval pri príprave Národnej stratégie SR k riadeniu azylu a migrácie v gescii Migračného úradu Ministerstva vnútra SR. MŠVVaM SR zároveň pracuje na Analýze integrácie detí a žiakov z Ukrajiny do slovenského vzdelávacieho systému, ktorá obsahuje aj návrh odporúčaní a podporných nástrojov. Zodpovedný: sekcia strategických priorít, Inštitút vzdelávacej politiky Termín: 12/25

Kontrolné zistenie č. 2

Z predloženej dokumentácie projektovej karty 2.8 výchova a vzdelávanie cudzincov vyplýva deklarovanie skutočnosti, že v danom čase neexistovali účinné prostriedky v rezorte školstva a taktiež ani v rámci iných rezortov na vymáhanie povinnosti účasti dieťaťa cudzinca na výchove a vzdelávaní v škole, pokiaľ nemá na území SR trvalý pobyt. V súvislosti s legislatívou platnou v kontrolovanom období možno konštatovať, že absencia povinného vzdelávania pre deti Ukrajincov mala negatívny vplyv na možnosť vzdelávať sa resp. dostupnosť vzdelania pre tieto deti. Na uvedený stav sa reagovalo až v roku 2024 zmenou vyššie uvedenej legislatívy, čo sa reálne premietne do praxe až v školskom roku 2025/2026, teda tri roky (školské roky) po vypuknutí vojnového konfliktu.

Opatrenie č. 2

V školskom roku 2025/2026 vstúpilo do platnosti Prechodné ustanovenie počas trvania mimoriadnej situácie vyhlásenej v súvislosti s hromadným prílevom cudzincov na územie Slovenskej republiky spôsobeným ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny, ktorým MŠVVaM SR zaviedlo pre odídencov povinné vzdelávanie (S 161r zákona o výchove a vzdelávaní č. 245/2008 Z. z.). Zodpovedný: V čase predkladania prijatých opatrení bolo toto opatrenie už splnené.

Kontrolné zistenie č. 3

Právna istota adresátov verejnej politiky je kľúčovým princípom právneho štátu a základným predpokladom efektívneho a spravodlivého výkonu verejnej správy. V súvislosti s metodickým usmerňovaním ústredných orgánov štátnej správy zohráva právna istota zásadnú úlohu, napr. z hľadiska predvídateľnosti konania, rovnakého postupu jednotlivých aktérov a jednotnosti v rozhodovaní. Z vyššie uvedených skutočností vyplývajú protichodné usmernenia ministerstva a ním riadených organizácií, súvisiace s aplikáciou PŠD deťmi cudzincov.

Opatrenie č. 3

Ministerstvo školstva zabezpečilo právnu istotu v oblasti vzdelávania odídenecov zavedením povinného vzdelávania v rámci Prechodného ustanovenia počas trvania mimoriadnej situácie. Zároveň posilní metodické usmerňovanie prostredníctvom informácií zverejnených na webovom sídle www.ukrainia.minedu.sk, ktoré budú pravidelne zasielané zriaďovateľom škôl a školských zariadení. Zodpovedný: sekcia strategických priorít, sekcia legislatívno-právna, sekcia regionálneho školstva a vzdelávania dospelých Termín: priebežne

Kontrolné zistenie č. 4

Podľa S 35a ods. 1 písm. a) zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve majú školy a školské zariadenia, ktoré sú zaradené do siete, povinnosť pri ročných zisťovaniach poskytnúť ministerstvu štatistické údaje, aj o počtoch tried, učiteľov a zamestnancov. Počas rokov 2022 – 2024 ministerstvo len raz monitorovalo voľné kapacity v školách formou dotazníkového prieskumu, rovnako ako aj počet detí mimo školy. Skutočnosť, že sa tieto údaje nezisťovali priebežne, môže ovplyvniť nastavenie efektivity školského systému – kvalitu vzdelávania, personálne a priestorové vybavenie škôl, finančné zabezpečenie aj v súvislosti so zavedením povinného vzdelávania detí z Ukrajiny k 01.09.2025.

Opatrenie č. 4

Ministerstvo školstva zabezpečí technické prostriedky a funkcionality v systéme RIS, aby školy a školské zariadenia zaradené do siete mohli prostredníctvom pravidelného zberu a spracovania štatistického zberu údajov o školách a školských

zariadeniach zadávať v systéme všetky potrebné informácie pre vzdelávanie cudzincov (informácie o voľných kapacitách v škole, o počte adaptačných tried a pod.). Zodpovedný: sekcia informačných technológií, sekcia strategických priorít

Termín: ukončenie zberu 9/25 a pravidelne každý rok

Kontrolné zistenie č. 5

Vzdelávanie deti odídencom vo veľkom počte škôl zvyšovalo nároky na potrebu kvalifikovaného personálu vyučujúcich vo viacjazyčnom prostredí, hlavne pri používaní metód a prístupov, ktoré podporujú rôzne vzdelávacie potreby žiakov.

V kontrolovanom období neboli zo strany štátu stanovené kvalifikačné predpoklady pre učiteľov vyučujúcich v jazykových kurzoch. Pre lektorov slovenského jazyka ako cudzieho jazyka neexistovala povinnosť absolvovať kurz alebo školenie, za účelom prípravy na výučbu v multikultúrnom a viacjazyčnom prostredí. Niektorí pedagógovia túto prípravu absolvovali počas formálneho vzdelávania, ako aj v rámci profesijného rozvoja, pričom počet prihlásených záujemcov o kurzy bol nízky.

Chýbajúca prax pedagógov vo výučbe slovenského jazyka ako druhého jazyka indikuje riziko, že niektorí odídencom nemuseli dostať adekvátnu jazykovú podporu.

Opatrenie č. 5

Ministerstvo školstva otvorilo pre školy možnosť zriadiť adaptačné triedy a koordinuje metodickú pomoc. Údaje o počte adaptačných tried budú známe po realizácii a spracovaní štatistického zberu údajov o školách a školských zariadeniach za príslušný školský rok podľa stavu k 15. septembru, ktorý prebieha v období od 15. septembra do 30. septembra. Vzhľadom na legislatívne procesy predkladania školských zákonov a v zmysle odporúčaní NKÚ SR zväži MŠVVaM SR prepojenie manažmentu vzdelávania medzi VŠ a ZŠ tak, aby študijné plány reagovali na potreby pedagógov na ZŠ. Zodpovedný: Národný inštitút vzdelávania a mládeže, sekcia podpory regionálneho školstva Termín: 6/26

Kontrolné zistenie č. 6

Jedným zo základných predpokladov odstránenia jazykovej bariéry pre deti cudzincov je aj dostatočná časová dotácia jazykových kurzov štátneho jazyka, ktorá umožňuje prístup k systémovej podpore vzdelávania týchto detí. Nedostatočná časová dotácia jazykových kurzov v období od marca 2022 do 31.08.2023, t. j. v dobe najvyššieho prílivu odídencom z Ukrajiny neumožňovala poskytnúť žiakom dostatočnú jazykovú podporu, čo mohlo negatívne ovplyvniť ich plnohodnotné zapojenie do výchovnovzdelávacieho procesu.

Kontrolné zistenie č. 7

Medzi dôležité aspekty spätného vyhodnocovania účinnosti prijatých opatrení je zber informácií o realizovaných opatreniach s cieľom zistiť, či splnili svoj účel a čo by bolo potrebné zlepšiť. Kontrolou bolo zistené, že ministerstvo nedisponovalo informáciami o tom, koľko ZŠ realizovalo jazykové kurzy s navýšenou časovou dotáciou.

Opatrenie k zisteniu č. 6 a č. 7

Poskytovanie finančných prostriedkov na Podporné opatrenie - jazykový kurz sa bude sledovať v analytickom členení podľa škôl. Analytické údaje budú obsahovať údaje o počtoch žiakov, počtoch odučených hodín o žiakoch podľa typu poskytnutého jazykového kurzu (základný alebo rozšírený jazykový kurz). MŠVVaM SR zabezpečí poskytovanie metodologickej podpory prostredníctvom webového sídla ukrajina.minedu.sk a zriadením e-mailovej adresy ukrajina@minedu.sk, kde sa môžu obracať riaditelia škôl a pod. Zároveň bude poskytovaná metodická podpora pre vedenie jazykových kurzov a úpravu školského vzdelávacieho programu so zameraním na podporu cudzincov vrátane metodologickej podpory pre adaptačné triedy.

Zodpovedný: sekcia strategických priorít, Národný inštitút vzdelávania a mládeže SR, Inštitút vzdelávacích politík, sekcia financovania regionálneho školstva
Termín: 12/25

V kontrolovanom období o povinnosti jazykového vzdelávania, poskytnutí psychosociálnej podpory a aktivitách na podporu začlenenia do kolektívu po zaradení odíedencov do výchovno-vzdelávacieho procesu rozhodovali riaditelia škôl. Individuálne posudzovanie potrieb detí odíedencov riaditeľmi jednotlivých škôl nie je možné považovať za systémové a vytvára to riziko formálneho naplnenia práva na vzdelanie detí odíedencov a cudzincov.

Opatrenie č. 8

MŠVVaM SR poskytne metodickú podporu pre riaditeľov škôl k vedeniu jazykových kurzov a k podporným opatreniam.

Zodpovedný: sekcia strategických priorít, sekcia regionálneho školstva a vzdelávania dospelých, sekcia financovania regionálneho školstva
Termín: 10/25

Príloha 7 - Dotazník – znenie

Základné informácie: Respondentmi dotazníka boli riaditelia všetkých MŠ, ZŠ a SŠ, ktoré vzdelávali aspoň jedno dieťa alebo žiaka – odídencu z Ukrajiny medzi marcom 2022 a júnom 2025 alebo ktoré čerpali nejaký z príspevkov na podporu odídenca. Dotazník bol riaditeľom rozposlaný s predvyplnenými identifikačnými údajmi školy podľa registra škôl a tiež predvyplnenými údajmi o poberaní rôznych príspevkov – tieto údaje sa riaditeľom zobrazili na začiatku Sekcie A.

Zobrazenie viacerých otázok bolo podmienené predchádzajúcimi odpoveďami (t.j. niektoré otázky sa zobrazili len v prípade, že respondent odpovedal kladne na predchádzajúcu/súvisiacu otázku). V otázkach, kde sa pýtame na počet, resp. nejakú číselnú hodnotu, bolo možné vpísať len čísla. Niekoľko otázok malo možnosti áno/nie. Všetky zobrazené otázky boli pre respondenta povinné.

Dotazník: Integrácia detí a žiakov – odídenca z Ukrajiny v školách

Vážená pani riaditeľka, vážený pán riaditeľ,

obraciame sa na Vás s prosbou o vyplnenie dotazníka o integrácii odídenca z Ukrajiny. Dotazník je určený pre všetky školy, ktoré mali v období medzi marcom 2022 a júnom 2025 aspoň jedno dieťa alebo žiaka – odídencu z Ukrajiny. Podľa našich záznamov je Vaša škola jednou z nich.

Cieľom dotazníka je zistiť, aké formy podpory týmto žiakom školy zabezpečovali, aké prostriedky na to využívali, ktoré opatrenia sa ukázali ako účinné a kde školy narážali na prekážky.

Získané údaje budú tvoriť dôležitú časť pripravovanej analýzy integrácie detí a žiakov – odídenca z Ukrajiny v slovenských školách. Neuádzajú sa žiadne osobné údaje a zistenia v analýze sa budú publikovať v agregovanej podobe. Údaje nebudú použité na hodnotenie či kontrolu jednotlivých škôl. Prosíme Vás preto o úprimné a čo najpresnejšie odpovede.

Čas potrebný na vyplnenie dotazníka sa pre každú školu môže líšiť podľa druhu a rozsahu opatrení a príspevkov, od 10 do 60 minút.

Prosím, vyplňte dotazník najneskôr do piatka 14.11. 2025.

V prípade otázok o obsahu dotazníka, ktoré nie sú zodpovedané v metodickom pokyne, sa môžete obrátiť na ukrajina@minedu.sk. V prípade technických problémov sa môžete obrátiť na helpdesk@iedu.sk.

Vaše skúsenosti a údaje sú pre nás kľúčové pri nastavovaní ďalších foriem podpory detí z Ukrajiny a ich úspešnej integrácie v slovenských školách. Ďakujeme za Vašu pomoc.

Sekcia A – Využitie finančnej podpory

1. Nižšie je zobrazená celková výška príspevkov na podporu odídenecov z Ukrajiny, ktoré vaša škola čerpala od marca 2022 do júna 2025. Ak sa tieto hodnoty nezhodujú s Vašimi záznamami, prosím, upravte ich.
 - ___€ z príspevkov na podporu integrácie detí a žiakov z Ukrajiny z EŠIF (tzv. „európsky normatív“)
 - ___€ z finančných prostriedkov na zabezpečenie jazykového kurzu pre deti cudzincov (špecificky pre deti a žiakov z Ukrajiny)
 - ___€ z príspevkov na školské potreby pre odídenecov z Ukrajiny
2. Využili ste finančnú alebo materiálnu podporu na integráciu odídenecov z Ukrajiny vo vzdelávaní z nejakých iných zdrojov, mimo zdrojov z rezortu školstva?
 - a. Áno
 - i. Prosím, uveďte, z akých zdrojov ste čerpali podporu.
 - o Obec/VÚC
 - o UNICEF
 - o IOM
 - o ÚPSVaR
 - o Mimovládne granty
 - o Dary
 - o Iné ___
 - ii. Prosím, uveďte celkovú približnú hodnotu podpory z týchto zdrojov (v EUR). (Možnosť „Neviem“ označte len v prípade, že nie je možné ani približne určiť.)
 - o ___
 - o Neviem
 - b. Nie
3. Koľko detí alebo žiakov – odídenecov z Ukrajiny (podľa aktuálne platnej definície odídence) bolo dokopy zapísaných na Vašej škole niekedy v období medzi marcom 2022 – júnom 2025?

V školských rokoch 2022/23 a 2023/24: odídenec je dieťa/žiak s ukrajinskou štátnou príslušnosťou, ktorého pobyt v SR ani prvé štúdium v SR nezačali pred 24.2.2022.

Od školského roku 2024/25: odídenec je dieťa/žiak s ukrajinskou štátnou príslušnosťou, ktorého aktuálny typ pobytu je Tolerovaný pobyt (podľa Registra Fyzických Osôb).

Sekcia B – Zabezpečené opatrenia na podporu integrácie odíedencov z Ukrajiny

(zobrazenie otázok podmienené informáciami o príspevkoch)

>> Ak dostali európsky normatív

1. Odhadom, aký podiel z pridelených prostriedkov z európskeho normatívu ste využili na nasledovné kategórie?
 - a. Náklady spojené s podporou a vzdelávaním špecificky odíedencov z Ukrajiny ___ %
 - b. Náklady spojené so zabezpečovaním vzdelávania pre deti a žiakov všeobecne ___ %
 - c. Iné (uved'te) ___ % _____

>> Ak dostali príspevok na školské potreby

2. Aký druh materiálnej podpory pre odíedencov z Ukrajiny ste z príspevku na školské potreby zabezpečili? ____

>> Ak nedostali žiadny príspevok

3. Prosím, popíšte, prečo ste nevyužili žiadne z príspevkov na podporu integrácie odíedencov z Ukrajiny vo vzdelávaní. ____

>> Pre všetkých

4. Prosím, označte, ak ste realizovali niektoré z nasledujúcich opatrení na podporu detí a žiakov – odíedencov z Ukrajiny vo vašej škole:
(Na škále 1–5, prosím, uveďte, ako hodnotíte účinnosť realizovaného opatrenia na podporu integrácie odíedencov z Ukrajiny vo vašej škole. (1 = žiadny efekt, 5= veľmi efektívne))

a. Psychologická podpora (napr. rozšírenie úväzku psychológa, nábor nového psychológa a pod.)

b. Poverenie konkrétneho zamestnanca zodpovednosťou za koordináciu aktivít v súvislosti s adaptáciou žiakov – odíedencov z Ukrajiny

c. Jazyková podpora

Kurzy slovenského jazyka pre ukrajinských žiakov

Tlmočnicke služby

d. Nábor dodatočných zamestnancov, špecificky za účelom zabezpečenia podpory pre odíedencov z Ukrajiny

- i. Zamestnanie pedagógov, ktorí hovoria ukrajinským jazykom
- ii. Zamestnanie pedagogických asistentov, ktorí hovoria ukrajinským jazykom
- iii. Zamestnanie dodatočných pedagógov (bez ukrajinského jazyka)
- iv. Zamestnanie dodatočných pedagogických asistentov (bez ukrajinského jazyka)

v. Iné (uved'te) ____

b. Profesijný rozvoj a vzdelávanie zamestnancov na tému inklúzie, traumy, duševného zdravia, medzikultúrne vzdelávanie, práce s viacjazyčnými deťmi a pod.

c. Adaptácia vzdelávacieho procesu a študijných materiálov pre odídencom z Ukrajiny

- i. Poskytnutie individuálneho doučovania odídencom z Ukrajiny
- ii. Vytvorenie individuálneho vzdelávacieho programu (IVP) pre odídencom z Ukrajiny
- iii. Vytvorenie individuálneho učebného plánu (IUP) pre odídencom z Ukrajiny
- iv. Nákup učebných materiálov (napr. učebníc slovenčiny ako cudzieho jazyka, slovníkov atď.)
- v. Tvorba vlastných učebných materiálov alebo preklad existujúcich materiálov do ukrajinčiny
- vi. Iné (uved'te) ____

d. Finančná alebo materiálna podpora ukrajinských žiakov a rodičov

- i. Nákup cestovných lístkov
- ii. Zabezpečenie školských pomôcok
- iii. Zabezpečenie stravy
- iv. Pokrytie výdavkov za školské akcie
- v. Pokrytie poplatkov
- vi. Iné (uved'te) ____

e. Aktivity na podporu prijatia odídencom z Ukrajiny v kolektíve

- i. Vzdelávanie žiakov na tému inklúzie, traumy, duševného zdravia, medzikultúrne vzdelávanie a pod.
Aktivity zamerané na pestovanie väzieb medzi žiakmi z
- ii. Ukrajiny a slovenskými rovesníkmi nad rámec študijného programu (napr. buddy systém, párové rovesnícke doučovanie, komunitné podujatia)
- iii. Komunikácia s rodinami žiakov – odídencom z Ukrajiny za účelom lepšieho začlenenia do vzdelávacieho procesu a kolektívu

f. Iné ____

>> Ak odpoveď v B4 a = 1 (psychologická podpora)

- O koľko ste rozšírili psychologické kapacity vo vašej škole, špecificky za účelom zabezpečenia podpory pre odídencom z Ukrajiny? (Uved'te navýšenie úväzku. Možnosť „Neviem“ označte len v prípade, že nie je možné ani približne určiť.)

o ____

- o Neviem
- Kol'ko ukrajinských žiakov ich využilo? (Uved'te počet žiakov. Možnosť „Neviem“ označte len v prípade, že nie je možné ani približne určiť.)
 - o ____
 - o Neviem
- Kol'ko zamestnancov ich využilo? (Uved'te počet zamestnancov. Možnosť „Neviem“ označte len v prípade, že nie je možné ani približne určiť.)
 - o ____
 - o Neviem

>> Ak odpoveď v B4 b = 1 (adaptačný koordinátor)

- Čo zabezpečoval zamestnanec poverený koordinovaním aktivít v súvislosti s adaptáciou žiakov – odídencom z Ukrajiny? ____

>> Ak odpoveď v B4 c i = 1 (kurzy SJ) | akdostali príspevok na jazykový kurzak

- Aká bola hodinová dotácia jazykového kurzu slovenčiny ako cudzieho jazyka, ktorý vaša škola ponúkala? (Prosím, uved'te hodinovú dotáciu pre každý typ kurzu, ktorý vaša škola organizovala.)
 - o Základný kurz
 - § ____
 - § Nevzťahuje sa
 - o Rozširujúci kurz
 - § ____
 - § Nevzťahuje sa
- Bol kurz slovenčiny ako cudzieho jazyka pre žiakov s nedostatočnou úrovňou vyučovacieho jazyka na vašej škole povinný? (Prosím, odpovedzte pre každý typ kurzu, ktorý vaša škola organizovala.)
 - o Základný kurz *Áno/nie/nevzťahuje sa*
 - o Rozširujúci kurz *Áno/nie/nevzťahuje sa*
- V akom čase sa konal kurz slovenčiny ako cudzieho jazyka vo vašej škole?
 - o Základný kurz
 - § Počas vyučovania
 - § Poobede, mimo vyučovania
 - § Nevzťahuje sa
 - o Rozširujúci kurz
 - § Počas vyučovania
 - § Poobede, mimo vyučovania
 - § Nevzťahuje sa

- Koľko ukrajinských žiakov na vašej škole sa prihlásilo na kurz slovenského jazyka? (Uved'te počet žiakov. Možnosť „Neviem“ označte len v prípade, že nie je možné ani približne určiť.)
 - o Základný kurz
 - § ____
 - § Neviem
 - § Nevzťahuje sa
 - o Rozširujúci kurz
 - § ____
 - § Neviem
 - § Nevzťahuje sa
- Koľko z prihlásených žiakov navštevovalo kurz slovenčiny ako cudzieho jazyka pravidelne, resp. kurz dokončili? (Prosím, odpovedzte pre každý typ kurzu, ktorý vaša škola organizovala. Možnosť „Neviem“ označte len v prípade, že nie je možné ani približne určiť.)
 - o Základný kurz
 - § ____
 - § Neviem
 - § Nevzťahuje sa
 - o Rozširujúci kurz
 - § ____
 - § Neviem
 - § Nevzťahuje sa
- Kto mal na starosti vyučovanie jazykového kurzu slovenčiny ako cudzieho jazyka?
 - o Učitelia so špecializáciou v predmete slovenský jazyk a literatúra
 - o Učitelia so špecializáciou v cudzích jazykoch
 - o Iní (uved'te) ____
- Mal(i) vyučujúci predchádzajúce skúsenosti s učením slovenčiny ako cudzieho jazyka? *Áno/nie*
- Absolvovali vyučujúci nejaké školenie, metodický kurz či iný typ prípravy na vyučovanie slovenčiny ako cudzieho jazyka? *Áno/nie*
- Aké boli najčastejšie dôvody, pre ktoré sa ukrajinskí žiaci nezúčastňovali kurzov slovenčiny? ____

>> Ak odpoveď v B4 c ii = 1 (tlmočenie)

Koľko tlmočníkov ste zamestnali, špecificky za účelom zabezpečenia podpory pre odíedencov z Ukrajiny? (Uved'te celkový úväzok

-
- tlmočníka/ov. Možnosť „Neviem“ označte len v prípade, že nie je možné ani približne určiť.)
 - o ____
 - o Neviem
 - Pre aké účely využívate tlmočenie? (Môžete označiť viac možností.)
 - o Komunikácia so žiakmi
 - o Komunikácia s rodinami
 - o Iné ____

>> Ak odpoveď v B4 d i = 1 (pedagógovia s ukrajinčinou)

- Koľko pedagógov hovoriacich ukrajinským jazykom ste zamestnali, špecificky za účelom zabezpečenia podpory pre odíedencov z Ukrajiny? (Uved'te celkový úväzok ukrajinsky hovoriacich pedagógov. Možnosť „Neviem“ označte len v prípade, že nie je možné ani približne určiť.)
 - o ____
 - o Neviem

>> Ak odpoveď v B4 d ii = 1 (pedagogickí asistenti s ukrajinčinou)

- Koľko pedagogických asistentov hovoriacich ukrajinským jazykom ste zamestnali, špecificky za účelom zabezpečenia podpory pre odíedencov z Ukrajiny? (Uved'te celkový úväzok ukrajinsky hovoriacich pedagogických asistentov. Možnosť „Neviem“ označte len v prípade, že nie je možné ani približne určiť.)
 - o ____
 - o Neviem

>> Ak odpoveď v B4 d iii = 1 (pedagógovia bez ukrajinčiny)

- Koľko dodatočných pedagógov (bez ukrajinského jazyka) ste zamestnali, špecificky za účelom zabezpečenia podpory pre odíedencov z Ukrajiny? (Uved'te celkový úväzok pedagógov, ktorí nehovoria po ukrajinsky a ktorých ste zamestnali dodatočne. Možnosť „Neviem“ označte len v prípade, že nie je možné ani približne určiť.)
 - o ____
 - o Neviem

>> Ak odpoveď v B4 d iv = 1 (pedagogickí asistenti bez ukrajinčiny)

Koľko dodatočných pedagogických asistentov (bez ukrajinského jazyka) ste zamestnali, špecificky za účelom zabezpečenia podpory pre odíedencov z Ukrajiny? (Uved'te celkový úväzok pedagogických asistentov, ktorí nehovoria po ukrajinsky a ktorých ste zamestnali

-
- dodatočne. Možnosť „Neviem“ označte len v prípade, že nie je možné ani približne určiť.)

- o ____
- o Neviem

>> Ak odpoveď v B4 e = 1 (vzdelávanie zamestnancov)

- Aké vzdelávanie bolo poskytnuté zamestnancom? Prosím, uveďte témy a formu vzdelávania. ____
- Koľkí zamestnanci sa zúčastnili takéhoto vzdelávania? (Uveďte celkový počet zamestnancov, ktorí sa zúčastnili aspoň nejakého zo vzdelávaní popísaných v predchádzajúcej otázke. Možnosť „Neviem“ označte len v prípade, že nie je možné ani približne určiť.)

- o ____
- o Neviem

>> Ak odpoveď v B4 f i = 1 (individuálne doučovanie)

- Koľkým ukrajinským žiakom bolo poskytnuté individuálne doučovanie? (Uveďte počet žiakov. Možnosť „Neviem“ označte len v prípade, že nie je možné ani približne určiť.)

- o ____
- o Neviem

>> Ak odpoveď v B4 f ii = 1 (individuálny vzdelávací program)

- Koľkým ukrajinským žiakom bol vytvorený individuálny vzdelávací program? (Uveďte počet žiakov. Možnosť „Neviem“ označte len v prípade, že nie je možné ani približne určiť.)

- o ____
- o Neviem

>> Ak odpoveď v B4 f iii = 1 (individuálny učebný plán)

- Koľkým ukrajinským žiakom bolo umožnené vzdelávať sa podľa individuálneho učebného plánu? (Uveďte počet žiakov. Možnosť „Neviem“ označte len v prípade, že nie je možné ani približne určiť.)

- o ____
- o Neviem

>> Ak odpoveď v B4 h i = 1 (vzdelávanie pre žiakov)

- Aké vzdelávanie bolo poskytnuté žiakom? Prosím uveďte témy a formu vzdelávania. ____
- Koľko tried sa zúčastnilo takéhoto vzdelávania? (Uveďte celkový počet tried, ktoré sa zúčastnili aspoň nejakého zo vzdelávaní popísaných v predchádzajúcej otázke. Možnosť „Neviem“ označte len v prípade, že nie je možné ani približne určiť.)

- o ____
- o Neviem

>> Ak odpoveď v B4 h ii = 1 (aktivity na pestovanie väzieb)

- Aké aktivity na pestovanie väzieb medzi žiakmi z Ukrajiny a slovenskými rovesníkmi ste organizovali? ____
- Koľko tried bolo zapojených takýchto aktivít? (Uveďte počet tried. Možnosť „Neviem“ označte len v prípade, že nie je možné ani približne určiť.)

- o ____
- o Neviem

>> Ak odpoveď v B4 h iii = 1 (komunikácia s rodinami)

- Prosím, opíšte, akú formu komunikácie s rodinou využívate. ____

Sekcia C – Účinnosť opatrení & prekážky

1. Ako vnímate celkovú účinnosť opatrení na podporu integrácie odíedencov z Ukrajiny vo vzdelávaní vo vašej škole? Vnímate zmenu v klíme školy? Aká je spätná väzba od zamestnancov, žiakov či rodičov? ____
2. Čo považujete za hlavné prekážky pre úspešnú integráciu odíedencov z Ukrajiny vo vašej škole? (Označte max. 5 prekážok, ktoré považujete za najväčšie.)
 - a. Kapacity školy
 - b. Nedostatok kvalifikovaných zamestnancov
 - c. Jazykové bariéry
 - d. Nedostatočný záujem zo strany žiakov – odíedencov z Ukrajiny
 - e. Zlá komunikácia s rodinami (stručne uveďte, čo považujete za hlavný dôvod) ____
 - f. Psychologické príčiny, traumatizácia detí
 - g. Účasť žiakov z Ukrajiny na online vzdelávaní podľa ukrajinského vzdelávacieho programu
 - h. Nedostatok podporných a učebných materiálov
 - i. Finančné bariéry
 - j. Predsudky alebo neprijatie zo strany spolužiakov či širšej komunity
 - k. Iné (uveďte) ____
3. Prosím, krátko opíšte, aké formy podpory by ste uvítali od štátu pre úspešnú integráciu odíedencov z Ukrajiny vo vašej škole. ____
4. Je niečo, čo by ste odporučili iným školám na základe vašej skúsenosti s integráciou odíedencov? ____
5. Je niečo dôležité ohľadom vašej skúsenosti s integráciou odíedencov, na čo sme sa nespýtali? Prosím, povedzte nám o tom. ____